

nam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxiv aprilis MDLXXXVII, pontificatus nostri anno II.

Dat. die 24 aprilis 1587, pontif. an. II.

LXXXIII.

*Contra non restituentes aut reve-
lantes scripturas ad Reverendam Camera-
Apostolicam quomodolibet spectantes, a
commissario eiusdem Camerae coer-
cendas* 1.

Sixtus Papa V, motu proprio, etc.

Causa huius
constitutionis.

Non sine maxima animi molestia accepimus a quampluribus annis citra, plures libros Camerae nostrae Apostolicae et illius ministrorum, ac diversas scripturas instrumentaque publica et privata, ad eandem Cameraam spectantia, ab aliquibus personis, tam ex archivio dictae Camerae, quam ex officiis notariorum illius et aliis locis clam subrepta et occultata fuisse, ac etiam alias diversimode amissa seu deperdita, ad variarum personarum manus devenisse, et per easdem personas temere et indebite detineri, in animarum suarum periculum, dictaeque Camerae et diversarum personarum interesse habentium damnum ac iacturam non modicam.

Scripturas
Cam. Apost. de-
tinentes et in-
tra sex dies non
restituentes seu
scientes et non
revelantes, poe-
nas hic descri-
ptas incurrunt.

§ 1. Motu igitur simili et ex certa nostra scientia ac de apostolicae potestatis plenitudine, omnes et singulas personas, tam ecclesiasticas quam saeculares, et cuiuscumque status, gradus, ordinis vel conditionis fuerint, etiam quavis amplissima dignitate fungentes, quae aliquos libros vel scripturas seu instrumenta quaecumque, publica vel privata, ad praefatam

1 Similem edidit const. Sixt. V. de qua et de officio commissarii vide hic supr. in constitut. LXVII, *Ad excelsum*, pag. 776.

Cameraam quomodolibet spectantia et pertinentia, undecumque subripuerint, vel ab aliis subrepta seu deperdita vel alias quomodolibet ad manus suas habuerint, et penes se detinuerint vel detineant de praesenti, aut illorum detentores sciverint vel sciant, in Domino monemus, eis-que nihilominus in virtute sanctae obedientiae ac sub excommunicationis maioris latae sententiae poena, a qua non nisi a nobis vel successoribus nostris Romanis Pontificibus praeterquam in mortis articulo constituti, absolvi possint, privationisque omnium et singulorum officiorum et beneficiorum suorum, si quae obtinent, inhabilitatisque ad illa et alia in posterum obtinenda, iniungimus et mandamus ut, intra sex dierum proxime futurorum terminum, quorum duos pro primo, duos pro secundo et reliquos duos dies pro tertio et peremptorio termino assignamus, libros, scripturas et instrumenta praefata, qui illos et illa habent, dilecto filio Ioffredo Lomellino notario et familiari nostro ac dictae Camerae generali commissario, cui, sui officii ratione, huiusmodi scripturarum cura, et pro illis procedendi facultas, per alias nostras litteras praecipue demandata est, restituant. Alii vero scientes penes quos illa fuerint vel sint, eidem revelent et significant cum effectu. Hos enim qui libros, qui scripturas seu instrumenta praefata retinuerint aut occultaverint, seu illa retinentes non revelaverint, dicto termino elapso, ipso facto, et absque aliqua citatione et declaratione, poenas praefatas incurrissent, et ad illarum executionem deveniri posse et debere decernimus et declaramus, ac volumus et mandamus.

§ 2. Mandantes propterea eidem Ioffredo commissario ut, elapso dictorum sex dierum termino, contra habentes seu detinentes libros, scripturas et instrumenta huiusmodi, ac illa et illas in dicto ter-

Commissarius
Cam. Ap. post
sex dies, con-
tra praedictos
tamquam con-
tra fures pro-
cedat.

mino non restituentes, vel ubi seu penes quem seu quos illa sint scientes et non revelantes, tamquam contra fures, etiam iuxta eius ordinarias facultates, etiam ex officio et per inquisitionem, ad illorum carcerationem et examina, pro reperienda veritate, ac prout iuris fuerit, ad eorum condemnationem, illiusque et praefatarum poenarum executionem, etiam omnibus aliis iuris et facti viis et remediis, opportune procedat.

Forma publi-
candi hanc bul-
lam et aliam Pii
V hinc confirma-
tam.

§ 3. Ut autem haec omnibus innotescant, tam praesentes quarum solam signaturam sufficere volumus, quam motum proprium facultatum, quas pia memoriae Pius Papa V, praedecessor noster, olim, pro recuperatione scripturarum Camerae et Sedis Apostolicae, bonae memoriae Carolo de Grassis episcopo Montisflascensis, et quondam Honuphrio Camaiano, dictae Camerae praesidenti, dum in humanis agerent, sub data videlicet xiv kalendarum septembris, pontificatus sui anno tertio, concesserat, de quarum publicatione non constat, quasque facultates nos nuper in personam dicti Ioffredi commissarii per easdem nostras innovavimus, in valvis basilicae S. Petri de Urbe et Camerae Apostolicae, necnon Cancellariae nostrae Apostolicae, et in acie Campi Florae, per unum ex nostris cursoribus publicari, earumque exempla, etiam impressa, de more affigi mandamus; publicationemque huiusmodi eos, quos praemissa concernunt, afficere, perinde ac si unicuique eorum personaliter intimatae fuissent, decernimus, cum eorum, quae tam publice notificantur, nulli valeat probabilem ignorantiam allegare.

Fides tran-
scriptorum.

§ 4. Ac etiam volumus et mandamus quod praesentium exempla, etiam, ut praemittitur, impressa, manuque dicti Ioffredi commissarii subscripta, et eius sigillo sigillata, eandem ubique locorum fidem faciant, quam praesentes facerent,

Bull. Rom. Vol. VIII.

106

si in medium exhibitae essent vel ostensae. Et nihilominus etiam mandamus litteras apostolicas, sive sub plumbo sive in forma brevis, quodcumque expediri posse.

Placet, motu proprio, F.

Registrata in Cam. Apost. lib. I signaturarum S. D. N., fol. 178, penes me infrascriptum dictae Camerae notarium et custodem.

Papae subscr.

Registratio in
Camera.

Tydeus de Marchis.

Die xxvii aprilis MDLXXXVII suprascripta motus proprii cedula affixa et publicata fuit, una cum alia superius narrata alterius motus proprii cedula, in locis suprascriptis, ut moris est, per me Io. Andream Panizzam, Sanctissimi D. N. Papae cursorem.

Alex. Parabiacus, Mag. Curs.

Pub. die 27 aprilis 1587, pontif. anno II.

LXXXIV.

Erectio typographiae Vaticanae 1.

Sixtus Papa V, ad perpetuam rei memoriam.

Eam semper ex omnibus immenso muneri, quod substinemus, incumbentibus curis, potissimam ob oculos habendam, ac ibi solentius invigilandum et praecipue urgendum esse duximus, ubi, vel ad haereticorum execrabiles errores detegendos et conculcandos, vel ad religionem latius propagandam locum opportunum patefieri posse agnoscerimus. Considerantes etenim ex illa parte, illos paulatim suis erroribus serpentes, sensusque et veritatem sacrarum scripturarum insanis eorum fictionibus pervertentes, et pro illorum arbitrio contra eum sensum, quem tenuit et tenet sancta mater Ecclesia, contorquentes, librosque etiam, prout impiarum mentium furor illis suasit, imprimentes, pristinam veritatem novis eorum menda-

Proemium ab
utilitate ac ne-
cessitate ori-
gendi huius-
modi bibliothecae
ductum.

1 Ex Regest. in Secret. Brevium.

ciis sub verborum nubibus involvere et corrumpere, ac corruptam per universum disseminare, et gregem Domini a recto tramite in eorum perniciem seducere et ipsorum veneno inficere ausos esse, hac ratione exitiosam admodum pestem perversarum praecipue scripturarum corruptis editionibus in christianam rempublicam impia immanitate evomuisse; ex altera vero, intuentes miserandam plurimorum populorum calamitatem, ad quos, in longinquis et remotis orbis partibus vel infidelium regionibus existentes, veluti in tenebris versantes, catholicae fidei fulgentes radios (obstantibus sibi vel haereticarum pravitate vel gentilis coecitatis nubibus) penetrar illorumque mentes illustrare adhuc datum non fuit, non potuimus non assiduo salutaria pro praemissis remedia sollicite conquirere et providere. Unde nobis, Deo iuvante, ex tot quot animo diu agitavimus, praeclarum et optimum nuper oblatum est, quo mediante, utrumque, ad quem anhelamus, praemissorum finem feliciter consequi in Domino speramus.

Libri 81 ea
edendi quarum
que lingua, ad
puritatem ca-
tholicorum do-
gmatum con-
servandam.

§ 1. Itaque perfectam et omni ex parte pro totis viribus nostris absolutam et elaboratam (conquisitis ad hoc peritis et integris viris) officinam seu typographiam in hac alma Urbe nostra perfectius quam unquam antea instituere, certamque illi sedem et locum in Vaticano apud nostrum Palatium Apostolicum decernere et constituere proposuimus, prout ex nunc harum serie decernimus et constituimus, in qua, ut puritas Evangelii, sublatis erroribus, suo illaeso candore perpetuo conservetur, libri sacri, sanctorumque patrum traditiones, vitae, gesta et miracula, ac purae doctrinae christianae dogmata et alia sacra opera, non modo latine et italice, verum etiam, ad communem cunctorum populorum universarumque nationum commoditatem et salutem, di-

versarum Barbararum linguarum idiome, incisis et fabricatis ad hoc typis, singulis, quos iuvare studuimus, externis populis, aptissime congruis (quod operoso labore praestitum est) imprimantur, et in lucem edantur; ad hoc, ut sic impressa et edita, ad haereticorum confusionem, omnibus mendis et erroribus expurgata, puraeque veritatis nitore micantia, in lucem prodeuntia, uno et eodem tempore, illorum latentes maculas et laqueos patefaciant, et per diversas regiones per manus piorum religiosorum, eo ferventi charitate peregrinantium, circumferantur, disseminentur et distribuuntur; illisque sic ubique diffusis, odore coelestis doctrinae excitati, in errores et obliquas opiniones prolapsi erigantur, fide infirmi sanentur, imbecilliores confirmantur, rudes imbuantur, et in tenebris ambulantes, ad veritatis semitas arripiendas illuminantur, ac denique omnes sanctorum doctrina et exemplis sursum elati, quid vere sibi sequendum quidve vitandum sit agnoscentes, animarum suarum saluti securius consulere possint.

§ 2. Quocirca negocium huiuscemodi, Ecclesiae Dei ingens decus et incrementum mirifice afferens, alacriter amplexi, delecto ad hoc et vocato dilecto filio Dominico Basa Veneto, valde perito et plurimum in officio huiusmodi versato, cuius fides et integritas nobis iam pridem perspecta ac probata fuit, illique cura officinae praedictae totaque summa huiusmodi rei commissa et demandata extitit, prout illam ei etiam harum serie committimus et demandamus, et ex eo quia nos illa praemissa concessimus, prout tenore praesentium concedimus, cum omnibus honoribus, oneribus, iuribus, lucris et emolumentis inde quomodolibet proventuris, seu quae provenire posse sperantur.

§ 3. Et quia etiam eidem suppeditare

Et praepositus Dominicus Basa.

Et mutari a
Cam. Apost. vi-
ginti millia an-
rea praecepit,
intra decenni-
um restituenda.
Ita tamen ut
mons non va-
cabilis erigatur
post viginti an-
nos omnino ex-
tinguendus ex
praesentibus alie-
ritatis;

promisimus, ad ingentes sumptus idcirco necessarios facilius subeundos, scuta viginti millia monetae tradenda et consignanda ipsi Dominico Basae, et per eundem infra decennium a data praesentium proximum in manibus thesaurarii nostri generalis pro tempore existentis, ad effectum extinctionis infra dicendae, integre et libere restituenda; ideo idem Dominicus Basa, primum erga nos et Cameram nostram, pro restitutione huiusmodi viginti millium scutorum, se suosque haeredes et successores ac bona omnia solemniter obligare, ac idoneas cautiones propterea praestare, necnon etiam pro subventionem Sedis Apostolicae, quot annis, dicto decennio durante, scuta mille et ducenta monetae pariter in manibus nostri thesaurarii generalis pro tempore existentis se soluturum, et ad id similiter ut supra obligaturum et cautionem praestitutum libere obtulit. Nos propterea, perspicientes summam dictorum viginti millium scutorum pro dicto effectu parandam, absque nostro vel alicuius detrimento vel incommodo, facillime provideri, et cum nostrae et Camerae cautela omnes, qui pecunias huic negotio contulerint, et nobiscum propterea contrahent, abunde cautos reddi posse, siquidem dicta scuta mille et ducenta quot annis per dictum Basam solvenda applicentur eidem Camerae nostrae; et e converso totidem ex emolumentis vectigalium et proventuum nostrorum et Camerae praedictae constituentia, parem superius applicatae summam scutorum scilicet mille et ducentorum congerantur et secernantur ab ipsa Camera, quae propterea, stante dicta applicatione et subrogatione, nullam emolumentorum, diminutionem nullumque detrimentum patietur. Et super illis ita congestis et separatis, pro maiori contrahentium securitate et animi eorundem quiete et satisfactione, unus mons non

vacabilis pro dicta summa scutorum viginti millium exigentium quot annis, ad rationem scutorum sex pro quolibet loco, dictam summam scutorum mille et ducentorum erigatur, extinguendus postea, prout ex nunc extingui volumus et ordinamus, infra decennium, ex dictis scutis viginti millibus per praefatum Basam eo tempore solvendis, quae ad hunc extinctionis effectum ex nunc dictae Camerae Apostolicae et, eius nomine, thesaurario nostro generali pro tempore existenti, assignamus, concedimus, applicamus et appropriamus, ac appropriata et applicata esse volumus, adeo ut dictus thesaurarius generalis pro tempore existens illa recipere, et de receptis quietare, et eadem in extinctionem huiusmodi montis absque ulteriori nostro vel Sedis Apostolicae ordine vel licentia convertere possit et omnino debeat.

§ 4. Volentes itaque huiusmodi nostram universae christianae reipublicae salutarem deliberationem ad optatum exitum perducere, motu proprio et ex certa nostra scientia, deque traditae nobis apostolicae potestatis plenitudine, unum montem, vulgariter stampae Valicanae nuncupandum, viginti millium scutorum monetae decem iulii pro scuto comparatis super emolumentis et proventibus thesaurariatus nostrae provinciae Campaniae, ad rationem huius summae, ac cuius portiones et loca non vacant, et quorum quaeque non minor centum scutis similibus sit, quae quidem loca montis huiusmodi resignabilia sint et nunquam vacant ad instar aliorum montium non vacabilium, prout Montis Fidei, Alumeriarum, Religionis, Pacis, ceteraque eiusdem Urbis montium non vacabilium portiones et loca, quae inter stabilia reputantur, auctoritate apostolica, tenore praesentium, erigimus et instituimus,

§ 5. Illique sic erecto et instituto, pro

Talem montem erigit Sixtus;

Pro fructibus illius dote, ac eorum, qui, nostram et
 dicti montis redditis thesaurariae provinciae Campaniae assignat;
 Romani Pontificis fidem secuti, pecunias in huiusmodi monte contulerint et collocaverint, annua responsione et honesto fructu, cuiuscumque illi sint qualitatis et conditionis, dignitatis vel status, saeculares vel ecclesiastici, etiam regulares, cuiusvis aetatis, etiam illegitimi, incapaces et inhabiles; necnon ecclesiae et alia quaecumque loca, religiosa et profana, summam scutorum mille et ducentorum similitum ex tribus millibus et quingentis vigintiquinque scutis, quae annuatim rediguntur ex praedictae thesaurariae provinciae Campaniae appaltu, ad quorum solutionem in manibus nostri depositarii generalis pro tempore existentis faciendam dilecti Gij Horatius et Hieronymus Sabelli, Marcellus et alii de Filonardis, dicti appaltus conductores, tenentur et obligati existunt ex instrumento die xv septembris anni Domini MDLXXXV, in actis dilecti filii Scipionis Pevelli eiusdem Camerae notarii, ex quibus scutis tribus millibus quingentis viginti quinque, deductis scutis mille et quingentis pro diversis sumptibus et oneribus, ut in dicto instrumento assignatis, libere deveniunt in manus dicti nostri depositarii generalis scuta duo millia et paulo plus; et ex illis sic liberis remanentibus, praedictam summam scutorum mille et ducentorum huic monti assignatam, ab omnibus oneribus, ordinariis et extraordinariis, defalcationibus, diminutionibus, praesentibus et futuris, liberam, immunem et exemptam esse volumus et eximimus et liberamus, ita ut iidem omnes, qui pecuniam in dicto monte collocaverint pro rata centum scutorum, singulis annis summam scutorum sex, ac finito unoquoque bimestri, incipiendo a kalendis mensis iunii proxime futuri, ratam eiusdem portionis partem, absque ulla prorsus diminutione, percipiat, applicamus et appropriamus; eam-

demque summam scutorum mille et ducentorum super emolumentis dicti thesaurariatus provinciae Campaniae, ut praefertur, constitutam et assignatam titulo venditionis et alienationis eidem monti et locorum eiusdem emptoribus, quos hic pro singulariter nominatis haberi volumus, pro se ipsis et quibuscumque ab eis quandocumque nominandis, etiam utriusque sexus, personis, illarumque haeredibus et successoribus, qui inter sese collegium constituent, uti singulis et universis, perpetuo assignamus, ac in illos omne ius, potestatem et auctoritatem, in qua nos ipsi et Camera Apostolica est, transferimus; ipsosque in nostrum et Camerae praefatae locum, ius et actionem quoad dictam summam scutorum mille et ducentorum illiusque exactionem et perceptionem ponimus et subrogamus, dictamque summam scutorum sex pro quolibet loco per quemcumque libere et licite exigi, ac in sortem minime computari posse intendimus.

§ 6. Cum facultate etiam dictis montistis eorumque collegio, ad instar aliorum montium Urbis, secretarium eiusdem montis ab ipsis eligendum, qui litteras patentes creditoribus descriptis in dicto monte conficiat et subscribat, et sigillo eiusdem montis munitas, illis concedat et consignet, ac iura eiusdem collegii in notam recipiat et conservet, deputandi et eligendi, qui tamen pro expeditione litterarum patentium ultra iulios duos percipere et exigere minime debeat.

§ 7. Necnon contrahentium nobiscum et Camera praefata securitati consulere volentes, quod dilectus filius Joannes Augustinus Pinellus, noster depositarius generalis, et eius in huiusmodi munere pro tempore futuri successores, sese ipsos ipsorumque haeredes et bona, donec et quousque officium depositariae praedictae retinuerit, pro dicta summa huic monti,

Montistis dat Privilegium Secretarium sibi eligendum.

Depositarium praedictum ad statutam summam persolvendam se suaque bona vult obligari.

ut supra supposita, scutorum mille et ducentorum annuatim integre, et singuli bimestris in fine, incipiendo a kalendis mensis iunii proxime, ut supra, pro rata, absque ulla prorsus retentione seu diminutione, eiusdem montis pro tempore creditoribus et illorum cuilibet pro rata locorum seu creditorum ad unumquemque ipsorum spectantium, vel eorum nomine in manibus mercatoris in depositarium dicti montis per dictum Dominicum Basam, pro prima vice, et postea per collegium et montistas praedictos nominandos et eligendos, prout ex nunc Dominico et collegio praedictis et cuilibet illorum respective facultatem concedimus, libere persolvenda, in forma dictae Camerae et aliis arctis obligationum vinculis obligare teneantur, statuimus illisque id expresse iniungimus per praesentes.

Alias cautiones montistis praedictis assignat.

§ 8. Necnon eam summam, quae nemini adhuc assignata, et ab omnibus oneribus libera ex dicto appaltu remanet et superest, ultra dicta scuta mille et ducenta huic monti assignata, ac etiam ulterius annua scuta octingenta monetae redigenda ex novo appaltu propediem faciendum veltigalis cartae extrahendae ex Statu Ecclesiastico, et insuper dicta scuta mille et ducenta, annuatim per praedictum Dominicum Basam dicto depositario generali solvenda, et dictae Camerae Apostolicae per nos ut supra applicata specialiter prae ceteris, et praeterea etiam omnia et quaecumque emolumenta dictae officinae seu stamperiae Vaticanae, et quaecumque eiusdem augmenta inde quomodolibet pro tempore resultantia, ac denique omnia et singula eiusdem Camerae mobilia et immobilia et semoventia bona iuraque, res et actiones, praesentia et futura, ubique locorum et gentium existentia, praedicto monti illiusque collegio et personis, uti singulis et universis, pro praemissorum omnium observatione, insolidum specia-

liter et generaliter obligamus atque hypothecamus, ac ad conservandum eosdem indemnes semper teneri, ac eiusdem Camerae ministros et agentes ad eximendum personas praedictas ab omni molestia et detrimento obligatos quoque volumus.

§ 9. Et insuper eidem montistis eorumque haeredibus et successoribus quibuscumque, tam respectu personarum quam ipsius montis ac annui redditus, ut supra assignati, necnon liberae perceptionis et dispositionis tam inter vivos quam in ultima voluntate et aliorum quorumcumque montistas et successores praedictos quomodolibet concernentium, ut omnibus et singulis immunitatibus, libertatibus, praerogativis, privilegiis, gratiis, favoribus, honoribus, exemptionibus, facultatibus et indultis, quibus Fidei, Alumeriarum, Religionis et Pacis montes in Urbe pridem instituti, quibuscumque illa sint concepta tenoribus, formulis aut confirmationibus et innovationibus vallata, quae, ac si de verbo ad verbum insererentur praesentibus, haberi volumus pro expressis, quibusque eorumdem montium descripti creditores utuntur, potiuntur et gaudent, ac quandocumque in futurum utentur, potentur et gaudebunt, etiamsi notam magis specialem requirerent, quam praesentibus sit expressa, uti, potiri et gaudere libere et licite possint et valeant, concedimus et indulgemus; ac montem praedictum, illiusque loca et portiones respectu summae illis assignatae omnino reductionibus, diminutionibus aut aliis contrariis dispositionibus, etiam praetextu enormissimae laesionis, urgentis necessitatis seu evidentis utilitatis, aut alia quacumque causa, sive in genere sive in specie faciendis, obnoxia, sed firma perpetuo et inviolata persistere, nec quemquam ex ipsius montis deinceps creditoribus, aut ab eis causam et ius habentibus super integris fructibus et emolumentis

Huiusmodi montistis eorumque montistarum privilegia communitati.

praedictis quocumque modo turbari vel impediri, quinimmo in illorum pacifica et quieta liberae fructuum perceptionis et pretii dispositionis possessione, vel quasi, contra quoscumque defendi, conservari et perpetuo manuteneri debere, etiamsi officina seu stamperia praefata ex quocumque opinato vel inopinato eventu effectum in toto vel in parte minime sortiretur; seu, illo sortito, nunc seu quandocumque deficeret, cessaret seu penitus quomodocumque sublata esset, unde dictae Camerae de subrogatione dictorum mille et ducentorum scutorum loco totidem dicto monti suppositorum, nec inde nec aliunde consultum aut provisum remaneret, quoniam fidem nostram secutos eiusdem montis creditores praedictis vel aliis quibuscumque opinatis vel inopinatis futuris casibus nullo modo subiacere, nec minus eosdem ad probandum vel docendum, in iudicio vel extra; pecunias in dicto monte collocatas, aut illarum partem in causam superius expressam, vel in aliam dictae Sedis vel Camerae necessitatem vel utilitatem conversas fuisse nullo unquam tempore teneri seu quomodolibet obligatos esse volumus, sed illos ex nunc a praemissis penitus absolvimus, eximimus et liberamus.

Alia quoque concedit privilegia;

§ 10. Quinimo etiamsi nulla ex praemissis utilitas Sedi vel Camerae Apostolicae resultaret, sed contrarium penitus apparere ullo unquam tempore posset, nihilominus ne quisquam fide nobis credita defraudetur, sed e contra semper laetus et contentus acquiescere possit, omnes et singulos dicti montis pro tempore existentes creditores sola et simplici praesentium ostensione perpetuo securos remanere volumus, absque eo quod aliud ulterius demonstrare, quaerere vel introspicere teneantur, quia ita motu, scientia et auctoritate praedictis omnino volumus et statuimus, atque has nostras litteras

vim validi et efficacis contractus inter nos successoresque nostros, iusque et causam ab illis habuerint solemniter iniri et stipulati obtinere, eundemque ab omnibus observari debere, neque ab illo sub quocumque quaesito colore vel ingenio resiliari possit, aut in iudicium vel controversiam deduci; necnon, quibuscumque oppositionibus non obstantibus, dictum thesaurarium generalem ac etiam depositarium generalem et quoscumque illorum successores ad praestandam summam praedictam, ut praefertur, monti assignatam statutis temporibus libere et expedite teneri et obligatos esse, et ad id iuris et facti remediis opportunis cogi et compelli posse; facultate tamen redimendi dictum montem pro eodem pretio nobis et successoribus nostris perpetuo reservata.

§ 11. Sicque in omnibus et singulis praedictis per quoscumque indices, ordinarios et delegatos, etiam S. R. E. cardinales, in quavis causa et instantia, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere: necnon irritum et inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus et ordinamus.

§ 12. Demum, ut omnia pro executione praemissorum necessaria rectius suo ordine procedant, dilectum filium Guidum Pepulum, thesaurarium nostrum generalem, dicti montis protectorem et administratorem cum plena et ampla facultate et absoluta auctoritate omnia et singula, quae ad ipsius montis progressum, defensionem et utilitatem spectare dignoverit, gerendi, administrandi, curandi et exequendi, ac etiam in hac prima erectione litteras patentes emptoribus locorum eiusdem, donec collegium inter sese constituent, sub eius nomine et sigillo concedendi et expediendi, et interim pariter

Praesentibus perpetuam addit firmitatem.

Novi montis protector thesaurarius Rev. Camerae constituitur.

secretarium praedictarum eligendi instituimus et deputamus.

Obstantium derogatio.

§ 13. Non obstantibus praemissis, ac felicis recordationis Pii PP. IV, praecessoris nostri, de similibus vel dissimilibus gratiis, indultis et concessionibus in Camera Apostolica intra tres menses praesentandis et registrandis, ac aliis constitutionibus et ordinationibus apostolicis, aliisque omnibus et singulis, quae minime obstare volumus, et quae latius expressa et specificata fuerunt in aliis litteris nostris erectionis montis pacis, quae his pro repetitis et iterum specificatis haberi volumus, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus quoque ut praesentium transumptis, etiam impressis, et manu alicuius notarii publici vel defensoris pro tempore existentis collegii dicti montis subscriptis, et sigillo eiusdem montis vel cuiusvis personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, in iudicio et extra, regula seu constitutione quacumque contraria edita vel edenda non obstante, quae ipsis originalibus litteris adhiberetur, si essent exhibitae, vel ostensae.

Datum Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxvii aprilis MDLXXXVII, pontificatus nostri anno II.

Dat. die 27 aprilis 1587, pontif. anno II.

LXXXV.

Institutio hospitalis pauperum mendicorum in Urbe ad eos pie alendum, eorumque animae et corpori salubriter consulendum, cum annuorum reddituum et privilegiorum assignatione.

Sixtus episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Quamvis infirma et varia mortalium conditio ita divinae providentiae inscrui-

tabili dispensatione ordinata, et quasi in quosdam gradus distincta sit, ut, secundum propriam vocationem, aliqui in hoc mundo temporalibus copiis abundant, aliqui mediocrem aut tenuem vitam degant, quidam autem pauperes et miserabiles sint, qui aliena divitum ope ad sui sustentationem indigeant, quod et ita semper fore, Moyses populum Israel praemonuit, dicens: *Non deerint pauperes in terra habitationis tuae: idcirco ego praecipio tibi, ut aperiās manum fratri tuo egeno, et pauperi, qui tecum versatur in terra.* Et Dominus discipulis suis confirmavit illis verbis: *Semper pauperes habebitis vobiscum.* Ipse tamen rerum divinarum atque humanarum rector ac moderator Deus, qui vitae subsidia et opes sic inaequaliter hominibus distribuens ac dividens, non ideo iniustus aut iniquus, quod absit, dici potest, nec sine causa efficit ut alii affluent et abundant, aliis vero haec ipsa desint et illis egeant, sed ut hac via divites quidem suae benignitatis ac fidelis administrationis praemia accipiant, pauperes vero per virtutem patientiae coronati, digna mercede honorentur; voluit, pro sua immensa in universum genus humanum caritate ac beneficentia, potissimum erga pauperes et egenos eam specialem ac perpetuam curam diligenter adhiberi, ut neque indigerent, neque mendicare cogerentur, quemadmodum et praedicto populo Israel per eundem Moysen expresse mandavit: *Omnino indigens et mendicus non erit inter vos, ut benedicat tibi Dominus Deus tuus in terra, quam traditurus est tibi in possessionem.* Et inter christifideles, in ipso nascentis Ecclesiae initio, sub sanctis apostolis plene servatum esse, eorundem apostolorum acta testantur. *Neque enim, inquit, quisquam egens erat inter illos.* Quare idem Dominus noster Jesus Christus, volens mundo universo, ac praeci-

Pauperum subventio, pietas et misericordia commendatur.

pue fidelibus suis aperte demonstrare quanti faceret humilitatis eximiam virtutem, et quam sibi cara et dilecta esset paupertas, ac pariter docere ne a divitibus et opulentis hominibus pauperes despicerentur, eorumque cura negligenterentur, primum quidem ipsemet, quando, iuxta praeciara vaticinia prophetarum, e coelo in terras, humana carne assumpta, descendit, non regium diadema aut sublime aliquod decus, quod mundo ostentaret, et hominum oculis obiceret, secum detulit: sed semelipsum exinanivit formam servi accipiens, ac pauper in stabulo nasci, locum in diversorio non habere, pauperis praesepis angustiis contineri, pauperem demum vitam, quam pro nobis suscepit, eligere ac usque in finem retinere dignatus est, ut non immerito dixerit: *Vulpes foveas habent et volucres coeli nidos, filius autem hominis non habet ubi caput reclinet.* Et per os David prophetae: *Ego autem mendicus sum et pauper:* Et Apostolus scripserit: *Scitis enim gratiam Domini nostri Jesu Christi, quoniam propter vos egenus factus est, cum esset dives, ut illius inopia vos divites essetis.* Deinde etiam pauperum et miserabilium personarum, dum in mundo conversatus est, singularem quandam sollicitudinem gessit, eosque divinis gratiis et beneficiis multipliciter adjuvit, quod passim evangelica testatur historia, dum pauperes sibi discipulos delegit, dumque caecis visum, surdis auditum, mutis loquelam, claudis gressum, aridis et paralyticis corporis et membrorum integritatem reddidit, leprosos mundavit, daemónicos liberavit, aliosque variis languoribus et infirmitatibus laborantes et oppressos curavit, pauperum quoque sequentium turbas coelesti verbo saepius pavit et instruxit, et eas quandoque esurientes, etiam corporalibus mirabiliter satiavit alimentis. Et confirmat apostolus Jacobus, dicens: *Nonne Deus*

elegit pauperes in hoc mundo, divites in fide et haereditas regni, quod reponisit Deus diligentibus se? Ad praeterea misericordiam et eleemosynas, quae pauperibus fiunt, tamquam sibi factas recipit et acceptas refert. Unde et a sanctis et piis viris pro pauperibus peregrinis et mendicis, non angelos modo, sed angelorum Dominum saepius hospitio susceptos fuisse legimus; quod et Apostolus ad Hebraeos memorat dicens: *Hospitalitatem nolite oblivisci, per hanc enim placuerunt quidam, angelis hospitio receptis.* Ac denique fideles cunctos, ad sublevandas pauperum necessitates, monitis et praeceptis et maximis etiam propositis praemiis, in scripturis sacris vehementer inflammat; ait enim per Isaiam: *Frange esurienti panem tuum et egenos, vagosque induc in domum tuam: cum videris nudum operi eum, et quae sequuntur.* Ac rursus paulo infra: *Cum effuderis esurienti animam tuam, et animam afflictam repleveris, orietur in tenebris lux tua, et tenebrae tuae erunt sicut meridies. Et requiem tibi dabit Dominus Deus tuus semper, et implebit splendoribus animam tuam, et ossa tua liberabit, et erit quasi hortus irriguus, et sicut fons aquarum, cuius non deficient aquae.* Atque in Evangelio per seipsam Veritas dicit: *Cum facies convivium, voca pauperes, debiles, claudos et caecos, et beatus cris, quia non habent retribuere tibi: retribuetur enim tibi in resurrectione iustorum.* Et his denuo testatur se in novissimo die aeternae beatitudinis praemia paravisse, qui misericordiae opera in pauperes et egenos exercuerunt, ipsi namque dicturus est: *Venite benedicti Patris mei, possidete paratum vobis regnum a constitutione mundi. Esurivi enim et dedistis mihi manducare: sitiivi, et dedistis mihi bibere: hospes eram, et collegistis me: nudus, et operuistis me: infirmus, et visitastis me: in carcere eram,*

et venistis ad me. Et rursus, Amen dico vobis, quamdiu fecistis uni de his fratribus meis minimis, mihi fecistis.

Iste Pontifex, ob causas hic expressas,

§ 1. Quae quidem nos attentius considerantes, ac recolentes in quadam aliquando sinodo pie constitutum fuisse ut unaquaque civitas pauperes et egenos incolas suos alimentis congruentibus pasceret, secundum vires, ut tam vicini presbyteri, quam cives omnes suum pauperem pasceret, quo fieret ne pauperes ipsi per alienas civitates vagarentur; atque olim huiusmodi hospitalia, in quibus pauperes et mendici alerentur, in multis civitatibus extitisse, et in aliquibus etiam in Italia adhuc vigere, simulque egenorum calamitates, quorum ingens quotidie numerus nobis ante oculos versatur, paternam caritate miserati, tum christianae pietati, tum etiam nostro pastoralis officio consentaneum esse duximus, in hac alma Urbe pietatis et caritatis altrice, ad quam ex omnibus totius orbis terrarum regionibus, quasi communem patriam et tutissimum refugium, in sinum et gremium S. R. E. plurimi pauperes fame, frigore, nuditate, rerumque omnium inopia confecti, ac variis morbis et incommodis conflictati, se recipiunt, domum hospitalis instituere, in quam omnes benigne excipiantur, alantur, vestiantur, paratos habeant lectos, cibos, potum aliaque ad imbecillia corpora confovenda et recreanda opportuna, hac demum ratione provideatur ne ulterius mendici per vias et plateas tota Urbe dispersi ac vagantes, victum quaeritando defatigentur, ne, non modo publica loca aut privatarum aedium vestibula, sed ipsa quoque templa gemitibus et eiulatibus compleant, ne suis clamoribus obstrepant fidelibus, dum divinis officiis aut missae sacrificio intenti sunt, ne in ecclesiis, in quibus debet esse quieta conversatio, quaerimoniis, lamentis ac vociferationibus tumultus excitent;

ne ipsa divina officia et circumstantium devotionem importunis ac molestis vocibus perturbent; ne, quod praecipue nobis cordi est, dum incertis sedibus Urbem peragrant, proprium parochum non agnoscentes, absque alicuius divini praeccepti aut bonorum morum notitia, tanquam bruta animalia rationis expertia, cibo tantum quaerendo et ventri pascendo intenti, aberrant: ita ut nemo illis sacramenta ecclesiastica ministrandi, nemo eorum salutis spiritualis curam specialem gerat. Postremo, ut eadem opera, cunctis, quos in publicum quaestum incerta mendicitas vocaverit, inspectis, exploretur, in singulis integritas corporum et robur annorum, atque inertes quidam et sine ulla debilitate internoscantur, eorumque ignaviae et nequitiae via pracludatur, qui, simulata infirmitate seu praetextu fictae aut per socordiam, et otium affectatae paupertatis, alimoniam vere infirmis ac pauperibus praeripiant, ac simulandi morbi infamem quandam, dolosam et fraudolentam artem factitant, mox bene valentes, robusta et valida totius corporis firmitate, ludis, commensationibus aut illicitis aliis rebus vacant, cum salutis suae dispendio, multorumque scandalo et offensione.

§ 2. Ut igitur eorumdem mendicorum animae et corporis saluti consulatur, hocque tam salutare et necessarium opus, alias a nonnullis praedecessoribus nostris inchoatum, semper tamen ex eo quod certos redditus pro alimentis inopum non assignarunt, inefficaci conatu relictum et dimissum, nunc demum nostra auctoritate, nostraque ingenti, pia tamen, impensa, ut prosperiores successus optatumque effectum sortiatur et perpetuo subsistat, scandalisque et incommodis praedictis occurratur, ac Sedis Apostolicae, quae omnes afflictos materno sinu semper complectitur, pietas et benignitas in dies ma-

Hospitalis mendicorum in Urbe erigit, et ministros quaerit ad eius regimen singulis annis eligendum.

gis elucescat: habita super hoc cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus deliberatione matura, de eorum consilio et assensu, ad Dei omnipotentis gloriam, pauperum mendicorum commodum et salutem, ac piorum operum incrementum, in eadem alma Urbe, in aedibus prope Pontem Sixtum ad Tyberis ripam sitis, quas ad hoc nostris pecuniis magno pretio emimus, ut ad usum eorundem pauperum instauratione et fabrica opportuna accommodari curavimus, unum hospitale pauperum mendicorum utriusque sexus, in quo tamen seorsum viri a mulieribus manere et commorari debeant, pro ipsorum perpetuis receptione, habitatione et sustentatione, cum suis oratorio, sacristia, coemeterio, humili campanili et campanis, ac distinctis et separatis, pro eisdem utriusque sexus personis, refectoriis, dormitoriis, hortis, areis, cellis et officinis, congrua suppellectili, utensilibus aliisque rebus necessariis, non mediocri nostro sumptu comparatis, sufficienter instructum, per quatuor viros clericos aut laicos idoneos et probatos, quorum duo a populo Romano in publico consilio, et duo reliqui a dilectis filiis confratribus archiconfraternitatis Sanctissimae Trinitatis Convalescentium et Peregrinorum, cuius oratorium ibi proximi via intermedia constitutum existit, ex suo corpore annis singulis eligantur et deputentur, regendum, administrandum et gubernandum, ex certa nostra scientia, ac de apostolicae potestatis plenitudine, tenore praesentium, erigimus et instituimus.

§ 3. Ac ipsi hospitali pauperum mendicorum erecto et instituto, dotis nomine, et ad sustentandos pauperes redditum annum novem millium scutorum moneatae Romanae, iulius decem pro quolibet scuto huiusmodi computatis, ita constituimus et assignamus, ut videlicet pro

nunc in praesentis operis inchoatione super exactione seu gabella lignorum combustibilium ac redditibus ex ea annuatim provenientibus ad hunc potissimum usum a nobis nuper destinata, quinque millia scuta annuatim perpetuo percipiantur: reliqua vero quatuor millia scuta annua ex pensionibus per conductores alterius novae gabellae super attractione seu conductione navium et navicularum, quae per Tyberim flumen cum bubalis, iumentis vel aliis animalibus deducuntur annuatim persolvendis. Quoniam nostris sumptibus, tam dicta utensilia et suppellectilia, ut praefertur, pro usu ipsius hospitalis, quam etiam alia inpraesentiarum necessaria pro victu et vestitu eorundem mendicorum empta iam et comparata ac satis abunde provisa sunt, nunc demum in eiusdem hospitalis usus erogari et converti volumus et mandamus, ubi et quando ad urgentes illuc confluentium necessitates maiori impensa opus esse compertum erit, ac emolumenta tam ex primodicta, quam si opus erit, ex secundo dicta gabellis proventura, mendicorum huiusmodi necessitatibus perpetuo dicamus, applicamus et appropriamus: inhibentes in virtute sanctae obedientiae, ac sub poena excommunicationis per singulos contravenientes eo ipso incurrenda, praedictis thesaurario et commissario generalibus nunc et pro tempore existentibus et aliis, ad quos spectat, ne praedictos ex huiusmodi gabellis sic per nos assignatos et applicatos annuos redditus in alios, quamvis pios et necessarios, usus erogare aut convertere audeant vel praesumant, et quod nobis licere non patimur, id ipsum nostris successoribus indicamus. Eandem assignationem et applicationem iuramento a nobis praestito de rebus Ecclesiae non alienandis nequaquam adversari arbitrantes, tum quia provenit ex gabellis de novo institutis,

quas dicta Camera hactenus nunquam habuit, et in quarum reddituum percipiendorum seu exigendorum possessione vel quasi nunquam fuit: tum quia, quod pauperibus erogat, Deo ipsi, qui nobis omnia tribuit, dari censendum est.

§ 4. Volumus autem hospitale pauperum mendicorum praedictum, ac illius pro tempore existentes administratores, officiales, ministros et alios servientes, ratione ipsius hospitalis dumtaxat, pauperesque in eo degentes necnon eiusdem hospitalis pauperum mendicorum bona mobilia et immobilia, cuiuscumque qualitatis et quantitatis, in dicta Urbe et extra ac alias ubique locorum consistentia, exempta esse ab omni iurisdictione, correctione, visitatione, dominio, superioritate et potestate pro tempore existentium dictae Urbis gubernatoris, senatoris, conservatorum reformatorumque, ac nostri et Romani Pontificis pro tempore existentis in dicta Urbe in spiritualibus vicarii, necnon causarum curiae Camerae Apostolicae generalis auditoris, et cuiusvis ordinarii locorum, aliorumve quorumcumque iudicum et officialium in ipsa Urbe vel alias ubilibet constitutorum.

§ 5. Ipsumque hospitale pauperum mendicorum et quoscumque in propriis eorum rebus et bonis cum eo contrahentes a solutione et exactione quorumcumque, ut vocant, pedagogii, gabellae, bollettini, decimarum et cuiusvis alterius, tam ordinarii quam extraordinarii, oneris, ex quacumque causa impositorum et imponendorum, eximimus et prorsus liberamus; ac sub Beati Petri et Sedis Apostolicae atque nostra protectione suscipimus et collocamus, nobisque et dictae Sedi immediate subiicimus, ac liberos, immunes et exemptos declaramus. Necnon sanctae Romanae Ecclesiae camerario, vice-camerario, praesidentibusque et clericis Camerae Apostolicae, senatori,

conservatoribus, reformatibus aliisque officialibus, iudicibus et personis praedictis et quibusvis ad exactionem decimarum, et aliorum onerum praedictorum pro tempore deputatis, ne quorumcumque litterarum eis sub quibuscumque tenoribus et formis concessarum praetextu, hospitale pauperum mendicorum administratores, officiales, ministros et servientes praedictos personasque in eo degentes super praemissis quovis modo molestant seu molestari permittant, districtius inhibemus.

§ 6. Praeterea pauperibus mendicis in eodem hospitali pro tempore degentibus, quorum infirmitas vel nimis imbecilla valetudo aut corporis habitudo ieiunium seu carniem et lacticiniorum abstinentiam ferre non poterit, ut de utriusque medici consilio, quibusvis quadragesimalibus et quatuor anni temporibus, ac vigiliis et aliis diebus, in quibus ieiunium ab Ecclesia indictum, aut carniem, ovorum et lacticiniorum usus de iure vel consuetudine seu alias prohibitus existit vel fuerit, carnis, ovis, butyro, lacticiniis et aliis cibis prohibitis huiusmodi uti et vesci.

§ 7. Singuli quoque presbyteri, saeculares et cuiusvis Ordinis regulares, qui ad hoc a gubernatoribus et administratoribus seu deputatis pro tempore existentibus hospitalis mendicorum huiusmodi electi, et a praedicto in Urbe vicario approbati fuerint, singulos pauperes, ministros et servientes eiusdem hospitalis mendicorum, et a quibusvis excommunicationis, etiam maioris, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, quibus innodati fuerint, necnon quibuscumque eorum peccatis, criminibus, excessibus et delictis, quantumcumque gravibus et enormibus, etiam talibus de quibus dicta Sedes me-

Hospitale et eius officiales pauperesque in eo degentes et eorum bona a iurisdictione et iudicum superioritate et officium Urbis eximit.

Exemptionem que a quacumque gabella et decima d. hospitali et cum eo contrahentibus concedit.

Mendicos hospitalis circa ieiunia, seu carnium, habito utriusque medici consilio, dispensat.

Presbyteris in dicto hospitali deputandis, circa administrationem sacramentorum, pro mendicis, ministris, et servientibus hospitalis, facultas hic expressa concedit.

rito consulenda foret, videlicet in casibus, tam ordinariis locorum quam etiam Sedi Apostolicæ quomodolibet reservatis, non autem in iudicium deductis, neque contentis in litteris die Coenæ Domini legi solitis, semel in ingressu hospitalis, et iterum ab omnibus supradictis, nullo prorsus excepto, in mortis articulo, confessione eorum diligenter audita, in foro tantum conscientiae, absolvere, iniuncta inde eis p. o modo culpae, suo arbitrio, poenitentia salutari. Quodque pauperibus, ministris et servientibus hospitalis mendicorum huiusmodi, sacramenta ecclesiastica administrare et defunctorum corpora in proprio coemeterio sepelire libere et licite valeant, eisdem auctoritate et tenore similiter perpetuo concedimus et indulgemus.

Peregrini in eodem hospitali benigne etiam recipi mandati.

§ 8. Ceterum volumus ut in hospitali praedicto, sic per nos erecto, pauperes et mendici advenae per Urbem transcentes, si eo divertere voluerint, benigne recipiantur, ac eis tres refectioes subministrantur, et inde cum Dei benedictione ad iter suum prosequendum dimittantur.

Rationes computorum ab officialibus singulis mensibus exigi praecipit.

§ 9. Praecipimus vero quatuor administratoribus seu deputatis praedictis ut ipsi singulis mensibus ab oeconomicis, procuratoribus, officialibus, ministris et quibusvis personis dicti hospitalis pauperum mendicorum rationes accepti et expensi eiusdem hospitalis diligenter exigant et inspiciant, eosque ad huiusmodi rationes reddendas cogant omnino et compellant, prout eorum unumquemque ad id teneri volumus et decernimus.

Thesaurarium et commissarium generales eiusdem hospitalis gubernatores deputati.

§ 10. Ac insuper ut ipsius hospitalis pauperum mendicorum conservationi, bonoque regimini eorumdemque pauperum indigentibus opportunius consulatur, dilectos filios nostros et Camerae Apostolicæ thesaurarium et commissarium generales, nunc et pro tempore existentes, eiusdem hospitalis pauperum mendicorum

gubernatores et superintendentes constituimus et deputamus, quorum consilio et ope quatuor administratores seu deputati praedicti curam et gubernum eorumdem mendicorum ac dicti hospitalis, illiusque reddituum, proventuum, iurium, actionum et honorum mobilium et immobilium, oblationumque et eleemosynarum administrationem gerant. Denique cetera omnia ad pietatem et caritatem exercendam pertinentia, peragant, ordinent ac decernant. Mandantes eisdem thesaurario et commissario, modernis et pro tempore existentibus, ut una cum ipsis quatuor administratoribus seu deputatis, tam iterum praedictas quam alias quascumque rationes et computa dicti hospitalis, illiusque debitorum, saltem tertio quoque mense, et praeterea quoties opus fuerit, exigant, accurate videant, examinent et solident. Dantes illis et concedentes plenam et liberam facultatem et auctoritatem praedictos oeconomicos, procuratores, officiales, ministros, servientes, debitores et alios quoscumque, quorum intererit, ad reddendas huiusmodi rationes opportunis iuris et facti remediis cogendi et compellendi, et eos qui satisfecerint, quietandi, absolvendi et liberandi, ac similiter cum interventu eorumdem quatuor administratorum seu deputatorum, pro salubri directione et conservatione dicti hospitalis pauperum mendicorum, illiusque bonorum et iurium temporalium et spiritualium, quoscumque officiales, procuratores, ministros et servientes in eo deputandi et amovendi, aliosque eorum loco suffiendi, ordinationes et statuta, licita tamen et honesta sacrisque canonibus et generalis concilii Tridentini decretis non contraria, faciendi et edendi, eaque, cum visum fuerit, revocandi, immutandi, corrigendi, aliaque de novo condendi. Quae quidem statuta sic facta, edita, revocata, immutata et correctata, postquam per nos

aut Romanum Pontificem pro tempore existentem approbata fuerint, ab omnibus supradictis gubernatoribus, administratoribus seu deputatis, oeconomicis, procuratoribus, officialibus, ministris, servientibus et aliis quibuscumque inibi pro tempore receptis, inviolabiliter observari volumus; ac iuxta eorumdem dispositionem a quibusvis iudicibus, sublata eis quavis aliter iudicandi facultate, iudicari et definiri debere; et si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter attentare contigerit, irritum et inane decernimus.

Clausulae de rogatoria.

§ 11. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac dictae Urbis, iuramento, confirmatione apostolica vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, eisdem Urbis gubernatori, senatori, conservatoribus, reformatoribus, vicario, auditori causarum Curiae dictae Camerae, aliisque superius nominatis, necnon praedictae Urbi et Populo Romano, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis clausulis et decretis, etiam iteratis vicibus concessis, approbatis et innovatis, quibus omnibus, illorum tenores praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Hortatio ad ministros hospitalis ut bene ministrent.

§ 12. Ut autem hoc pium et salutare opus feliciora in dies, Deo favente, suscipiat incrementa, eosdem gubernatores, administratores seu deputatos, oeconomicos, procuratores, officiales et ministros dicti hospitalis enixe hortamur et monemus ut curam ipsius hospitalis pauperumque mendicorum, qui in eo recipientur, ita alacriter et prompte suscipiant, pauperes ipsos mendicos sincera in Domino caritate tractent, bona temporalia eiusdem

hospitalis fideliter et prudenter dispensent et administrent, ac demum piis huiusmodi operibus, ad Dei gloriam pauperumque utilitatem et salutem se ferventer exercent, ut exinde, praeter coelestis regni praemia, etiam nostram et Sedis Apostolicæ benedictionem et gratiam consequi mereantur.

Fides eorum.

§ 13. Et quia difficile foret praesentes litteras ad singula loca ubi eis opus fuerit, deferre, volumus ut earum transumptis, etiam impressis, manu publici notarii subscriptis, et sigillo personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides, in iudicio et extra illud, ubique adhibeatur, quae adhiberetur ipsis originalibus, si essent exhibitæ vel ostensæ.

Nulli ergo omnino hominum etc.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo octuagesimo septimo, quinto idus maii, pontificatus nostri anno III.

Ego SIXTUS Episcopus catholicae Ecclesiae ff.

Sequuntur card. subscriptiones.

Dat. die 11 maii 1587, pontif. anno III.

LXXXVI.

Declaratio quod suppellectilia ad cultum divinum destinata per obitum praetorum in regnis Hispaniarum relicta, capitula debeant de manibus generalis collectoris spoliarum Camerae, non autem propria auctoritate recipere.

Proemium.

Sixtus Papa V, ad perpetuam rei memoriam.

Romanus Pontifex, cui universalis Ecclesiae cura a Domino commissa est, super iis, quae in favorem ecclesiarum et divini cultus ac alias a praedecessoribus suis facta ac sancita sunt, si hominum

malitia atque audacia aliter quam par est, et contra verum illorum sensum interpretentur, ipsique homines sinistre eiusdem utantur, novis constitutionibus declarat ac statuit, et ne in Ecclesia Dei, quam decet omnis sanctitas, abusus irrepant, aut si iam irrepserunt, ut inde removeantur, studio providet diligenti, prout ipsa rerum experientia docet ac suadet esse faciendum.

Pius V sacra suppellectilia apud ecclesiasticos delictos reperibilia in Hispania ecclesiarum capitula addidit per ipsa capitula propria auctoritate capienda.

§ 1. Cum itaque, sicut accepimus, postquam felix recordationis Pius PP. V, praedecessor noster, quadam sua perpetua valitura constitutione de spoliis inter alia declaraverat ac statuerat quod de cetero omnia et singula ornamenta et paramenta ac vasa et alia res ac bona per quoscumque patriarchas, archiepiscopos, episcopos, abbates et alios quoscumque ad usum et cultum divinum, etiam in eorum privatis aedibus et cappellis, destinata, tempore eorum obitus ex testamento vel ab intestato relicta, sub appellatione spoliolorum minime venirent, sed ad singulas ecclesias, monasteria et beneficia, quae tales personae ecclesiasticae viventes obtinuissent, omnino spectarent, et illis postquam ipsae personae obiissent, incorporata censerentur, ipsarumque ecclesiarum capitula illa propria auctoritate retinere possent, ut in dicta constitutione plenius dicitur contineri, non defuerint nec desint de praesenti ex capitulis ecclesiarum in regnis Hispaniarum consistentium, qui diversa res et bona ex spoliis archiepiscoporum et episcoporum post illorum obitum, sub praetextu quod illa, tanquam divino cultui dicata, ad ipsorum ecclesias spectent, auctoritate propria et de facto usurparunt et sibi appropriarunt, in grave etiam Camerae nostrae Apostolicae praeiudicium, et ipsorum usurpantium animarum periculum.

Cum vero capitula praetextu talis constitutionis usurparent etiam alias res ad Cam. Apost. ratione spoliil pertinetes;

§ 2. Ad horum igitur reprimendam au-

daciam, praesenti nostra constitutione perpetuo quoque valitura, apostolicae Sedis auctoritate, declaramus, statuimus, decernimus et ordinamus quod ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus per nunc et pro tempore existentem Camerae praedictae illiusque iurium et spoliolorum huiusmodi in regnis et partibus Hispaniarum generalem collectorem, aut ab eo deputatum dumtaxat videri ac declarari debeat, quae ex rebus et bonis quorumcumque archiepiscoporum, episcoporum, abbatum, commendatariorum et aliarum quarumcumque personarum ecclesiasticarum in eisdem partibus et regnis Hispaniarum, et in quibus dictus collector deputatus fuerit, pro tempore decedentium, servitio et cultui divino vere destinata ac dicata sint.

Sixtus inquit per collectorem spoliolorum esse declarandum quae divino cultui applicanda.

§ 3. Ita quod capitula ipsarum ecclesiarum illa de manu ipsius collectoris aut ab eo deputati, non autem propria auctoritate, recipere et habere possint ac debeant.

Et sic tales res capitula de manu dicti collectoris percipere debent.

§ 4. Insuper, quia ad aures quoque nostras pervenit episcopos et alios praelatos earumdem ecclesiarum in dictis regnis et partibus Hispaniarum, qui ad ipsas ecclesias illarumque regimina promoti, certa regalia, quae solutiones caparum seu boni ingressus appellant, capitulis earumdem ac ipsismet ecclesiis solvere tenentur, solutiones huiusmodi, vel usque ad diem sui obitus vel quamdiu possunt, differre solitos esse, non sine eiusdem Camerae nostrae damno et praeiudicio, hac eadem constitutione nostra ordinamus ac volumus quod omnes et singulae huiusmodi solutiones, sive praedicto sive alio quocumque nomine nuncupentur, per quoscumque archiepiscopos, episcopos et praelatos ac alios partium et regnorum praedictorum, ad quos quomodolibet spectat, intra unum aut ad summum duos annos a die adeptae per

Iussit quoque ut certae solutiones ab ecclesiarum praelatis ipsae ecclesiis faciendae sint intra biennium captae possessionis, sub pena caducitatis contra eas ipsas ecclesias et capitula quibus huiusmodi solutiones faciendae erant.

LXXXVII.

Indultum ut commissarius generalis ordinis fratrum Minorum de Observantia nunc et pro tempore existens in partibus Indiarum habeat vocem activam et passivam in capitulo generali.

Sixtus Papa V, ad perpetuam rei memoriam.

Causae dandi privilegii.

§ 1. Cum ad regendos fratres Minores de Observantia degentes in partibus Indiarum, sive totius novi orbis, carissimi in Christo filii nostri Philippi Hispaniarum regis catholici ditioni subiectarum, praeter duos commissarios et ministros provinciales et duos custodes, qui totidem provinciis illarum partium praesunt, etiam unus commissarius generalis depurari soleat, secundum statuta in congregatione Toletana instituta, qui supremam, in omnes personas regulares dicti Ordinis in illis regionibus potestatem habeat; ac licet in capitulis generalibus eiusdem Ordinis, quae pro tempore celebrantur, praedictum commissarium generalem pro tempore existentem interesse deceat, ac eius praesentia, ex eo quod de rebus et negotiis, deque statu et indigentis ipsius Ordinis plene instructus et informatus esse solet, sit admodum fructuosa et quodammodo necessaria; vocem tamen activam et passivam in dicto capitulo generali, iuxta litteras felix recordationis Leonis Papae X, nostri praedecessoris, et forsitan alia ipsius Ordinis statuta, minime habeat, non mediocriter expedire, et rationi consonum esse iudicamus, ut, quoniam ex ministris provincialibus et custodibus quam plures, ob locorum intervallum ac distantiam, ad capitula generalia accedere non possunt, et plerumque eorum aliquis deest, saltem commis-

ipsum regiminis, necnon bonorum vel maioris partis eorum quarumcumque ecclesiarum cathedralium, etiam metropolitannarum, ac monasteriorum et aliorum beneficiorum ac locorum, ubilibet in dictis partibus et regnis existentium, in quorum superiores et praelati ad aliquas huiusmodi solutiones tenentur, possessionis computandos, omnino et integraliter fieri; quin etiam, tempore praedicto durante, capitula et canonici ac alii, quibus illae debentur, easdem exigere et recuperare debeant, alias tempore huiusmodi elapso, omnis actio, quae desuper contra dictam Cameraam praetendi posset, eo ipso cesset aut cessare intelligatur, nec iam capitulis, canonicis et alias super spoliis ac bonis praelati pro tempore defuncti quomodolibet praetendentibus ullum prorsus ius, ullaque actio super eisdem solutionibus, illarumque exactione et recuperatione competat nec remaneat.

Et sic in perpetuum iubet observari.

§ 5. Decernentes sic in praemissis omnibus et singulis per quoscumque iudices et commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate atque auctoritate, iudicari et definiri debere; ac irritum et inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contraria tolli.

§ 6. Non obstantibus apostolicis, ac in provincialibus et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus; ac ecclesiarum, monasteriorum et locorum praedictorum, iuramento, confirmatione apostolica vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die xv maii MDLXXXVII, pontificatus nostri anno tertio.

Dat. die 15 maii 1587, pontif. anno III.

1 Ex Regest. in Secret. Brevium.

sario generali praedicto vox activa et passiva concedatur, praesertim cum hoc ipsum valde gratum et acceptum praedicto Philippo regi fore existimemus, et tam ultramontani quam cismontani fratres communiter in hoc concurrant.

Declaratio, de qua in rubrica.

§ 2. Quare nos, bono regimini eiusdem Ordinis consulere volentes, ac de religionis zelo, aliisque probitatis et virtutum meritis dilecti filii Hieronymi de Guzman, moderni commissarii, plurimum in Domino confisi, motu proprio, tam eidem Hieronymo quam cuivis alteri pro tempore futuro commissarii generali dicti Ordinis in partibus praedictis, ut in generali in domo B. Mariae de Araceli de Urbe, iam congregato capitulo et quibuslibet aliis capitulis generalibus congregandis, et in omnibus eorum capitularibus, quae in futurum ubilibet in locis celebrabuntur, in electione generalis ministri et alias in omnibus et per omnia vocem activam et passivam ac locum congruentem, prout aliis commissariis generalibus dicti Ordinis dari solet, omnino habeat, et sua voce uti et locum retinere libere et licite valeat, auctoritate apostolica, tenore praesentium, perpetuo concedimus et indulgemus.

Clausulae

§ 3. Decernentes praedictum Hieronymum ac pro tempore existentem commissarium generalem ad vocem activam et passivam et locum huiusmodi per eos, ad quos spectat, omnino, et quacumque contradictione, appellatione aut recursu remotis, recipi et admitti debere; necnon irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§ 4. Non obstantibus dictis Leonis praedecessoris litteris; ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon dicti Ordinis iuramento, confirmatione apostolica vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, etiam tales

vores cuiquam alteri quam certis personis tunc expressis concedi prohibentibus; privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis eidem Ordini aut illius superioribus ac personis quomodolibet concessis, approbatis et innovatis. Quibus omnibus, etiam si, pro illorum sufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica et expressa mentio habenda foret, tenores huiusmodi pro expressis ac ad verbum insertis habentes, ad effectum praesentium dumtaxat, latissime derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die xv maii MDLXXXVII, pontificatus nostri anno III.

Dat. die 15 maii 1587, pontif. anno III.

LXXXVIII.

Statuitur quod capitulum generale Ordinis fratrum Minorum Sancti Francisci de Paula de cetero de sexennio in sexennium celebrari debeat.

Sixtus Papa V, ad perpetuam rei memoriam.

De sacrarum religionum quarumlibet salubri directione solliciti, ea pro pastoralis officii nostri debito constituimus, per quae illarum profectibus occurritur, et dispendiis obviatur.

Proemium

§ 1. Cum itaque, sicut accepimus, capitulum generale Ordinis fratrum Minorum S. Francisci de Paula singulis trienniis in festivitate Pentecostes, iuxta ipsius Ordinis statuta seu privilegia et indulta illi a Sede Apostolica concessa, celebrari, et in eo corrector generalis eiusque collegae ac zelosus dicti Ordinis non nisi ad triennium eligi consueverint; ordo autem praedictus, benedicente Domino, ita ex-

Capitula generalia singulis trienniis celebrari solebant, sed propagato huiusmodi Ordine, tam frequentia capitula noxia esse coeperunt.

† Ex Regest. in Secret. Brev.

creverit, ut frequentes illius domus in variis mundi provinciis institutae, et propagatae reperiantur, et propter locorum distantiam domus ipsae in suis provincialibus et aliis religiosis ad dictum capitulum generale unoquoque triennio transmittendis maxima rerum et impensarum dispendia subire cogantur, nec infra triennium huiusmodi ab eodem correctore generali commode visitari possint. Singuli vero correctores dictarum domorum, qui annales dumtaxat existunt, antequam de statu earumdem domorum ac rebus ad illarum curam et administrationem pertinentibus instrui possint, officiis suis destituti remaneant; et huiusmodi annalis eorum mutatio, domibus praedictis plurimum damni et incommodi adferat.

Statuit itaque Pontifex ut in posterum singulis sexenniis cogantur.

§ 2. Nos, ex his et aliis causis animum nostrum moventibus, opere practicum fore arbitrati ut provisionis nostrae ministerio incommodis et dispendiis praedictis aliqua commoda ratione occurratur, motu proprio, non ad alicuius nobis super hoc oblatae petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione et certa scientia nostra, ac de apostolicae potestatis plenitudine, statuimus et ordinamus quod ex nunc de cetero, perpetuis futuris temporibus, dictum capitulum generale in festivitate Pentecostes huiusmodi de sexennio in sexennium, non autem quolibet triennio, ut hactenus observatum fuit, congregari et fieri, et tam dilecti filii Gregorius Carbonellus a Paula, corrector generalis, eiusque collegae ac zelosus in capitulo generali novissime celebrato electi, quam qui deinceps ad correctoris generalis, eiusque collegarum ac zelosi eiusdem Ordinis officia pro tempore eligentur, in suorum huiusmodi officiorum functione per integrum sexennium a die electionis de sua cuiusque persona factae computandum, et usque ad eiusdem Or-

dinis capitulum generale post electionem huiusmodi proxime futurum insistere et perseverare. Singulae autem domus praedictae, lapsa anno administrationis modernorum earum correctorum annatum, non amplius per annales, sed biennales correctores, de biennio in biennium eligendos et deputandos, regi et gubernari debeant; servata tamen alias forma, in electionibus tam generalis quam aliorum correctorum, necnon zelosi et collegarum huiusmodi hactenus observari solita, quam salvam et illaeram esse volumus.

Clausulae praeservativae.

§ 3. Decernentes praesentes litteras nullo umquam tempore, etiam praetextu quod ad id ipsius Ordinis capitulum generale specialiter indictum et interesse habentes vocati non fuerint, seu ex quavis alia quantumvis legitima causa, de subreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis nostrae vel alio quovis defectu notari, impugnari seu invalidari, aut ad ius vel controversiam revocari posse; sicque per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, quavis auctoritate fungentes, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiti debere; irritum quoque et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Obstantium derogatio.

§ 4. Non obstantibus praemissis et apostolicis, ac in provincialibus et synodali conciliis editis, specialibus vel generalibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon Ordinis et domorum huiusmodi, etiam iuramento, confirmatione apostolica vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, etiam immemorabilibus et quocumque tempore observatis; privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, illis eorumque generali et aliis correctoribus, necnon zeloso,

collegis, fratribus, religiosis et personis sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, necnon irritantibus et aliis decretis per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros ac nos, dictamque Sedem, etiam motu, scientia et potestatis plenitudine similibus, etiam consistorialiter vel alias quomodo libet etiam iteratis vicibus concessis, approbatis et innovatis. Quibus omnibus, etiamsi, pro eorum sufficienti derogatione, alias de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso et forma in illis tradita observata, inserti forent praesentibus, pro sufficienter expressis habentes; illis alias in suo robore permansuris, ad hoc ut praesentes litterae suum omnino consequantur et consequi debeant effectum, specialiter et expresse derogamus, ac sufficienter derogatum fore et esse decernimus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud Sanctum Marcum, sub annulo Piscatoris, die iv iunii MDLXXXVII, pontificatus nostri anno III.

Dat. die 4 iunii 1587, pontif. anno III.

LXXXIX.

Erectio cappellae ad praesepe Iesu Christi in basilica S. Mariae Maioris de Urbe, cum praepositi, sacristae, cappellanorum et beneficiariorum institutione, atque cardinalis protectoris et iudicis

causarum ad eos spectantium iurisdictione.

Sixtus episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Gloriosae et semper Virginis Dei genitricis Mariae salutiferam fecunditatem humiliter venerantes, intra cuius castissima viscera, virtute Altissimi mirabiliter obumbrante, divina Sapientia sibi domum aedificavit, summas illius laudes et praeclara in universum genus humanum, sed in nos potissimum, merita, et verbis et factis, quantum pro humana imbecillitate possumus, libentissime praedicamus. Hanc enim beatissimam Virginem gratiae et misericordiae parentem ab ipsa pene infantia nobis advocatam delegimus, cuius patrocinio et intercessione multis periculis erepti fuimus, et multa beneficia a honorum omnium largitore Deo accepimus.

§ 1. Itaque, cum alias eiusdem sanctissimae Virginis nomine et miraculorum splendore illustres ecclesias semper in honore habuimus, tum in primis erga celeberrimam eius in alia Urbe basilicam ad Praesepe Domini, quae S. Mariae Maioris appellatur, praecipua quadam et pia devotione affecti sumus.

§ 2. Cumque considerarem S. Dominici Praesepis sacellum in eadem basilica situm, ob sacras illius praesepe reliquias, in quo Rex Gloriam nasci non abhorruit, et infans facit, magna in veneratione merito habitum, minus decenter pro loci dignitate et sanctitate ornatum et extractum esse; nos, cupientes tam eximium et religiosum monumentum debito cultu decentique ornatu augere, ac nobili aedificio circumseptum communire, opus sane viribus nostris et facultatumstrarum illo quidem tempore tenuitate maius, freti ope eiusdem Deiparae semper Virginis, et animo suscepimus et re-

Pontifex ab infantia, Beatam Virginem sibi advocatam delegit, eiusque patrocinio multa pericula evasit.

Eius ideo ecclesias et maxime basilicam S. Mariae Maioris devote admodum coluit.

Praesepis itaque sacellum in d. basilica minus decenter extractum videns dum cardinalis, B. Virginis ope fretus, insignem tibi capellam aedificavit.

ipsa aggressi sumus. Nam iampridem, cum S. R. E. cardinalatus honore fungemur, loco a dilectis filiis capitulo eiusdem basilicae, interveniente etiam auctoritate felicis recordationis Gregorii Papae XIII, praedecessoris nostri, nobis concessa, insignem cappellam, et spatii amplitudine et substructionis magnificentia, templi instar, coepimus a fundamentis aedificare.

§ 3. Cumque aedificatio feliciter procederet, ecce divina sic disponente clementia, nullis nostris meritis, sed ipsius beatissimae Virginis precibus, in Apostolicae Sedis fastigio locati sumus. Quare inchoatum opus tanto impensius urgentes, nullisque quamvis maximis sumptibus parcentes, cappellam ipsam testudine sublimi plumbi lamini extrinsecus tectam, et pretiosis crustis et tegmentis marmorum, atque opere tectorio marmorato, egregiisque picturis et sacris imaginibus et loco ipso congruentibus exornatam, ita demum, benedicente Domino, perfecimus atque omni ex parte absolvimus, ut ipsa antiqua venerandi Praesepis aedifica, multis catenationibus, colligationibus et fulcturis circum adhibitis, ne parietes dissolvi, neve opus ulla ex parte labefactari posset, magna ergatarum et tractoriarum machinarum vi, ingenti labore atque artificio, tota simul solida ac prorsus integra, quod factu difficillimum videbatur, veteri sede convulsa et in altum sublata, in medium ipsius novae cappellae gremium, sub eius pavimento, in locum subterraneum translata atque asportata fuerit, ubi et specus circumcirca humili fornice concameratus, per quem circueiri possit, extractus est gradibus ad commodum descensum in eandem Sacri Praesepis aediculam, et dictum specum hinc inde ante positus, ut christifideles viri tan-

1 Ad quam praesepe aediculam mortuus, fuit transportatus.

tum laudes et preces Deo offerre, et presbyteri in altari ibidem sito missas devote celebrare valeant.

§ 4. Altare item supra ipsius aedificulae fornem constituto, et ad missas pontificias celebrandas.

§ 5. Duo praeterea minora, sed tamen insignia, altaria sive sacella, nostra itidem impensa aedificata, eodem modo picturis et ornamentis magnifice exulta ad ipsius cappellae limina ab utraque parte adiunximus.

§ 6. Unum videlicet sub S. Luciae Virginis et martyris invocatione dicatum, cuius festus dies idem natalis noster est, et quam ab ineunte aetate omni studio venerati, ut pro nobis apud Deum intercederet, magna cum fiducia assidue praecati sumus; sub cuius etiam altari in arca marmorea duo sacra beatorum Innocentium corpuscula, a basilica S. Pauli extra Portam Ostiensem nostro iussu translata, rite recondi curavimus, ut ad Christi infantis cunabula, iidem sancti Innocentes (flores ac primitiae Martyrum, Deoque gratissimae victimae) quodammodo excubare videantur.

§ 7. Alterum vero in honorem et memoriam S. Hieronymi praestantissimi Ecclesiae doctoris, cuius titulus in Ecclesia Illyricorum fuit nobis in nostra assumptione ad cardinalatus honorem assignatus et perpetuo retentus, quique Praesepe Domini ita vivens coluit, ut ex hoc mundo decedens per illud tamquam vitae ianuam ad coelestem patriam commigravit.

§ 8. Cum igitur, Deo favente, pium huiusmodi opus iam absolutum et ad tectum perductum foret, compertum est tandem, relatione ac testimonio fide dignorum virorum, qui ex peregrinatione Terrae Sanctae nuper in Urbem advenerunt, nobis nihil tale umquam cogitantibus, non humano consilio, sed plane divino

Et altare maius ad missas Pontificias celebrandas constituit.

Alia duo altaria ad limina d. capellae adiunxit.

Unum S. Luciae, ubi duo SS. Innocentium corpuscula recondi voluit.

Alterum vero S. Hieronymi.

Post perfectum opus huius capellae, compertum est eam esse similem veteri capellae ad Praesepe Domini in Ecclesia Bethlemitana, quod ex inspiratione

divina id Pon-
tificem fecisse
videtur.

instinctu, ita contigisse ut haec nostra cappella, veteri cappellae ad Praesepe Domini positae in ecclesia Bethleemita, quae est in Palestina, aedificio, substructione ac praecipuis suis partibus admodum similis evaserit. Nam et a sinistra parte ecclesiae, uti haec nostra sita est, et habet aediculam Praesepe Dominici subterraneam, nostrae consimilem, tectam testudine, opere vermiculato ornata, sicuti et haec est, ad quam et per gradus descensus patet; habet quoque illa cappella marmoreum, uti et haec nostra, pavementum. Altaria etiam proxima in memoriam sanctorum Innocentium, S. Catherinae virginis et martyris, et Sancti Hieronymi extracta, quemadmodum et nostra unum in S. Luciae, cum reliquis sanctorum Innocentium, et alterum in eiusdem S. Hieronymi memoriam pariter erecta, ita ut ipsa gloriosa virgo, quae olim primis sanctae huius basilicae fundatoribus certos fines et locum nivibus, quarum memoria in hodiernum usque diem religiose colitur, mirabiliter praescripsit ac designavit, nunc etiam in nostra cappella, quasi dictae basilicae appendice extruenda, divinitus mentem nostram inspiraverit, simulque suae ac divinae voluntatis et providentiae admirabilem minimeque obscuram dederit significationem.

In eadem cappella idem Pontifex sepulchra unguibus extruxit, alterum Pio Papae V, a dextris cappellae, alterum ei a sinistris, aliud etiam in vestibulo pro sua consanguinea sepelitione posuit.

§ 9. Demum vero nos, ad Dei omnipotentis et intemeratae Virginis partus gloriam fidelisque populi erga coelorum Reginam devotionem augendam, eandem cappellam solemniter ritu consecrari et dedicari curavimus, atque in ea duo sepulchra exquisitissimis columnis et lapidum varietate, opere sumptuoso ac magnifico extruximus, quorum alterum sanctae memoriae Pio Papae V, nostro etiam praedecessori, de christiana republica deque nobis optime merito, a dextris eiusdem cappellae posuimus, ut perpetuum nostri

erga eum grati et pii animi apud posteros monumentum extet; alterum a sinistris ad nostram sepulturam reservavimus; tertium vero separatim in vestibulo dictae cappellae, et in ipsa navi basilicae illi contigua, pro nostris dumtaxat consanguineis sepeliendis assignavimus.

§ 10. Ut autem in eadem cappella nostra ad ipsum Sanctum praesepe, ubi angelorum chori Deo gloriam et hominibus pacem annunciarunt, et ubi nos anno praeterito, cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus ac aliis episcopis et praelatis in natalis Domini nocte, missarum solemniter celebravimus, assidue incruentum salutis hostiae sacrificium, pro nostra et totius populi christiani salute, offeratur, et divinae laudes atque officia persolvantur; ob eam causam certos presbyteros et clericos, qui in cappella duobusque ei coniunctis sacellis seu altaribus praedictis Deo inserviant, constituere decrevimus. Cum itaque, sicut accepimus, S. Ioannis de Pyro Policastren., et S. Leonardi Salernitan. civitatum vel dioecesium monasteria, Ordinum S. Basilii et S. Benedicti, quae bonae memoriae Petrus episcopus Caietanus, et quondam Ludovicus Blanchettus clericus, ex dispensatione et concessione apostolica, in commendam, dum viverent, respective obtinebant, utraque commendam huiusmodi, per obitum Petri episcopi et Ludovici praedictorum, qui apud Sedem praedictam diem clausurunt extremum, cessante, adhuc eo quo ante commendam ipsam vacabant, modo vacaverint et vacent ad praesens; et dilectus filius noster Philippus tituli S. Sabinae presbyter cardinalis Spinola nuncupatus, qui monasterium Sancti Nicolai de Butramo dicti Ordinis S. Basilii, Hieracensis dioecesis, ex simili concessione et dispensatione in commendam ad eius

Et modo ad laudem eiusdem B. Virginis, et d. Praesepe venerationem, unam sacristiam, quatuor cappellanos, et quatuor clericatus in dicta capella origit et instituit.

vitam nuper obtinebat, posteriori commendae huiusmodi ac omni, et cuicumque iuri sibi in dicto monasterio S. Nicolai illiusque regimine et administratione vel ad illa quomodolibet competentem, hodie in manibus nostris sponte et libere cesserit. Nos, cessionem huiusmodi admittentes, ac cappellam nostram praedictam, ad eiusdem Redemptoris nostri laudem et honorem, et gloriosissimae Illius Genitricis dictique Sancti Praesepe memoriam et venerationem, ac divini cultus incrementum, competentem beneficiorum et ministrorum ecclesiasticorum numero stabilire, annisque redditibus, pro congrua eorum sustentatione et sustentatione, onerumque illis ac dictae nostrae cappellae, necnon illius fabricae et sacristiae pro tempore incumbentium sustentatione necessariis, dotare volentes, verumque et ultimum dictorum monasteriorum vacationis modum, etiamsi ex illo quaevis generalis reservatio, etiam in corpore iuris clausa, resultet, praesentibus pro expressis habentes, motu proprio, non ad alicuius nobis super hoc oblatae petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione et certa scientia nostra, ac de apostolicae potestatis plenitudine, in cappella nostra praedicta unam praeposituram, quae in ipsa basilica secunda dignitas existat, hoc est prima post archipresbyteralem, pro uno praeposito, utriusque vel alterius iurium doctore, seu in theologia magistro, et in presbyteratus ordine constituto; ac unam sacristiam, pro uno sacrista; et quatuor perpetuas sine cura cappellanas pro quatuor perpetuis cappellanis presbyteris; et quatuor alia beneficia ecclesiastica pro totidem aliis clericis nuncupandis perpetuis Beneficiariis; quorum siquidem sacristiae, cappellanorum et beneficiatorum, qui clerici nuncupantur, dictus praepositus caput existat, ac in rebus, negotiis et actibus

per eos tractandis et faciendis primum et digniorem locum habeat, ibidemque praesit; ac tam ipse quam praedicti sacrista, cappellani et beneficiarii dictae cappellae, prout inferius descriptum erit, deserviant, apostolica auctoritate, tenore praesentium, perpetuo erigimus et institimus.

§ 11. Ac eidem cappellae nostrae illiusque fabricae et sacristiae, necnon communi massae ipsorum praepositi, sacristae, cappellanorum et beneficiatorum, pro eorum sustentatione et sustentatione ac onerum illis incumbentium sustentatione, singula monasteria praedicta, quae conventu carent, ac quorum fructus, redditus et proventus, S. Ioannis videlicet ad quadraginta, S. Leonardi vero ad quinquaginta florenos auri, in libris Camerae Apostolicae taxati reperiuntur; Sancti Nicolai autem, ac illi perpetuo annexorum, S. Mariae de Pigliano, et eiusdem S. Mariae de Canisis quingentorum et quinquaginta ducatorum auri de Camera secundum communem existimationem valorem annum, ut etiam accepimus, non excedunt, quibusvis modis et ex quorumcumque personis, seu per liberales quorumvis cessiones de illorum regiminibus et administrationibus, in Romana Curia vel extra eam, etiam coram notario publico et testibus sponte factas, vacent, etiamsi tanto tempore vacaverint, quod eorum provisio, iuxta Lateranensis statuta concilii aut alias canonicas sanctiones, ad Sedem praedictam legitime devoluta existat, et illa ex quavis causa ad Sedem eandem specialiter vel generaliter pertineat, et de illis consistorialiter disponi consueverit seu debeat; ac super regiminibus et administrationibus monasteriorum huiusmodi inter aliquos lis vel eorum possessorio molestia, cuius litis statutum etiam praesentibus haberi volumus pro expresso, pendeat indecisa, cum praec-

Pro illorumque sustentatione redditus beneficiorum hic descriptorum eis assignat.

dictis et forsitan aliis illis annexis, eorumque membris, grangiis, praediis, possessionibus, decimis, primitiis, vineis, terris, agris, censibus, fructibus, redditibus, proventus, iuribus, obventionibus, emolumentis, pertinentiis, rebus et actionibus universis, ceterisque bonis, mobilibus et immobilibus ac se moventibus, cuiuscunque qualitatis, pretii et valoris annui existentibus, ac ubique locorum consistentibus eorumque proprietate et dominio. Ita quod liceat collegio, praepositi, sacristae cappellanorum et beneficiatorum huiusmodi, per se vel alium seu alios, eorum et dictae nostrae cappellae, illiusque fabricae et sacristiae suaeque mensae seu massae communis nominibus, corporalem, realem et actualem possessionem monasteriorum, annexorum, membrorum, grangiarum, praediorum, possessionum, decimarum, primitiarum, vinearum, terrarum, agrorum, censuum, iurium, pertinentiarum, rerum, actionum et bonorum huiusmodi, propria auctoritate, absque spoliis et attentatorum vitio, ac cuiuscunque iudicis decreto vel ministerio, libere apprehendere et perpetuo retinere, illaque regere et administrare; necnon fructus, redditus, proventus, iura, obventiones et emolumenta eorundem percipere, exigere et levare, illaque in suos, secundum ordinationem inferius per nos descriptam, et dictae cappellae nostrae illiusque fabricae et sacristiae usus, utilitatem et necessitates omnino convertere, dioecesani loci vel cuiusvis alterius licentia desuper minime requisita, auctoritate et tenore praedictis, etiam perpetuo unimus, annectimus et incorporamus, ac in eisdem monasteriis sic unitis, eorumque ecclesiis, annexis, membris et grangiis, dignitates abbatiales, illarumque titulos, nomina et denominationes, eisdem auctoritate et tenore, si-

militer perpetuo supprimimus et extinguimus.

§ 12. Statuentes et ordinantes ut praepositus et cappellani praedicti singulis diebus dominicis et festivis missas quatuor, aliis vero diebus, tres missas, alternis vicibus seu hebdomadatim, iuxta providam dispositionem et ordinationem desuper ab eis faciendam, celebrare; et quotannis tria anniversaria officia mortuorum, unum videlicet pro dicti Pii praedecessoris, et aliud pro nostra, postquam viam universae carnis ingressi fuerimus, reliquum autem pro parentum et propinquorum nostrorum ac infrascriptorum patronorum animabus; quae tamen non intra dictam cappellam nostram, sed extra eam, in illius vestibulo, quod est in eiusdem basilicae navi eidem cappellae contigua, peragantur, ne, ubi vitae auctor et mortis victor ac triumphator est ortus, ibi castra doloris, cenotaphia pallea, feretralia et alia mortuorum ac funeralium officiorum insignia conspiciantur.

§ 13. Sacrista vero curam celebrationis anniversariorum, officiorum et missarum huiusmodi, necnon custodiam sacrae suppellectilis ac ornamentorum et paramentorum ad dictae cappellae nostrae usum pro tempore pertinentium, habeat.

§ 14. Alii autem beneficiati praedicti eidem praeposito, sacristae et cappellani in praemissis assistere, eisque in divinis inservire, ac alia obsequia et onera sibi pro tempore imposita praestare debeant et teneantur. Ac omnes simul unum collegium inter se, cum arca, massa et sigillo communibus aliisque collegialibus insignibus, ad instar aliorum similium collegiorum, tam in praedicta quam aliis quibusvis dictae Urbis basilicis et ecclesiis institutorum, constituent.

§ 15. Necnon annis singulis ex dictis

Praeposito et cappellani praedicti quaedam missae, et anniversaria celebrandi curam iniungit.

Sacristae, celebrationis officiorum et cappellae suppellectilia et ornamentorum curam assignat.

Beneficiatisque onus in praemissis assistendi et divinis inserviendi imponit.

Et in choro locum eiusdem quandoque si adesse voluerint, assignat.

fructibus, redditibus, proventus, iuribus, obventionibus et emolumentis, ipsius nostrae cappellae praepositus quadringenta, sacrista centum et quinquaginta, singuli cappellani, etiam centum et quinquaginta, singuli vero alii beneficiati clerici inibi pro tempore existentes, quinquaginta scuta monetae Romanae percipere; ipsique insimul similiter annis singulis unum thesaurarium seu camerarium, qui de eorum gremio existat, et ad quem peculiaris cura recuperationis, exactio, distributionis et repartitionis omnium et singulorum fructuum, reddituum, proventus, iurium, obventionum et emolumentorum ad dictam cappellam nostram, illiusque fabricam et sacristiam, atque ad communem massam collegii huiusmodi nunc et pro tempore spectantium pertineat, eligere et deputare; necnon ut, soluta praeposito, sacristae ac singulis cappellanis ac beneficiatis praedictis rata parte seu portione eos, ut praefertur, tangente, et deductis omnibus impensis ad usum cappellae nostrae illiusque fabricae et sacristiae huiusmodi necessariis, totum id quod supererit, in emptionem tot locorum montium non vacabilium aut aliorum bonorum stabilium erogare; illorumque necnon inde provenientes fructus postquam ad summam centum scutorum similium ascenderint, pro una inter se proportionabiliter dividere et repartiri; pro altera vero medietatibus, eorundem super excrementum fructus, in usum, necessitates et ornamenta cappellae nostrae, illiusque fabricae et sacristiae huiusmodi convertere debeant; ita tamen ut thesaurarius aut camerarius pro tempore existens, de receptis et administratis per eum, rationem et computa eidem collegio in fine cuiuslibet anni reddere omnino teneatur.

§ 16. Ac insuper, ubi, quoties et quantumque eis placuerit, libere eorum ar-

bitrio, sine ullo tamen onere aut obligatione, et sine ullo impedimento, stallum et locum in dicta basilica et illius choro habere, omnibusque et singulis horis canonicis ac aliis divinis officiis, necnon processionibus ceterisque publicis actibus, non tamen capitularibus, dictae basilicae interesse, ita ut neque ad interessendum praemissis umquam cogi vel compelli, nec, si sponte accedere voluerint, impediri quovis praetextu possint. Et ibidem praepositus, videlicet, cappam aut coltam cum rochetto, prout temporis qualitas exegerit, ad instar canonicorum eiusdem basilicae, sacrista autem et cappellani, ac alii beneficiati clerici nuncupati praedicti, habitum per alios beneficiatos et clericos ipsius basilicae gestari solitum respective deferre; necnon attempta antiquitate, nobilitate et praestantia eiusdem sancti Praesepe Dominici, a quo, tamquam praecipua et primaria parte, tota basilica etiam ad praesepe Domini olim dicta fuit, et cum haec ipsa per nos erecta dignitas sacristia, cappellaniae et beneficia pro divino cultu et servitio eiusdem Praesepe fuerint instituta, praepositus immediate post vicarium archipresbyteri dictae basilicae, et ante omnes illius canonicos supradictos, sacrista vero et deinde cappellani post ipsos canonicos et ante omnes beneficiatos basilicae, alii autem eiusdem cappellae nostrae beneficiati clerici appellati, post beneficiatos et ante clericos basilicae huiusmodi immediate sedere et incedere libere et licite possint.

§ 17. Per hoc tamen eiusdem basilicae capitulo, canonicis, beneficiatis et clericis quoad distributiones et alia emolumenta per eos dum horis canonicis divinisque officiis ac processionibus et aliis actibus huiusmodi intersunt, percipi et lucrari solita, aliqua ex parte praeiudicare nequaquam intendimus; quinimmo

Et in choro locum eiusdem quandoque si adesse voluerint, assignat.

Interdicit ne propterea aliquod emolumentum percipiant.

dictis nostrae cappellae praeposito, collegio, sacristae, cappellanis et beneficiatis, clericis nuncupatis, et eorum cuilibet, auctoritate et tenore praedictis, inhibemus ne ipsi eorumve aliquis, sive propter eorum praesentiam, interessentiam et assistentiam in choro horis canonicis, diurnis et nocturnis, missis, etiam solemnibus, et aliis divinis officiis, etiam in festivitatibus maioribus, et quocumque anni tempore, aut processionibus vel anniversariis mortuorum, sive propter aliam quamcumque causam vel occasionem, quippiam, parvum aut magnum, etiam pro eorum rata, aut pro virili de ipsius basilicae capituli beneficiatorum et clericorum praedictorum mensa, massa, distributionibus aut emolumentis, ordinariis, vel extraordinariis, etiam incertis, et ut praefertur, personaliter interessentibus tantum dari solitis, ullo modo aut quaesito colore vel ingenio, percipere aut quomodolibet praetendere audeant, vel praesumant.

§ 18. Deinde ne in ipsa cappella nostra illiusque situ seu ambitu, solo aut pavimento, muris, structuris et aedificiis, praeter supradicta monumenta, aliud sepulchrum aut sepulturae locus seu tumulus, alteri personae, cuiuscumque status, gradus, qualitatis et conditionis fuerit, sive per viam depositi, sive alias quomodolibet concedi vel assignari possit aut debeat, districte interdiximus, et omnino in perpetuum prohibemus.

§ 19. Praeterea eandem cappellam nostram, illiusque fabricam et sacristiam, necnon praepositum, sacristam, cappellanos et beneficiatos, clericos nuncupatos, pro tempore existentes, ipsumque collegium, ac praedicta ceteraque omnia et quaecumque illius et eorum bona, mobilia et immobilia, cuiuscumque qualitatis et quantitatis, in dicta Urbe et locis et extra ac alias ubique locorum consistentia,

ab omni iurisdictione, correctione, visitatione, dominio, superioritate et potestate nunc et pro tempore existentis Urbis vicariis ac archipresbyteri dictae basilicae, eiusque vicarii et capituli, et cuiusvis ordinarii loci aliorumve quorumcumque iudicum et officialium, in ipsa Urbe vel alias ubilibet constitutorum, perpetuo eximimus et liberamus, ac sub Beati Petri et Sedis Apostolicae atque nostra protectione suscipimus, nobisque et dictae Sedi immediate-subiicimus.

§ 20. Ad haec, praeposito, sacristae, cappellanis et beneficiatis, clericis nuncupatis, praedictis, illorumque collegio, ut omnibus et singulis privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, praerogativis, praeferentibus, facultatibus, indulgentiis et aliis gratis, tam spiritualibus quam temporalibus, quibus alii dignitates, cappellanas et alia beneficia in dictae Sanctae Mariae Maioris et aliis eiusdem Urbis basilicis et ecclesiis, pro tempore obtinentes eorumque collegia, de iure vel consuetudine aut ex privilegio vel alias quomodolibet utuntur, potiuntur et gaudent, ac uti, potiri et gaudere possunt et poterunt quomodolibet in futurum, non solum ad eorum instar, sed aequae principaliter et pariformiter, in omnibus et per omnia, uti, potiri et gaudere libere et licite valeant, auctoritate et tenore praedictis, indulgemus.

§ 21. Necnon tam praedictis in Urbe vicario, archipresbytero eiusque vicario et capitulo, locorum ordinariis, quam aliis quibuscumque personis, quavis auctoritate et dignitate fulgentibus, ne quarumcumque facultatum, privilegiorum aut litterarum eis sub quibuscumque tenoribus et formis concessorum praetextu, praepositum, sacristam, cappellanos aut beneficiatos, qui clerici appellantur, praedictos, sive eorum aliquem in praemissis

Privilegiaque aliis in ecclesiis Urbis dignitates huiusmodi habentibus concessa praedictis etiam concedit.

Officialibus omnibus ne eos molestent praecipit.

quomodo molestent aut molestari permittant, districtius inhibemus.

§ 22. Ut vero cappellae nostrae, illiusque fabricae et sacristiae ac collegii huiusmodi felici et prospero regimini, gubernio et conservationi opportune consulatur, utque promptum et paratum sit eis auxilium, dilectum filium Alexandrum Sanctae Mariae in Cosmedin diaconum cardinalem de Montealto nuncupatum, ex sorore germana, secundum carnem, pronepote nostrum, et eo vita functo, antiquiorem sanctae Romanae Ecclesiae cardinalem, ex nostra familia et parentela, vel in eius defectum, ex provincia Marchae Anconitanae oriundum, seu si nullus eorum fuerit, primum presbyterum cardinalem pro tempore existentem, eiusdem cappellae nostrae illiusque personarum, rerum, bonorum atque iurium protectorem et defensorem, cuius consilio et ope omnia supradicta et quaecumque alia in his et circa ea quomodolibet necessaria agantur, statuatur et ordinentur, constituimus et deputamus. Ac volumus et declaramus quod, licet, nullo existente nostri sanguinis cardinale, alius ad id, ut praefertur, vocatus cardinalis munus protectoris huiusmodi subire et exercere incoperit; nihilominus, si postmodum contingat aliquem nostrae familiae et parentelae ad cardinalatus honorem assumi, is in eiusdem muneris functione praeferrere debeat, et constitutio ac deputatio de cuiusvis alterius persona in protectorem huiusmodi factae eo ipso cessare et expirare censeantur.

§ 23. Dantes et concedentes eidem Alexandro cardinali moderno, et pro tempore existenti eiusdem nostrae cappellae protectori, plenam et liberam facultatem et auctoritatem, differentias, lites, controversias, inter quascumque personas, tam praepositi quam sacristae, cappellanorum et beneficiatorum, clericorum nuncupa-

torum, dictae cappellae, eorumdemque litium consortes, seu ab eis causam habentes pro tempore exortas, summarie, simpliciter et de plano, sine strepitu et figura iudicii, appellatione remota, decidendi, definiendi, terminandi et exequendi; ac denique eandem prorsus iurisdictionem, superioritatem et potestatem in cappella nostra, illiusque altaribus, atque universis et singulis personis praedictis libere exercendi, in omnibus et per omnia, quam pro tempore existens archipresbyter dictae basilicae eiusque vicarius in ipsa basilica illiusque altaribus, capitulo, canonicis, beneficiatis et clericis vel ministris, de iure, consuetudine aut ex privilegio aut alias quomodolibet exercere potest et debet, sive in futurum poterit et debebit, etiam quoad ea universa et singula, quae expressionem et concessionem requirunt magis specialem, quaeque sub generali huiusmodi concessionem non comprehenduntur.

§ 24. Insuper ius patronatus et praesentandi personas idoneas, etiam alienigenas, ad praeposituram videlicet, protectori; ad sacristiam vero ac quatuor cappellanas et alia beneficia clericatus nuncupata huiusmodi, praeposito, pro tempore existentibus praedictis, tam hac prima vice ab eorum primaeva erectione et institutione huiusmodi apud Sedem praedictam vacantia, quam quoties ex nunc de cetero illa quibusvis modis et ex quarumcumque personis, etiam nostri aut Romani Pontificis pro tempore existentis seu cuiusvis cardinalis, etiam tunc viventis, familiaribus continuis commensalibus, seu Romanae Curiae officialibus, aut alias quomodolibet reservationem inducentibus, semper liberis, vel ex causa permutationis resignationes de illis in dicta Curia etiam in manibus nostris vel Romani Pontificis pro tempore existentis, vel extra eam quomodolibet factas et

Jus patronatus et praesentandi personarum praedictarum Michaeli Perotto eius pronepoti illasque descendenti concedit.

Protectoremque et eorumdem defensorum Alexandrum Perottum cardinalem de Montealto eius pronepotem, et eo defuncto, alios hic designatos deputat.

Jurisdictionem circa praepositum, sacristam, cappellanos et clericos et eorum lites eidem tribuit.

In cappella a liud sepulchrum seu tumulum pro quavis persona fieri prohibet.

Cappellam ipsam, et eius sacristiam, praepositum, sacristam, cappellanos et clericos, eorumque bona, aliorum iurisdictione eximit.

admissas, aut assecutionem alterius beneficii ecclesiastici, quavis auctoritate collati, seu illa pro tempore obtinentium decesum vel quamvis aliam dimissionem, amissionem, privationem, religionis ingressum, matrimonii contractum aut alias quomodoocumque et qualitercumque, etiam apud Sedem praedictam, simul vel successive vacare contigerit, per protectorem et praepositum praedictos ad praesentationem huiusmodi in forma solita instituendas, dilecto filio Michaeli Peretto Burgi S. Petri et militum custodiae nostrae moderno praefecto similiter nostro, secundum carnem, ex sorore dicta, pronepoti, eiusdem masculis et ex masculis descendantibus legitimis et naturalibus, ac ex legitimo matrimonio natis et procreatis, ita tamen quod praesentatio fieri debeat solum a primogenito et ipsius primogeniti primogenito usque in infinitum, hoc modo videlicet: si dictus Michael plures filios masculos habuerit, praesentatio pertineat ad natu maiorem tantum; qui si etiam plures susceperit filios masculos, natu maior eorum tantum praesentet, et sic ius praesentandi huiusmodi semper transeat de primogenito in primogenitum usque in infinitum; et deficiente linea masculorum totaliter, linea masculorum ex masculis descendantium a dicto primogenito praesentatio modo et forma praemissis ad secundo genitum, si superstes fuerit, sin minus ad maiorem natu masculum ex masculis descendantibus ab eodem; et sic de primogenito masculo ad primum genitum masculum similiter usque in infinitum; et deficiente linea masculorum ex masculis descendantibus a secundogenito, ius praesentandi huiusmodi transeat ad tertio genitum, praedicto ordine servato, et sic successive de una linea ad aliam, ad omnes descendentes a dicto Michaeli.

§ 25. Et deficientibus omnibus masculis

descendentibus a dicto Michaeli, succedat filia primogenita dicti Michaelis, si fuerit superstes, vel si ea non extabit, ab ea descendentes masculi, donec extabunt, transeundo de primogenito in primogenitum, modo et forma praemissis; et, deficientibus omnibus masculis, et masculis descendantibus ab omnibus filiabus dicti Michaelis, succedant masculi descendentes ex nepotibus eiusdem Michaelis. Deficientibus autem omnibus masculis et foeminis a dicto Michaeli descendantibus, iuspatronatus et praesentandi huiusmodi transeat ad dilectam in Christo filiam Flaviam etiam Perettam dicti Michaelis sororem germanam, si extabit; et post eam, vel si ipsa non extabit, ad filios masculos ipsius, et ab eis masculos descendentes usque in infinitum, et cessantibus masculis, ad foeminas a dictis masculis descendentes. Et cessantibus omnibus, tam masculis quam foeminis descendantibus a dicta Flavia, succedat dilecta in Christo filia Ursina similiter Peretta, eiusdem Michaelis etiam soror germana, et post eam, vel si ipsa tunc non extabit, eius filii masculi, et masculi ex masculis descendentes usque in infinitum; et deficientibus masculis ex masculis descendantibus, succedant foeminae ab eis descendentes. Deficientibus autem omnibus et singulis masculis et foeminis descendantibus a dictis Michaeli, Flavia et Ursina, tunc succedat in dicto iure patronatus qui nobis fuerit sanguine proximior, servato semper in omnibus casibus supradictis ordine primogeniturae, transeundo scilicet de primogenito in primogenitum, et praefereudo lineam primogeniti lineae secundogeniti, et masculos ex masculis descendentes natis ex foeminis, ac masculos ex foeminis ipsis foeminis, ac alias in omnibus ac per omnia, prout in linea filiorum et descendantium a dicto Michaeli ordinatum est, ita quod

Eis autem deficientibus, ius patronatus ad Flaviam Perettam d. Michaelis sororem germanam, illiusque descendentes, et ultimo eis omnibus deficientibus ad ipsius Pontificis sanguine proximior, devotio decernit

ius praesentandi huiusmodi ad unum solum successorem insolidum, et post illum ad alium semper deveniat, absque eo quod inter plures successores dividi possit, motu et scientia similibus, auctoritate et tenore praedictis, pariter perpetuo reservamus, concedimus et assignamus.

§ 26. Decernentes iuspatronatus et praesentandi huiusmodi, laicorum nobilium et illustrium existere, ac Michaeli et aliis futuris patronis praedictis, non ex privilegio, sed ex vera, primaeva, reali, actuali, plena, integra ac omnimoda fundatione et perpetua dotatione competere, et ad illos pertinere, illudque vim, effectum, naturam, substantiam, essentiam, qualitatem, validitatem et roboris firmitatem obtinere, ac Michaeli et aliis futuris patronis praedictis et eorum cuilibet, perpetuo suffragari debere in omnibus et per omnia, absque ulla prorsus differentia, perinde ac si illis et eorum cuilibet, ratione verae, realis, actualis, plenae et integrae fundationis ac perpetuae dotationis per eos de eorum propriis et mere patrimonialibus et laicalibus bonis dumtaxat competeret et concessum esset.

§ 27. Ac ut tale sub quacumque derogatione, etiam cum quibusvis praegnantissimis et efficacissimis verbis, clausulis ac decretis, etiam cum clausula *Quorum tenores*, in quacumque dispositione, etiam per viam constitutionis, legis, regulae Cancellariae Apostolicae aut alias quomodoocumque facta nullatenus comprehendi, nec illi ullo umquam tempore, etiam ratione cuiusvis litis pendentiae vel vacationis praepositurae, cappellaniarum, sacristiae et aliorum beneficiorum huiusmodi apud Sedem praedictam, etiam ex causa permutationis vel devolutionis seu alio quocumque praetextu, et ex quacumque causa, quantumvis urgenti et legitima, per nos seu quoscumque alios Romanos Pontifices pro tempore existentes

Ius istud patronatus, laicorum nobilium et illustrium esse, et dictis patronis non ex privilegio, sed vera fundatione et dotatione declarari competere

Clausulas apponit praesentationis.

vel Sedem praedictam aut illius legatos, etiam de latere, etiam motu, scientia et potestatis plenitudine similibus, seu cuiusvis intuitu et contemplatione, per quascumque litteras apostolicas, etiam in forma brevis, et quasvis etiam derogatoriarum derogatorias, ac fortiores et insolitas clausulas, necnon irritantia et alia contraria decreta quaecumque derogari aut derogatum censi posse neque debere, nisi in illis de toto tenore ac data praesentium, necnon patroni pro tempore existentis nomine, cognomine et qualitate, specialis, specifica et individua mentio facta fuerit, ac eiusdem patroni pro tempore existentis ad hoc expressus accesserit assensus; et aliter factas derogationes, necnon quascumque collationes, provisiones, commendas, praesentationes, institutiones vel alias dispositiones de praepositura, sacristia, cappellaniis et aliis beneficiis praedictis, ut praefertur, vel alias quovis modo, etiam apud Sedem eandem pro tempore vacantibus, quibusvis personis alias, quam ad praesentationem Michaelis et aliorum patronorum praedictorum, seu de eorum expresso consensu, etiam cum speciali et expressa derogatione iuspatronatus huiusmodi pro tempore factas, processusque desuper habitos, ac inde pro tempore secuta quaecumque, nulla et invalida nulliusque roboris vel momenti fore et esse, ac pro nullis et infectis haberi et censi, nec ius aut coloratum titulum possidendi cuique tribuere vel per illa acquiri posse, sed praesentationes per Michaeli et alios futuros patronos praedictos pro tempore factas, et subsecutas institutiones, validas et efficaces fore, suosque effectus sortiri, ipsisque praesentatis et institutis tale ius in re et ad rem acquiri debere, quale acquiritur praesentatis et institutis ad beneficia de vero, et reali iure patronatus laicorum nobilium et illustrium, ratione

primaevae et integrae foundationis ac perpetuae dotationis ex bonis mere laicalibus et patrimonialibus dumtaxat existentia; necnon praeposituram, sacristiam, cappellanas, aliaque beneficia, clericatus nuncupata huiusmodi, sub quibusvis specialibus vel generalibus reservationibus, unionibus, annexionibus, incorporationibus, suppressionibus, extinctionibus, etiam perpetualis, vel temporalibus expectativis, et aliis etiam praeventivis gratis, ac uniendi, annectendi et incorporandi, necnon conferendi, providendi et aliis facultatibus, concessionibus, litteris, mandatis, etiam de providendo, et indultis quibuscumque, illorumque et illarum revalidationibus, quibusvis personis, etiam praedictae Romanae Ecclesiae cardinalibus, etiam motu, scientia et potestatis plenitudine similibus, ac cum quibusvis suspensivis, restitutivis ac etiam derogatoriis derogatoriis clausulis, irritantibusque et aliis etiam vim contractus inducentibus decretis, atque alias quomodolibet nunc et pro tempore concessis, necnon quibusvis constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac dictae Cancellariae regulis quomodolibet et cum quibusvis clausulis et decretis, quantumvis amplissimis ac praegnantissimis, etiam cum clausula *Quorum tenores*, editis et edendis, nullatenus comprehensa esse aut fore, minimeque comprehendi posse aut debere, sed semper ab illis excepta et exclusa esse et censeri debere; ac omnia et singula praemissa, necnon praesentes litteras, nullo unquam tempore, de subreptionis vel obreptionis seu nullitatis vitio, aut intentionis nostrae vel alio quovis defectu, etiam ex eo quod causae propter quas eadem praemissa facta sunt, coram locorum ordinariis, etiam tamquam Sedis praedictae delegatis, examinatae, verificatae et ab eis approbatae, ac interesse forsan habentes ad id vocati non

fuerint, nec desuper suum consensum praestiterint, seu ex quavis alia causa vel quocumque praetextu, quaesito colore vel ingenio notari, impugnari, invalidari, retractari, ad terminos iuris reduci, seu in ius vel controversiam vocari; aut adversus illa quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium impetrari posse; nec sub ullis similibus vel dissimilibus gratiarum revocationibus, limitationibus aut aliis contrariis dispositionibus comprehendi, sed semper ab illis exceptas, et quoties illae emanabunt, toties in pristinum, et eum, in quo antea erant statum, restituta, reposita et plenarie reintegrata, ac de novo, etiam sub data per Michaellem et futuros patronos praedictos quodcumque eligenda, concessa, valida et efficacia fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri, ac perpetuo suffragari.

§ 28. Sicque in praemissis universis et singulis per quoscumque iudices, ordinarios et delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici auditores, ac eiusdem sanctae Romanae Ecclesiae cardinales, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi ac interpretandi facultate et auctoritate, in quavis causa et instantia, iudicari et definiri debere; irritum quoque et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 29. Quocirca venerabilibus fratribus nostris Ostiensi, Sabinensi et Tuscolano episcopis, motu simili mandamus quatenus ipsi, vel duo aut unus eorum, per se vel alium seu alios, praesentes litteras et in eis contenta quaecumque, ubi et quando opus fuerit, ac quoties pro parte pro tempore existentium protectoris et patroni, necnon praepositi, sacristae, cappellano- rum et aliorum beneficiatorum praedictorum, seu alicuius eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eis-que in praemissis efficacis defensionis praesidio assi-

De ratum ir-
ritans addit.

Executores
deputat.

stentes, faciant auctoritate nostra praesentes litteras et in eis contenta huiusmodi ab omnibus ad quos spectat et pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, necnon protectorem, patronum, praepositum, sacristam, cappellanos et beneficiatos pro tempore existentes praedictos eorumque singulos illis pacifice frui et gaudere. Non permittentes ipsos vel quempiam ex eis per quoscumque desuper quomodolibet molestari, perturbari vel inquietari. Contradictores quoslibet et rebelles per sententias, censuras et poenas ecclesiasticas aliaque opportuna iuris et facti remedia, appellatione postposita, compescendo; ac legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras et poenas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando. Invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis.

§ 30. Non obstantibus praemissis, ac piaae memoriae Bonifacii Papae octavi, similiter praedecessoris nostri, etiam quae cavetur ne quis extra suam civitatem vel dioecesim, nisi in certis exceptis casibus, et in illis ultra unam diacetam a fine suae dioecesis ad iudicium evocetur; seu ne iudices a Sede praedicta deputati extra civitatem vel dioecesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere aut alii vel aliis vices suas committere audeant seu praesumant; et in concilio generali edita de duabus diacetis; necnon, quatenus opus sit, nostris de non tollendo iure quaesito et unionem committendo ad partes, vocatis quorum interest, ac exprimendo vero annuo valore, tam beneficii uniti, quam illius, cui fit unio; Lateranensisque ultimo celebrati et quorumcumque aliorum generalium conciliorum uniones perpetuas, nisi in casibus a iure permissis, fieri, ac etiam beneficia unius dioecesis uniri prohibentium aliisque apostolicis ac in provincialibus et synodalibus conciliis editis et edendis, spe-

Clausula con-
tratorum de-
rogatorum appo-
nit.

cialibus vel generalibus, constitutionibus et ordinationibus. Necnon basilicae Sanctae Mariae Maioris, ac monasteriorum et Ordinum praedictorum, etiam iuramento, confirmatione apostolica vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, illis ac archipresbytero et capitulo praedictis, necnon abbatibus, superioribus, conventibus et religiosis Ordinum huiusmodi, illorumque ac quibusvis aliis personis, etiam praedictis cardinalibus, ac etiam dilectis filiis populo Romano, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriis derogatoriis, irritativis, annullativis, cassativis, revocativis, modificativis, reservativis, exceptivis, declarativis mentis attestativis aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, necnon irritantibus et aliis decretis per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros ac nos et dictam Sedem, etiam motu, scientia et potestatis plenitudine paribus, seu etiam ad imperatoris, regum, ducum et quorumvis principum instantiam, seu eorum intuitu et contemplatione, et per modum statuti perpetui seu contractus iniri, ac etiam iuramento vallati, et alias quomodolibet, etiam iteratis vicibus, concessis, approbatis et innovatis; etiamsi in eis caveatur expresse quod dignitates, cappellaniae et alia beneficia ecclesiastica dictae Urbis, non nisi civibus Romanis ac civium Romanorum filiis originariis et alias certo tunc expresso modo qualificatis conferri possint; et alias de illis etiam per Sedem praedictam pro tempore factae collationes et provisiones ac quavis aliae dispositiones nullius sint roboris vel momenti; quodque eisdem statutis, privilegiis, indultis et litteris nullatenus, aut non nisi sub certis modo et forma in eis expressis, derogari possit; et si illis aliter derogari contingat, derogationes huius-

modi nemini suffragentur. Quibus omnibus, etiamsi, pro illorum sufficienti derogatione, alias de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata, inserti forent praesentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus praedictorum vel quibusvis aliis communiter ~~vel~~ divisim ab eadem sit Sede indultum quod interdicti, suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Volumus autem, quod propter unionem, annexionem et incorporationem praedictas, monasteria huiusmodi in spiritualibus non laedantur, et in temporalibus detrimenta non substineant, sed eorum congrue supportentur onera consueta.

Nulli ergo, etc.

Datum Romae apud Sanctum Marcum, anno Incarnationis dominicae millesimo quingentesimo octuagesimo septimo, quinto idus iunii, pontificatus nostri anno III.

Dat. die 9 iunii 1587, pontif. anno III.

XC.

Damnatio coniugiorum per eunuchos et spadones contractorum et contrahendorum.

Sixtus Papa V, venerabili fratri episcopo Navarriensi nostro et Sedis Apostolicae in regnis Hispaniarum nuncio.

Cum frequenter in istis regionibus eunuchi quidam et spadones, qui utroque

teste carent, et ideo certum ac manifestum est eos verum semen emittere non posse; quia impura carnis lentigine atque immundis complexibus cum mulieribus se commiscent, et humorem forsam quemdam similem semini, licet ad generationem et ad matrimonii causam minime aptum, effundunt, matrimonia cum mulieribus, praesertim hunc ipsum eorum defectum scientibus, contrahere praesument, idque sibi licere pertinaciter contendunt, et super hoc diversae lites et controversiae ad tuum et ecclesiasticum forum deducantur: requisivit a nobis fraternitas tua quid de huiusmodi conubiis sit statuendum.

§ 1. Nos igitur, attendentes quod secundum canonicas sanctiones et naturae rationem, qui frigidae naturae sunt et impotentes, iidem minime apti ad contrahenda matrimonia reputantur, quodque praedicti eunuchi aut spadones, quas tamquam uxores habere non possunt, easdem habere ut sorores nolunt, quia experientia docet, tam ipsos dum se potentes ad coeundum iactitant, quam mulieres, quae eis nubunt, non ut caste vivant, sed ut carnaliter invicem coniugantur, prava et libidinosa intentione, sub praetextu et in figura matrimonii, turpes huiusmodi commixtiones affectare, quae cum peccati et scandali occasionem praebent, et in animarum damnationem tendant, sunt ab Ecclesia Dei prorsus exterminandae. Et insuper considerantes quod ex spadonum huiusmodi et eunuchorum coniugiis nulla utilitas provenit, sed potius tentationum illecebrae et incentiva libidinis oriuntur, eidem fraternitati tuae per praesentes committimus et mandamus ut coniugia per dictos et alios quoscumque eunuchos et spadones utroque teste carentes cum quibusvis mulieribus, defectum praedictum sive ignorantibus sive etiam scientibus, contrahi prohibeas, eos-

Dubium exortum super validitate coniugiorum quae contrahunt eunuchi.

Declaratio quod ea nulla sint in futurum

XCI.

Provincia Hispaniae Ordinis Carmelitarum Discalceatorum erigitur in congregationem, datis ei nonnullis statutis concessisque privilegiis 1.

Sixtus Papa V, ad perpetuam rei memoriam.

Cum de statu ac bono regimine omnium religiosorum paternam gerimus sollicitudinem, tum eorum salubris directio nobis praecipue curae est, qui sanctiora et praeis sanctorum patrum regulis prorsus similia vitae instituta sectantes, aetioerem regularis disciplinae observantiam profitentur, eosque libenter in suo laudabili proposito confirmemus, ut sine ullo impedimento perseverent, atque in dies magis proficiant.

§ 1. Alias siquidem felicis recordationis Gregorius Papa XIII, praedecessor noster, intelligens complures domos seu monasteria Ordinis fratrum et monialium Beatae Mariae de Monte Carmelo in Hispaniarum regnis existere, in quibus vigeat observantia primitiva eiusdem Ordinis Regulae, cum omni rigore iuxta primaeva instituta, de mandato piae memoriae Innocentii Papae IV, etiam praedecessoris nostri, confirmatae, non autem secundum mitigationem, quae a recolendae memoriae Eugenio Papa IV, nostro pariter praedecessore, dicitur impetrata; carissimi in Christo filii nostri, tunc sui, Philippi Hispaniarum regis catholici precibus inclinatus, institutum huiusmodi super observantia primitivae Regulae approbando, ipsos fratres et moniales eandem primitivam Regulam sic observantes, Discalceatos nuncupatos, eorumque domos, conventus, monasteria et loca tunc et pro tempore existentia a privilegiis fratrum et monialium eiusdem Ordinis secundum Regulam per dictum Eugenium

1 Ex Regest. in Secret. Brevium.

que ad matrimonia quomodocumque contrahenda inhabiles auctoritate nostra declares; et tam locorum ordinariis ne huiusmodi coniunctiones de cetero fieri quoquomodo permittant interdicis, quam eos otiam, qui sic de facto matrimonium contraxerint, separari cures, et matrimonia ipsa sic de facto contracta nulla, irrita et invalida esse decernas.

§ 2. Eos etiam qui sic iam contraxerunt, si appareat illos non ut caste simul vivant, contraxisse, sed actibus carnalibus et libidinis operam dare, simulve in uno et eodem lecto cum praedictis mulieribus dormire convincantur, omnino similiter separari cures.

§ 3. Nos enim ita in praemissis et non aliter per quoscumque iudices et commissarios, quacumque auctoritate et dignitate fungentes, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate, in quacumque causa et instantia, iudicari et definiri debere; et si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, attentatum forsitan est hactenus vel attentari in posterum contigerit, irritum et inane decernimus.

§ 4. Non obstantibus cuiusvis civitatis, provinciae aut regni statutis, legibus municipalibus aut consuetudinibus, quae abusus potius et corruptelae censendae sunt, etiamsi ab immemorabili tempore observatae dicantur, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud Sanctum Marcum, sub annulo Piscatoris, anno Incarnationis dominicae millesimo quingentesimo octuagesimo septimo, die vigesima secunda iunii, pontificatus nostri anno III.

Dat. die 22 iunii 1587, pontif. anno III.

1 Cherub legit *vigesima septima*.

Declaratio quoad contra-cta iam contracta

Claufula sublata

Claufulae delegatorie

Primum.

Gregor. XIII separatis a quacumque Provincia illi fratribus, qui regulam secundam antiquam disciplinam observabant, eos in distinctam coelestem provinciam concessit

praedecessorem, ut praefertur, mitigatam pro tempore degentium, penitus et omnino in perpetuum, auctoritate apostolica, sejunxit et separavit, ipsos Discalceatos ab omni et quacumque visitatione, correctione et superioritate priorum provincialium ceterorumque superiorum secundum mitigatam Regulam degentium exemit et liberavit, et eorum fratrum et monialium Discalceatorum domos, monasteria et loca quaecumque, catenus erecta et instituta, ac ex tunc in futurum erigenda et instituenda, in unam provinciam de per se Discalceatorum nuncupandam, per unum priorem provinciam, qui in capitulo ipsius provinciae ex eisdem Discalceatis, ut praefertur, eligi deberet, regendam et gubernandam, in perpetuum crexit et instituit.

Eam vero priori generali Ordinis subiecit.

§ 2. Ac ipsam provinciam fratrum et monialium Discalceatorum sub obedientia et superioritate prioris generalis totius Ordinis, ad instar aliarum provincialium eiusdem Ordinis, perpetuo subiectam remanere, subesse et subiaccere voluit: cui prior generalis per se ipsum tantum vel per alium virum idoneum ex ipsis Discalceatis, et iuxta eorum primitivam Regulam ac regularia instituta ab ipsis Discalceatis observari solita, eos visitare, reformare, corrigere et punire posset.

Extra vero monasteria et domos talis provinciae extrahi vel mutari quemquam ipsius prioris generalis prohibuit, nisi talis mutatio fiat in capitulo provinciali.

§ 3. In monasteriis tamen, domibus et locis eorum fratrum Discalceatorum, extra quae nullatenus ipsi Discalceati vel aliquis eorum ab eodem priore generali, quovis praetextu vel occasione, amoveri, assignari, mutari, extrahi seu transferri aut ad alias provincias mitti aut retineri possent, nisi aliter in eodem capitulo provinciali fuisset ordinatum, prout in ipsius Gregorii praedecessoris litteris, quae iam pridem debitae executioni demandatae, usu receptae et per nos nuper approbatae fuerunt, plenius continetur.

§ 4. Cum autem, sicut nuper audivimus, numerus fratrum huiusmodi et monialium Discalceatorum non mediocriter auctus fuerit, et in dies maiora, benediciente Domino, suscipiat incrementa, cum divini cultus augmento, bonae famae odore, ac spirituali fructu et consolatione animarum tum ipsorum religiosorum, tum etiam aliorum christifidelium, qui piis eorum exemplis in viam salutis diriguntur, iamque non modo per universam fere Hispaniam, sed etiam in Indiis complura monasteria et domos aliaque regularia loca Discalceatorum instituta et erecta fuerint, quae omnia per unum priorem provinciam non ita commode regi et gubernari queunt; propterea, eiusdem Philippi regis nomine, ac pro parte etiam eorumdem fratrum Discalceatorum nobis fuit humiliter supplicatum quatenus in praemissis opportune providere de benignitate apostolica dignaremur.

Distat vero tali provincia auctisque domibus, ita ut eorum regimen unius provincialis impar sit.

§ 5. Nos igitur, volentes pro debito pastoralis officii, eorumdem religiosorum pio desiderio, bono regimini ac propagationi, ut par est, consulere, habita super hoc cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus super negotiis regularium deputatis matura deliberatione, huiusmodi precibus in hac parte annuentes, necnon universos et singulos fratres et moniales dictae provinciae Discalceatorum a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutos fore censentes, dilecto filio moderno priori provinciali dictae provinciae fratrum Discalceatorum Ordinis praefati per praesentes committimus et mandamus ut capitulum provinciale, iuxta facultatem per ipsas Gregorii

Sixtus capitulum generale congruo tempore cogi mandavit.

praedecessoris litteras sibi attributam, et secundum morem eiusdem provinciae, suis loco et tempore indicet, convocet et congregari faciat.

In eoque vicarium generalem erigendae congregationis fratrum discalceatorum eligi;

§ 6. In eoque capitulo, postquam erit legitime congregatum, volumus ut primum quidem per suffragia seu vota eorum, qui in electione prioris provincialis in huiusmodi capitulo provinciali vocem habere hactenus consueverunt, post diffinitorem electionem, ut fieri solet, statim unus vicarius generalis de novo erigendae congregationis fratrum Discalceatorum eligatur.

Qui talem provinciam in plures provincias dividat, novaeque erigat nova monasteria et locorum existentia.

§ 7. Si electus vicarius praesens in capitulo erit, statim ipsi capitulo praesideat; si absens, idem, qui nunc est, prior provincialis illius vices gerat, et in capitulo praesideat, ac de voto eorumdem provinciam ipsam, quae hactenus fuit Discalceatorum, prout domorum et monasteriorum numerus ac locorum opportunitas suadebit, et alias videbitur expedire, in plures partes et regiones distingui curet; quas quidem singulas partes sic distinctas et divisas, necnon eas, quas similiter in futurum iuxta augmentum et numerum domorum ac monasteriorum idem vicarius in capitulo eiusdem congregationis duxerit distinguendas ac dividendas in singulas provincias.

Tales autem provincias in congregationem erigit Pontifex.

§ 8. Universas vero provincias in unam congregationem omnium huiusmodi provincialium Discalceatorum nuncupandam, auctoritate apostolica, tenore praesentium perpetuo erigimus et instituimus.

Vicario generali eam super illas concedit iurisdictionem, qua fruatur prior generalis supra totum Ordinem.

§ 9. Praeterea statuimus et ordinamus ut singulis huiusmodi provinciis singuli priores provinciales praesint. Dicitus vero vicarius generalis, et ipsis prioribus provincialibus et toti congregationi praeficiatur, eamque regat et gubernet, illamque eandem prorsus auctoritatem et potestatem in monasteria, domos, loca et personas dictae congregationis iam recepta

et recipienda, dummodo primitivae Regulae ac eiusdem congregationis regulari observantiae contravenire non possit, habeat, quam prior generalis totius Ordinis tam de iure et consuetudine, quam per privilegia, super domibus, monasteriis, locis et personis sibi subiectis habere dignoscitur.

In futuro capitulo eligendi priores provinciales, necnon priores domorum, ac demum consiliiarii, quorum consilio et suffragio uti debet dicitur vicarius generalis.

§ 10. Et in hoc primo capitulo, hac prima vice, post factam electionem vicarii generalis et distinctionem novarum provincialium, per suffragia seu vota eorumdem, qui in electionibus prioris provincialis hactenus vocem habuerunt, singuli priores provinciales novarum huiusmodi provincialium; deinde singuli priores cuiusque domus seu monasterii dictae congregationis, demum sex consiliiarii ipsius vicarii generalis ex omnibus provinciis eligantur. Ipse autem vicarius generalis consilio et interventu huiusmodi consiliiariorum utatur, tum in controversiis et negotiis congregationis universae et singulorum fratrum expediendis, tum in provincialium et singulorum monasteriorum ac domorum reformatione ac regulari observantia dirigenda: ita tamen ut, etiam absque illis, quae ad reformationem strictioremque observantiam pertinere videbuntur, executioni demandare, delinquentes, praesertim publicos et scandalosos, punire per se vel alium libere possit.

Officium vicarii sexenniis, priorum vero provincialium ceterorumque triennalium nemo vero iterum eligi potest nisi post alium sexennium vel triennium.

§ 11. Officium et potestas vicarii generalis huiusmodi per sex annos duret, quibus finitis, eo ipso illius potestas et auctoritas expiret, et novus vicarius generalis eligatur. Eadem vero persona, nisi intermisso altero sexennio, iterum in vicarium generalem eligi, et ultra sexennium ipsum officium continuare non possit; quod si secus factum sit, electio nulla et irrita censeatur. Priores vero provinciales et consiliiarii et singularum domorum ac monasteriorum priores ac collegiorum rectores triennales sint, eorum-

que auctoritas finito triennio similiter expiret.

Capitula generalia quando et a quibus sint celebranda.

§ 12. Capitulum generale congregationis Discalceatorum nuncupandum tertio quoque anno celebretur, illudque in singula triennia indicendi et convocandi vicarius generalis curam habeat, qui etiam in illo praesideat. Ad ipsum capitulum generale dictae congregationis, praeter vicarium generalem, cuncti et singuli priores provinciales cum singulis sociis, diffinitoribus etiam capituli electis, et sex itidem consilarii accedere teneantur.

Quid in illis faciendum.

§ 13. Atque in eodem capitulo generali singulis trienniis novi priores, tam provinciales quam singularum domorum et monasteriorum, novi etiam consilarii ac etiam diffinitores eligantur alternis trienniis et sic sexto quoque anno in capitulo generali per vota eorundem vicarii generalis, necnon priorum provincialium, sociorum, diffinitorumque et consiliorum primum quidem novi vicarii generalis; deinde vero ceterorum huiusmodi superiorum electiones celebrentur.

Vicarius generalis officii sui ordinariam exercet, graviora vero post acceptam a priore generali confirmationem.

§ 14. Idemque vicarius generalis ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus cum primum a plurimis qui vocem in capitulo generali congregationis habere debent, seu eorum maiori parte, in vicarium generalem, ut praefertur, electus extiterit, eo ipso ordinaria sui officii exercere tantummodo possit; graviora vero vel altiora non nisi postquam a priore generali approbatus et confirmatus fuerit gerere aut exequi valeat.

Quando celebranda capitula provincialia?

§ 15. Dimisso generali capitulo, infra decimum octavum mensem, quisque prior provincialis suae provinciae capitulum convocari curet, atque inibi socius prioris provincialis ad generale capitulum congregationis cum eo iturus, et diffinitores eius provinciae eligantur.

§ 16. Si ante finitum gerendi officii tempus priorem aliquem provincialem,

aut cuiusvis domus vel monasterii ab humanis decedere, aut alias quomodolibet officium ipsum dimittere vel amittere contingat, vicarius generalis, cum primum eius rei notitiam habuerit, de voto dictorum consiliariorum et capituli generalis praefati diffinitorum, alium in eius locum sufficiat et subroget, cuius potestas et auctoritas usque ad capitulum generale proxime celebrandum duret.

Decedente aliquo priore provinciali vel domus alicuius ante capitulum generale, vicarius generalis alium debet subrogare de consilio diffinitorum etc.

§ 17. Si vero ipse vicarius generalis ante finitum sexennium, et antequam generale capitulum sit congregatum, e vita migraverit, tunc primus diffinitor capituli praecedentis, aut secundus, et sic successive de reliquis diffinitoribus in defectum praecedentium, toti congregationi praesideat, qui interim, quousque capitulum generale celebretur, et in eo novus vicarius generalis eligatur, generalis vicarii locum et potestatem habeat; et si tempus celebrando capitulo generali, ut dictum est, praefixum, ultra biennium expectandum esset, curet etiam ante tempus praefixum, cum primum id commode fieri poterit, capitulum generale indici et convocari, et in eo novum vicarium pro sexennio sequenti eligi.

Decedente vero vicario generali ante sexennium succedit primus diffinitor.

§ 18. Insuper eidem vicario generali pro tempore futuro, tam in hoc primo quam quocumque alio dictae congregationis pro tempore celebrando capitulo generali, statuta quaecumque et ordinationes, ad Dei honorem, salubrem reformationem et bonum regimen dictae congregationis pertinentia, condendi, mutandi, alterandi, in totum, si videbitur, abrogandi, de novo condendi, dummodo sacris canonibus, concilii Tridentini decretis, ac constitutionibus apostolicis, necnon primitivae Regulae ac eorum institutis non adversentur; abusus quoscumque tollendi, eaque ab omnibus et quibuscumque etiam prioribus, provincialibus aut aliis officialibus, praelatis et

Vicarii generales possunt condere statuta pro bono congregationis regimine, novos conventus erigere etc.

superioribus ceterisque personis dictae congregationis perpetuo et inviolabiliter observari praecipendi; monasteria, domos et conventus tam virorum quam mulierum eiusdem congregationis in quibusvis locis, cuiuslibet licentia desuper minime requisita, et sine consensu generalis capituli totius Ordinis, erigendi, seu constructi et aedificari faciendi, aut iam constructa ad inhabitandum recipiendi, suasque vices pro quibuscumque rebus sibi benevisis et ad suum officium pertinentibus alii nec aliis fratribus Discalceatis praefatis demandandi.

Priores provinciales novas monasteria, inconulto vicario generali, recipere non possunt.

§ 19. Ita tamen ut priores provinciales et alii fratres, sine expressa licentia vicarii generalis, novas domos aut monasteria recipere, erigere aut construere minime audeant.

Possunt tamen statuta facere pro sua provincia et domibus.

§ 20. Dictis quoque prioribus provincialibus similiter statuta, tam in suo capitulo provinciali pro tota provincia, quam in visitatione singulorum monasteriorum et domorum pro fratribus seu monialibus eius domus vel monasterii, durante ipso prioris provincialis officio observanda, dummodo generalis capituli totius congregationis statutis non repugnent, condendi, ac denique de cetero, ipsis prioribus provincialibus, postquam electi fuerint et a vicario generali confirmati, statim officia sua, quaeque ad illa quomodolibet pertinent, gerendi, exercendi, exequendi, etiam quoad ea universa et singula, quae provinciales priores totius Ordinis praedicti mitigatam Regulam profitentes respective in suos subditos de iure, consuetudine vel privilegio facere possunt seu debent, dummodo primitivae Regulae et dictae congregationis statutis non repugnent, ac nisi eorundem provincialium priorum ab ipso vicario generali fuerit limitata potestas et iuxta tenorem praesentium litterarum dumtaxat, plenam, liberam et absolutam facultatem,

auctoritate et tenore praemissis, concedimus et impartimur.

Quae sit auctoritas prioris generalis Ordinis supra hanc congregationem.

§ 21. Ceterum volumus ut tam praedicta congregatio quam praedictus vicarius generalis ipsi priori generali, tanquam universali et superiori capiti totius Ordinis, iuxta tamen formam in his litteris descriptam, subiaceant. Qui prior generalis totius Ordinis praefati domos et monasteria dictae congregationis Discalceatorum, eorumque conventus et singulares personas, solus per se ipsum personaliter, et associatus duobus sociis et uno scriba seu secretario, ab ipsa congregatione Discalceatorum eligendis, et iuxta eiusdem congregationis primitiva et novissima statuta, nec alias visitare, corrigere, reformare, et delinquentes punire possit, idque de consilio praedictorum sociorum et intra monasteria, domus et loca ipsorum Discalceatorum dumtaxat, extra quae nullatenus ipsi Discalceati eorumve aliquis ab eodem priore generali totius Ordinis amoveri vel alio transferri, neque quisque illorum loco mutari aut poni, neque priores aut alii officiales eorundem domorum, monasteriorum et locorum congregationis Discalceatorum pro tempore eis praesidentes a suis officiis amoveri, neque alii eorum loco substitui, nisi ob enormem excessum, qui iuste tolerari nequiret, et tunc in defectum vicarii generalis ipsius congregationis, et de consensu dictorum sociorum, nec alias ullo modo valeat.

Quae vero eisdem interdantur.

§ 22. Prohibemus quoque ne idem prior generalis aliquas gratias particulares fratribus Discalceatis concedat, neve per impositionem aut taxas eorum domos et monasteria aggravet, quae quidem impositiones et concessionem nulla sint eo ipso, neve quidquam penitus ex ipsa visitatione, praeter necessarium viaticum, habita ratione tenuitatis domorum et monasteriorum Discalceatorum moderandum, et in itinere ipso visitationis dictae congrega-

tionis Discalceatorum consumendum recipiat aut exigat.

Vicarius generalis inter capitulum generale Ordinis cum duobus sociis.

§ 23. Vicarius autem praedictus, cum duobus sociis eligendis in capitulo congregationis, capitulo generali totius congregationis interesse, ibique vocem tam activam quam passivam et locum sibi congruentem tam vicarius quam socii vocati habere teneantur.

Visitatio monasteriorum per priorem generalem facienda praevia denunciazione etc.

§ 24. Prior autem generalis praedictus quoad visitanda monasteria, domos et loca Discalceatorum statutis et privilegiis eiusdem congregationis in omnibus et per omnia se conformet, nihilque contra illa innovare aut alterare praesumat, praedictaeque congregationis Discalceatorum, ut praefertur, monasteria, domos, loca et personas visitare valeat, et antequam visitationem incipiat, hoc ipsum in capitulo generali dictae congregationis Discalceatorum intimare et denunciare teneatur, ad effectum ut inibi praefati socii visitationis, uti superius dispositum est, deputentur.

Vicario generali et congregationi neopresentae communicantur privilegia aliae provinciae et provinciali concessa.

§ 25. Et tandem praedicto vicario generali ac congregationi huiusmodi respective quaecumque privilegia, indulta et facultates quae provinciae ac priori provinciali dictae provinciae Discalceatorum a nobis vel aliis Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris concessa fuerunt, competere statuimus et declaramus.

Clausulae prohibitionis constitutionis firmitate.

§ 26. Decernentes praesentes litteras nullo unquam tempore sub ullis similibus vel dissimilibus gratiarum revocationibus, alterationibus, limitationibus, derogationibus aut aliis contrariis dispositionibus a nobis et quibusvis aliis Romanis Pontificibus vel dicta Sede nunc et pro tempore emanatis, comprehendi, sed semper ab illis exceptas, et quoties illae emanabunt, toties in pristinum et eum, in quo ante praemissa erant, statum restitutas, et de novo, etiam sub posteriori data per pro tempore existentem vicarium generalem

congregationis huiusmodi eligenda, concessas esse et fore; ac ita et non aliter per quoscumque iudices, tam ordinaria quam delegata et mixta auctoritate fungentes, etiam S. R. E. cardinales dictaeque Sedis legatos, etiam de latere, et nuncios, ac causarum Palatii Apostolici auditores, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, ubique et in quavis instantia interpretari, iudicari et definiri debere; irritum quoque et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Deputatio commissariariorum pro executione.

§ 27. Quocirca venerabilibus fratribus universis patriarchis, archiepiscopis et episcopis ac dilectis filiis eorum vicariis in spiritualibus, aut officialibus generalibus et causarum Curiae Camerae Apostolicae generali auditori, necnon abbatibus, prioribus, praepositis, decanis, archidiaconis, canonicis, capitulis ac aliis, ad quos quomodolibet spectat et spectabit per presentes, auctoritate apostolica, mandamus quatenus ipsi, vel duo aut unus eorum, per se vel alium seu alios, praesentes litteras et in eis contenta quaecumque, ubi et quando opus fuerit, ac quoties pro parte dictorum fratrum Discalceatorum vel alicuius eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra praesentes litteras et in eis contenta huiusmodi ab omnibus, ad quos spectat et pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, dictosque fratres Discalceatos illis omnibus et singulis pacifice frui et gaudere, non permittentes eos desuper per quoscumque quomodolibet indebite molestari; contradictores quoslibet et rebelles per sententias, censuras et poenas ecclesiasticas aliaque opportuna iuris et facti remedia, appellatione postposita, compescendo; legitimisque super his ha-

bandis servatis processibus, sententiis, censuras et poenas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis.

Derogatio contrariariorum.

§ 28. Non obstantibus praemissis, ac pia memoriae Bonifacii Papae VIII, etiam praedecessoris nostri, de una, et duabus diaetis, dummodo ultra tres diaetas quis vigore praesentium ad iudicium non trahatur; necnon etiam eiusdem Bonifacii VIII, praedecessoris praefati, prohibitione, qua prohibetur ne fratres dicti Ordinis in aliqua civitate, castro, villa aut aliquoquo loco, domos sive loca de novo accipere, aut capta, mutare praesumant, absque dictae Sedis speciali licentia faciente plenam et expressam ac de verbo ad verbum de prohibitione huiusmodi mentionem, aliisque apostolicis ac in provincialibus et synodalibus conciliis editis, specialibus vel generalibus, constitutionibus et ordinationibus; necnon praedicti Beatae Mariae de Monte Carmelo et quorumvis Ordinum ac Religionum, etiam iuramento, confirmatione apostolica vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, illis eorumque superioribus et personis per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros ac nos et dictam Sedem, motu proprio, et ex certa scientia, ac de apostolicae potestatis plenitudine, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac eum quibusvis, etiam derogatariorum derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, necnon irritantibus et aliis decretis, in genere vel in specie ac alias quomodolibet, etiam pluries, concessis, confirmatis et innovatis. Quibus omnibus et singulis, etiamsi in eis caveatur expresse quod illis nullatenus derogari possit, ac pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specia-

lis specifica et expressa mentio habenda, seu aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata, inserti forent praesentibus, pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum quod interdicti, suspendi vel excommunicari non possit per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Transumptis danda fides.

§ 29. Volumus autem quod praesentium transumptis, etc.

Datum Romae apud S. Marcum, sub annulo Piscatoris, die x iulii MDLXXXVII, pontificatus nostri anno III.

Dat. die 10 iulii 1587, pontif. anno III.

XCH.

Institutio collegii honestarum viduarum et puellarum, sub regimine confratrum congregationis Sancti Bernardi religiose educandarum, cum indultorum concessione, praesertim quoad pia eis relicta. Et iurisdictio sanctae Romanae Ecclesiae cardinalis protectoris et iudicis causarum ad eas spectantium.

Sixtus Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Sacrosanctae militantis Ecclesiae gubernacula ex summi sacerdotii cathedra nobis, licet meritis imparibus, demandata, tenentes, ad ea libenter intendimus, per quae coenobia et alia religiosa loca, in quibus prudentes virgines, accensis lampadibus, se praeparent obviam iturae sponso Iesu, in quarum societate aliae quoque mulieres, spretis mundi vanita-

Proemium.

tibus, gratum et debitum Deo exhibeant famulatum, ubique gentium, sed praesertim in hac alma Urbe nostra, in qua, sicut in universi orbis magistra, verae fidei et religionis documenta relucet, ita universa divinae Maiestati accepta opera exerceri summopere desideramus, construantur et erigantur; idque, ut facilius succedat, ac personae ad id opportuna auxilia exhibentes a nobis gratias et favores reportasse laetentur, opem et operam impendimus efficaces, ac in his officii nostri partes libenter impartimur, prout conspicimus in Domino salubriter expedire.

§ 1. Sane cum, sicut accepimus, alias Causa huius constitutionis. postquam nos ecclesiam Sanctorum Viti, Modesti et Crescentiae martyrum regionis Montium de Urbe, confraternitati sacerdotum et aliorum utriusque sexus christifidelium Sancti Bernardi de dicta Urbe canonice institutae, cum facultate et licentia pro eisdem confratribus ibidem erigendi monasterium monialium sub Regula Sancti Benedicti, congregationis S. Bernardi Cisterciensis Ordinis, pro pauperibus puellis, quae, spretis mundi illecebris, Christo earum sponso perpetuum famulatum exhibere optarent, concesserimus, prout in nostris desuper confectis litteris plenius continetur; dilecti filii prior et custodes ac confratres eiusdem confraternitatis ibidem monasterium, cum choro, dormitorio, hortis, hortulitiis et aliis necessariis, construi et aedificari procuraverint, illudque adeo commodum reddiderint, ut infra octavam Conceptionis Beatae Mariae Virginis proxime praeteritae, nonnullae puellae Deo dicatae, per deputatos eiusdem confraternitatis approbatae, in moniales ipsius monasterii, iuxta laudabilem illius normam, receptae, admissae et introclusae extiterint. Tamen quia, sicut etiam accepimus, ultra trecentas per ipsos deputatos iam visitatas in

eadem Urbe, aliis ingens ac fere infinitus numerus pauperum puellarum minorum sexdecim annis, quae ob earum minorem aetatem infra annum probationis, iuxta concilii Tridentini decreta, expressam professionem emittere, ac in moniales recipi nequeunt, reperitur; et pleraeque adsunt, quae si aetatem decem annorum excedant, vel utroque parente orbatae, seu neophytae aut illegitimae genitae non sint, aut si habeant parentes et consanguineos honestae conditionis et famae, ab archihospitalis Sancti Spiritus in Saxia, Sanctorum Quatuor Coronatorum, S. Catharinae de Rosa, alias Miserabilium, et S. Basilii Neophytarum respective nuncupatarum praedictae Urbis monasteriis, iuxta eorumdem monasteriorum statuta, privilegia et indulta eis desuper concessa penitus excluduntur; puellaeque huiusmodi ac etiam nonnullae honestae viduae, quae a maritali vinculo solutae, in coelibatu sub claustrum pudoris et continentiae vitam coelibem sibi libenter statuerent, si in aliquo monasterio, collegio aut loco recipi possent; quo fit ut locum receptionis non inveniunt, non sine maximo earum virginitatis, honoris et pudoris periculo, in saeculo remanere cogantur. Quibus, sicut pariter accepimus, dicti confratres permoti, habita inter eos pluries matura deliberatione, cogitarunt quod si collegium unum, in quo pauperes puellae et viduae honestae huiusmodi, quae in aliis praedictis monasteriis recipi non possunt, reciperentur et admitterentur, ac cum timore Dei una cum aliis puellis dicto collegio minime onerosis, quae ibidem sicut in pluribus aliis monasteriis et locis piis consuevit, recipi et admitti possent, educarentur, erigeretur et institueretur ac construeretur, et una duorum millium ex testamento quondam Marci Antonii Mureti Iunioris, clerici Lemovicensis diocesis, sub die vigesima nona

septembris proxime praeteriti condito, pauperibus puellis vitam regularem profiteri cupientibus legata, et arbitrio dilectorum filiorum Ludovici Rivaldi presbyteri dictae dioecesis, et Marci Antonii Lanfranci veronensis, dicti Marci Antonii haeredum et executorum, ac altera mille pauperibus puellis orphanis nuptui tradendis, arbitrio eorumdem Ludovici et Marci Antonii Lanfranci, iuxta tractatum seu conventionem inter priorem, custodes et confratres, necnon Ludovicum et Marcum Antonium Lanfrancum huiusmodi desuper initum seu initam, et factum seu factam; necnon reliqua summae trium millium respective scutorum de iuliis decem pro quolibet scuto, collegio sic erigendo huiusmodi per dilectam in Christo filiam Magdalenam Stroziam Anguillarum, sub certis modo et forma in instrumento donationis desuper confecto donatae; necnon quaecumque res et bona per quoscumque christifideles, etiam causa testamenti, codicillorum, donationis aut alias ipsis viventibus donata et concessa, seu donanda et concedenda, eidem collegio erigendo applicarentur et appropriarentur, profecto, non solum publicae utilitati consuleretur, sed exinde plures ex dictis puellis Domino famulatum perpetuum exhiberent, reliquae vero facilius nuptui traderentur, elemosynaeque et alia pietatis opera, tam ab ipsis confratribus quam aliis utriusque sexus christifidelibus verisimiliter in dies ibidem erogarentur et auferentur.

§ 2. Nos igitur, qui nostris potissimum temporibus, quantum cum Deo possumus, quaecumque virgines et honestas viduas in numero prudentum adscribi, ac dictae confraternitatis incremento consulere sinceris desideramus affectibus, priorem, custodes et confratres praedictos ac eorum a singulis quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti aliisque

ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutos fore censentes, necnon testamentorum, codicillorum ac inter priorem, custodes et confratres, ac Ludovicum, et Marcum Antonium Lanfrancum ac etiam per Magdalenam praedictos, ut praefertur, initorum et transactorum, aliorumque quorumcumque instrumentorum et donationum factorum tenores etiam veriores praesentibus pro expressis habentes, motu proprio, non ad prioris, custodum et confratrum praedictorum vel alicuius eorum pro eis super hoc nobis oblatae petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, in dicto monasterio Sancti Bernardi, ut praefertur, constructo, seu prope illud, aut alibi, ubi pro tempore forsan transferri contigerit, unum collegium pauperum puellarum virginum et honestarum viduarum bonae et honestae conditionis et famae, in quo puellae et viduae ipsae, ne paupertate oppressae, daemonis arte in vitiorum sordes prolabantur, recipi, ac separatim a commercio monialium pie et caritative regi et educari, ac sub Domini timore, virtutumque exercitiis ac christianis moribus et institutis instrui, necnon inibi, quousque iuxta cuiuslibet earum inclinationem, voluntatem ac devotionem, sive alia honesta ratione, per dictae confraternitatis confratres provisum fuerit, habitum per moniales dicti monasterii gestari solitum susceperint, et professionem per easdem emitti solitam expresse emittere proposuerint, aut alias nupserint, permanere possint. Ita tamen quod, quoties aliquam ex dictis puellis et virginibus ac viduis e dicto collegio, vel voti religionis vel matrimonii contrahendi causa egredi contigerit, liceat priori et

Erectio collegii pauperum virginum et honestarum viduarum apud monasterium monialium S. Bernardi.

visitatoribus ac confratribus eiusdem confraternitatis, nunc et pro tempore existentibus, aliam puellam et virginem seu viduam modo praemisso qualificatam loco egressae, aut alias iuxta facultates dictae confraternitatis, ipsorumque prioris, visitorum et deputatorum arbitrio ibidem collocare, subrogare et substituere pro earumdem puellarum ac viduarum, perpetuis usu et habitatione, una cum ecclesia praefata Sanctorum Viti, Modesti et Crescentiae martyrum, vel alia ubi pro tempore, ut praefertur, dictum collegium et monasterium transferri contigerit, ad eorumdem monasterii et collegii usum, in qua missa celebrari ac sacramenta ecclesiastica ministrari, cadavera tam ipsarum quam etiam eiusdem monasterii monialium ecclesiasticae sepulturae tradi, et verbum Dei praedicare valeant, cum campani et campanis, necnon rectorio, dormitorio, hortis et hortaliis aliisque necessariis ad eiusdem collegii usum iam constructis et construendis. Ita quod in dicto collegio sic erigendo nonnullae aliae puellae virgines et honestae viduae eidem collegio minime onerosae, sed potius utiles, atque etiam pro tempore visitatores eiusdem collegii approbandae, pro salubri earumdem educatione, ad instar aliorum monasteriorum similes puellas recipientium et admittentium, recipi et admitti valeant, sine alicuius praecedentium, apostolica auctoritate, tenore praesentium, perpetuo erigimus et institui-

Applicatio bonorum et largitorum et elargitorum a christidelibus.

§ 3. Ac eidem collegio sic erecto, omnes et singulas pecuniarum summas per Marcum Antonium Muretum Iuniorem, iuxta sui testamenti dispositionem, ac etiam instrumentorum et conventionum inter dictos priorem et confratres ac Ludovicum et Marcum Antonium Lanfrancum praefatos, quam etiam legati et donationis dictae Magdalena, ut praefertur factorum, nec-

non quaecumque res et bona per quoscumque christifideles eidem collegio relinquenda et eroganda. Ita quod dictae confraternitatis prior, visitatores et confratres nunc et pro tempore existentes, seu ab eis deputati vel deputandi, illorum omnium corporalem, realem et actualem possessionem libere apprehendere et perpetuo retinere, illaque omnia ad monasterii et collegii usum, necnon personarum inibi pro tempore existentium et degentium manutentionem convertere valeant, cuiusvis licentia minime requisita, auctoritate et tenore praefatis, etiam perpetuo, applicamus, appropriamus, concedimus et assignamus.

§ 4. Eisdemque priori, officialibus, visitoribus et confratribus, ut sacerdotes ex approbatis ab examinatore pro tempore existentis dictae Urbis vicarii pro-
Concessio auctoritatis officialibus dicti monasterii et collegii pro eius totali regimine.
 vectae aetatis, doctrina, vitae munditia et morum honestate religionisque zelo praeditos, et a protectore dictorum collegii et monasterii pro tempore existente approbandos, qui personarum omnium in dictis monasterio et collegio erecto huiusmodi, ut praefertur, degentium confessiones audiant, ecclesiastica sacramenta administrent, quique, et de idoneis verbi Dei concionatoribus, qui illas in spiritualibus praeceptis et documentis ac sanctis consiliis ad viam Domini instruere possint, omnino providere. Quique, una cum eiusdem confraternitatis priore, custodibus, visitoribus et aliis officialibus pro tempore existentibus, et ad id forsans deputatis et deputandis, de qualitatibus puellarum et viduarum inibi etiam pro educatione recipiendarum et admittendarum, cuiuscumque status, gradus, ordinis, conditionis vel nationis fuerint, accurate et diligenter, quoties id a praefata confraternitate sive illius officialibus, visitoribus et confratribus praefatis requisiti fuerint, inquirere. Ac denique, circa ex-

men et approbationem earum, quae nendum educationis huiusmodi, causa, verum quoque pauperum puellarum et honestarum viduarum huiusmodi, quas ibidem pro tempore educari, ac ad susceptionem habitus regularis et professionem admitti necnon matrimonio collocari contigerit, consulere debeant. Ac pro feliciore dictorum monasterii et collegii gubernio et statu, ac ut puellae pauperes et honestae viduae huiusmodi facilius instruantur et educantur, de consensu et consilio tamen dilecti filii nostri Michaelis tituli Sanctae Mariae supra Minervam cardinalis Alexandrini nuncupati, moderni ac pro tempore existentis dictae confraternitatis protectoris, et visitorum huiusmodi, unam ex eis in abbatissam, quae caput omnium existat, post tamen dilectae in Christo filiae Maurae Perfectae Machabae, alias de mandato nostro ex monasterio monialium S. Caeciliae, regionis Transtyberim de eadem Urbe, Ordinis Sancti Benedicti, in quo triginta octo annos laudabiliter vixerat, pro eisdem puellis et mulieribus in sic noviter erecto et instituto monasterio receptis et pro tempore recipiendis, in vita et institutis regularibus dicti Ordinis instruendis, necnon ipsius monasterii cura et administratione gerendis et suscipiendis, translatae et nuper in illius abbatissam benedictae et consecratae, obitum. Quam ex nunc, ob eius virtutum merita bonosque mores et exemplarem vitam, ac attento quod, elapso primo et subsequenti triennio, nulla monialis in praefato noviter constructo monasterio, iuxta dispositionem concilii Tridentini, pro illo, ut convenit, regendo forsans qualificata reperiatur, nec aliqua alia regularem disciplinam, in eo cum bono odore et spirituali consolatione personarum in illo existentium introductam, manutene-
 melius quam eadem Maura poterit, eidem noviter erecto monasterio in abbatissam ad eius vitam dicta auctoritate praefici-
 mus, sibi que illius curam, regimen et

administrationem in spiritualibus et temporalibus plenarie committimus, una cum congruo aliarum officialium et ministrarum numero ad certum tempus eis benevisum eligendi, ac etiam quoties opus et expediens erit, concurrente maiori vel saniori parte monialium pro tempore existentium eiusdem monasterii, iuxta formam dicti concilii, confirmandi, et etiam confirmationem reiterandi, vel tempore huiusmodi finito, illas omnino amovendi, et postmodum alias amotarum huiusmodi loco subrogandi et deputandi; ita tamen quod electio huiusmodi, tam iuxta formam et tenorem Regulae Ordinis Sancti Benedicti, quam constitutiones et ordinationes ac decreta iam forsans per confratres dictae confraternitatis et seu visitatores deputatos eiusdem desuper edita et edenda. Et quoad gubernium, constitutionem et educationem monialium et puellarum ac viduarum huiusmodi, ac exercitia tam spiritualia quam temporalia inibi iam forsans praescripta et a dicto Michaeli cardinale protectore approbata, seu praescribenda et approbanda, necnon pro felici regimine, gubernio et administratione confratrum confraternitatis, monasterii et collegii praefatorum, aliarumque personarum omnium, rerum et bonorum confraternitatis, monasterii et collegii huiusmodi priori, officialibus et aliis ad id ab eadem confraternitate deputatis et pro tempore deputandis, quaecumque statuta, licita tamen et honesta ac sacris canonibus, praesertim decretis ipsius concilii, non contraria, toties quoties et quando expediens videbitur, edendi, condendi et faciendi, illaque edita, condita et facta, prout ratio vel utilitas exegerit, aut suaserit necessitas, pro tempore mutandi, alterandi et in melius reformandi, aliaque etiam de novo faciendi licentiam et facultatem, eisdem auctoritate et tenore, similiter perpetuo concedimus et elargi-

mur. Quae postquam condita, alterata et mutata ac edita et reformata, ac a praefato nunc et pro tempore existente protectore approbata et confirmata fuerint, eo ipso, dicta apostolica auctoritate confirmata sint et esse censeantur.

§ 5. Ac spem iam conceptam habentes quantum Urbi nostrae praefatae et universae christianae reipublicae utilitatis afferent monasterium et collegium sic per nos erecta et instituta, illa ac eorum personas, res et bona, ipsamque confraternitatem et confratres Sancti Bernardi sub nostra et pro tempore existentis Romani Pontificis et Sedis Apostolicae praefatae in spiritualibus et temporalibus protectione pariter perpetuo recipimus et admittimus, ac ab omni iurisdictione, superioritate, visitatione, correctione, dominio et potestate venerabilis fratris nostri Iacobi Portuensis cardinalis de Sabellis nuncupati, moderni ac etiam pro tempore existentis in eadem Urbe vicarii generalis, et illius vicegerentis ac locatentium et officialium quorumcumque, necnon abbatum, visitorum et superiorum totius Ordinis S. Benedicti, et praesertim congregationis S. Bernardi dicti Ordinis, ac pro tempore existentis rectoris parochialis ecclesiae in qua monasterium et collegium huiusmodi nunc sita sunt et pro tempore erunt, etiam circa sacramentorum administrationem, penitus et omnino ac perpetuo eximimus et liberamus; ac monasterium et collegium huiusmodi prorsus exempta et libera a vicarii nostri ac abbatum, visitorum et superiorum praefatorum ac parochiali iurisdictione et superioritate esse et fore statuimus et discernimus.

§ 6. Et insuper ut monasterium et collegium huiusmodi non solum manteneantur, verum etiam in dies incrementum suscipiant, tam ecclesias S. Bernardi prope Columnam Traianam, et Sanctorum

Viti, Modesti et Crescentiae praefatas, ac alias ecclesias pro tempore dictorum confraternitatis, monasterii et collegii existentes, necnon tam confraternitatem, monasterium et noviter erectum collegium, quam illorum protectorem, priorem, custodes, visitatores aliosque officiales et confratres, necnon abbatissam, moniales aliasque ipsius collegii noviter erecti personas, et nunc et pro tempore existentes, universosque alios utriusque sexus christifideles, S. Bernardi et Sanctorum Viti, Modesti et Crescentiae ecclesias praedictas ut supra devote visitantes, necnon missas in eis vel earum aliquibus celebrantes seu celebrari facientes, quovis modo et quocumque totius anni die, in perpetuum, ad communicationem et participationem, etiam per extensionem omnium et singulorum privilegiorum, facultatum, immunitatum, exemptionum, praeminentiarum, antelationum, indulgentiarum, etiam plenariarum, et peccatorum remissionum, ac quorumcumque aliorum favorum et gratiarum, tam spiritualium quam temporalium, tam dictae confraternitati Cathecumenorum, quam quibusvis Cisterciensi et Sancti Benedicti respective Ordinibus, eorumque monasteriis et conventibus, domibus, abbatibus, monachis, fratribus, protectoribus, pueris, puellis, confessoribus et monialibus, ac eorum et earum ecclesiis, cappellis aliisque ministris et officialibus, necnon etiam christifidelibus dictas ecclesias seu cappellas visitantibus et visitaturis, per nos et quoscumque Romanos Pontifices, et praecipue felicis recordationis Paulum tertium, sub datum Romae xiii idus februarii, pontificatus sui anno septimo, quomodolibet obtentorum et concessorum, quoad ea quae hactenus revocata non fuerunt, nec sub ullis revocationibus sunt comprehensa, ac quibus dictae ecclesiae confraternitas et loca pa-

cifice hucusque usi sunt ac utuntur et gaudent, et quae eidem concilio non sunt contraria, similiter perpetuo recipimus et admittimus, ac illa eis communicamus, et ad eos, ea et eas extendimus, ac etiam de novo, quatenus opus sit, eis concedimus, in omnibus et per omnia, perinde ac si dictis ecclesiis et cappellis Sancti Bernardi ac Sanctorum Viti, Modesti et Crescentiae martyrum, necnon confraternitati, monasterio noviter erecto et collegio praedictis, ac eorum protectori, priori, custodibus, officialibus, confratribus, abbatissae, monialibus, confessoribus et aliis pueris et puellis ac personis, necnon christifidelibus supradictas ecclesias S. Bernardi ac Sanctorum Viti, Modesti et Crescentiae ac alias ecclesias ut supra visitantibus, ac missas in eis vel earum aliqua celebrantibus vel celebrari facientibus, concessae forent.

§ 7. Praeterea, ne confraternitas, monasterium et collegium huiusmodi diversis Urbis tribunalibus vexentur, dictum Michaellem cardinalem et pro tempore existentem dictorum confraternitatis, monasterii et collegii protectorem, ac priorem, custodem ac aliorum officialium, confratrum ac ministrorum necnon abbatissae, monialium, puellarum aliarumque personarum eorundem, pro tempore, quo in dictis monasterio et collegio steterint, quoad omnes et singulas lites, causas, quaestiones, controversias, differentias et molestias, civiles et criminales ac mixtas, tam active quam passive hactenus forsitan motas et in futurum quomodocumque movendas, super bonis, rebus, iuribus et actionibus quibuscumque ad confraternitatem, monasterium, collegium et ecclesias Sanctorum Bernardi, Viti, Modesti et Crescentiae, ac alias ecclesias praedictas, ac ad moniales, puellas et alias personas supradictas nunc et pro tempore quomodolibet spectantia, in

iudicem ordinarium, cum eisdem facultatibus, indultis, privilegiis, antelationibus et potestatibus, quibus protectores confraternitatum Orphanorum, Cathecumenorum, S. Catherinae de la Rosa, ac Sanctissimi Crucifixi, ac deputati fabricae basilicae Principis Apostolorum de dicta Urbe utuntur, potiuntur et gaudent, ac uti, potiri et gaudere poterunt quomodolibet in futurum. Ita etiam quod in causis discussionum et alias, quando de restituendo res et bona quaecumque de cetero eisdem monasterio et collegio relicta et donata, seu vigore praesentium aut alias quomodolibet acquisita, prioribus et posterioribus creditoribus agi censebitur, confratres ipsi, nisi coram dicto Michaelle cardinale et pro tempore dictae confraternitatis protectore, ad iudicium trahi non debeant, sed facta obligatione per priorem, custodes et camerarium dictae confraternitatis, in eventum quod alia bona ubilibet sita et quovis modo possessa non reperiantur, Michael cardinalis et pro tempore existens protector huiusmodi illa eisdem confratribus et respective creditoribus, etiam de facto et sine strepitu vel figura iudicii, neque expectata sententia aut fine litis, tradi et consignari mandet et procuret, etiam perpetuo constituimus et deputamus.

§ 8. Et ne etiam monasterium et collegium huiusmodi, dum cura in temporalibus dictae confraternitati eiusque confratribus et officialibus commissa est, in spiritualibus aliquod detrimentum sentiant, eisdem confratribus, pro triennio seu alio eis beneviso tempore, tres sacerdotes, auctoritate et rerum gerendarum experientia pietateque graves, qui visitatores nuncupentur, et nostras ac dicti vicarii, vicegerentis, locatentium et illius officialium huiusmodi vices gerant, dictisque monasterio et collegio, illius abbatissae, monialibus, puellis, personis,

Exemptio a iurisdictione et superioritate etc. vicarii Urbis et aliorum omnium.

Iurisdictione cardinalis protectoris et iudicis omnium causarum dicti monasterii et collegii, eorumque personarum etc.

Elargitio indulgentiarum pro visitantibus ecclesiam, vel ibi celebrantibus aut celebrari facientibus.

Facultas visitorum monasterii et collegii praedictorum.

rebus et bonis praefatis in spiritualibus praesint (salva tamen in omnibus supradictis iurisdictione Urbis vicarii in casibus, in quibus episcopi, tamquam Sedis Apostolicae delegati, auctoritate dicti concilii, in monasteria, quantumvis exempta, et praecipue circa eorum clausuram, iurisdictionem exercent, et ad eos specialis et particularis approbatio sacerdotum et confessorum electorum spectet et pertineat), eligendi et deputandi, ac postquam electi fuerint, electionis et deputationis huiusmodi confirmatio ad nos et successores nostros vel dictum Michaellem cardinalem et pro tempore existentem dictae confraternitatis protectorem pertineat, quotiesque sibi videbitur, finito triennio seu alio tempore deputationis huiusmodi, illos, prout tempus et necessitas exoptulaverit, confirmandi ac etiam amovendi, et illorum loco alios collocandi et deputandi facultatem impartimur. Nosque, hac prima vice, pro proximo triennio ab hodie incipiendo, et ut sequitur finiendo, de Michaelis cardinalis protectoris praefati assensu, idem munus dilectis filiis Petro Fulvio presbytero Romano, utriusque iuris doctori, moderno priori, Ioanni Daddeo canonico basilicae S. Mariae Maioris, et Annibali Summario, sacrae theologiae professori, dictae confraternitatis confratribus committimus, ipsosque in eorundem collegii et monasterii visitatores, correctores et moderatores creamus, constituimus et deputamus. Dantes eis auctoritatem omnia et singula faciendi, mandandi, corrigendi, puniendi, reformandi et exequendi, quae ad spirituale regimen personarum in dictis monasterio et collegio degentium, illorumque felix incrementum et gubernium expedire atque opportunum esse censuerint. Ita ut personae in dictis monasterio et collegio vitam degentes, in pia et religiosae vitae sinceritate et pu-

ritate per sollicitam eorum operam foveantur et conserventur, temporalia vero bona ex circumscripita dictae confraternitatis cura bene atque utiliter administrantur.

§ 9. Porro ipsas puellas, quas paupertate oppressas in huiusmodi collegio collocari contigerit, speciali privilegio insignire intendentes, quod ubi pauperes puellae huiusmodi aliena expetere auxilia coactae fuerint, quibus, adveniente aetate legitima, qua vel monasteria ingredi vel matrimonio collocari censuerint, quascumque dotes et auxilia pia, tam ab Annunciationis Beatae Mariae supra Minervam, Conceptionis, Confalonis et aliis archiconfraternitatibus et confraternitatibus, necnon ecclesiis, oratoriis et locis piis, quam quibuscumque utriusque sexus personis, usque ad summam honestam et eisdem priori et visitoribus bene visam, petere, impetrare, obtinere, seque ad hunc effectum in rotulis et listis archiconfraternitatum, confraternitatum, ecclesiarum, oratoriorum, locorum piorum, necnon personarum huiusmodi adscribi facere et procurare, et deinde postquam dictae puellae seu earum aliquae dotes et auxilia huiusmodi obtulerint, seu ad id adscriptae fuerint, quod tam illae, quae dictum monasterium ingredi et iam ingressae sunt, quam etiam quae matrimonio collocari voluerint, dotes et auxilia huiusmodi eis quomodolibet procurata, promissa et acquisita omnino lucrari, percipere et exigere debeant. Illaque omnia una cum praemissis dotibus et legatis, factis et faciendis, eisdem monasterio et collegio perpetuo concedimus; pauperesque huiusmodi puellas, dotium, auxiliorum piorum ac legatorum et donationum praefatorum factorum et faciendorum, quibuscumque, etiam motu pari emanalis, prohibitionibus vel statutis, etiam iuramento, con-

Privilegium pauperum puellarum, quod admittantur ad subsidia dotium quae per diversas confraternitates et loca piis dari solent.

firmatione apostolica vel quavis firmitate alia roboratis, non obstantibus, capaces omnino facimus, reddimus et declaramus. Mandantes omnibus et singulis custodibus, camerariis et quibuscumque officialibus dictarum archiconfraternitatum, quae dotes et auxilia pia huiusmodi pauperibus puellis dare et assignare consueverunt, quod ex nunc dotes promissas puellis iam dictum monasterium ingressis et profiteri cupientibus, et statim postquam professae fuerint, priori, custodi et camerario pro tempore existentibus dictae confraternitatis Sancti Bernardi, ac si ipsae dictum monasterium ingressae seu in matrimonio collocatae, de consensu et licentia archiconfraternitatum et locorum piorum huiusmodi extitissent, dare et cum effectu persolvere; ac deinceps pauperes ipsas puellas in dicto collegio pro tempore degentes, ad subventionem dotium et auxiliorum huiusmodi admittant et admitti procurent, et deinde tam puellis profiteri cupientibus quam in matrimonio collocandis, dotes eis promissas et deinceps promittendas priori et officialibus huiusmodi dare et cum effectu solvere debeant; nec ad id, et sub praetextu decretorum, privilegiorum aut aliorum quorumcumque statutorum, archiconfraternitatum, confraternitatum, ecclesiarum, oratoriorum et piorum locorum huiusmodi quomodolibet concessorum, contradicere audeant seu praesument, etiam licentia earundem confraternitatum et locorum piorum huiusmodi minime obtenta neque petita. Ne autem super praemissis vel illorum aliquo in futurum quomodocumque vel quavis de causa pro validitate dubitari contingat:

§ 10. Volumus ac etiam mandamus quod quaecumque ordinationes, instrumenta, donationes, tam inter vivos quam causa mortis, testamenta, codicilli et quaecumque alia documenta, scripturae et

Indultum circa relicta monasterio et collegio praedictis, et eorum validitatem.

folia, facta et facienda, per et inter quascumque utriusque sexus personas, etiam si mulieres nuptae, ac minores viginti annis fuerint, ac testatae vel intestatae decesserint, etiam de bonis suis disponere prohibita, nisi adhibita certa forma et solemnitate requisita, a iure vel ab homine, seu statutis novisque reformationibus Urbis, seu obtenta a Romano Pontifice desuper licentia, de quibusvis eorum bonis quomodocumque acquisitis et acquirendis, de quibus in favorem confraternitatis, monasterii et collegii huiusmodi testari, legari, codicillari, vel inter vivos aut causa mortis aut alias quomodolibet disponi contigerit. Quodque tam Marci Antonii Iunioris scutorum trium millium, ac Magdalenae Stroziae de Anguillaria, aliaque, ut praefertur, facta legata, quam quaecumque alia donationes, testamenta, codicilli, voluntates, instrumenta, scripturae et documenta ad favorem monasterii, collegii et confraternitatis huiusmodi iam facta et facienda, perinde valeant ac suum sortiantur effectum, ac si coram notario publico et legitimo testium numero, adhibitisque omnibus de iure requisitis qualitatibus et solemnitatibus, facta fuerint; nec monasterium, collegium et confraternitas huiusmodi de eisdem bonis in testamentis, legatis, codicillis, donationibus et aliis voluntatibus ac dispositionibus, instrumentis, documentis et scripturis eisdem monasterio, collegio et confraternitati pro tempore relictis, donatis, datis, cessis et applicatis, aliquam partem Camerae Apostolicae vel monasterio Convertitarum in eadem Urbe, etiam iuxta dispositionem indulgentiarum felicis recordationis Leonis decimi, Clementis septimi et Pauli tertii aliorumque Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum, seu fabricae dictae basilicae Principis Apostolorum aut quibusvis aliis personis et ecclesiis

dare minime teneantur, sed bona ipsa, ut supra pro tempore relicta vel donata, confratres ipsi libere et integre recipere, ac eorum possessionem apprehendere et perpetuo retinere, ac in eorundem monasterii, collegii et confraternitatis usus et utilitatem convertere libere et licite valeant, etiam cuiusvis licentia minime requisita.

Approbatio ordinationum factarum et faciendarum a confraternitate, etiam Regulae S. Bernardi sine contraria.

§ 11. Decernentes ordinationes, constitutiones et statuta hucusque a praefata confraternitate facta, necnon instrumenta, donationes, testamenta, codicillos, scripturas, ac etiam, prout illa concernunt, omnia et singula in dictis ordinationibus, constitutionibus, statutis, capitulis, instrumentis, donationibus, testamentis, codicillis, tam factis quam faciendis, et aliis scripturis contenta, et inde secuta quaecumque, licita tamen et honesta, maxime ea circa licentiam edendi carnes et alios cibos in refectorio quolibet die dominico, tertia et quinta feriis et aliis diebus arbitrio supradictorum visitorum, et circa usum omnium pannorum lini, et etiam cubilis, videlicet cum subucula tantum et lintheaminibus ¹, ac etiam breviiarii Romani cum Proprio congregationis Sancti Bernardi dicti Cisterciensis Ordinis, ita quod ad recitationem Officii Beatae Virginis Mariae non teneantur. Quo vero ad praescriptionem horarum ad divina officia, tam diurna quam nocturna, recitanda, et quaecumque alia exercitia, spiritualia et temporalia, anno singulo facienda iuxta visitorum et abbatissae huiusmodi dispositionem et ordinationem, ac ea quae iam forsitan decreta et descripta in libro constitutionum et statutorum ipsius confraternitatis in pergamento, etiam quod sint contraria Regulae Sancti Benedicti huiusmodi, quae praesentium tenore approbamus et confirmamus, ac illis perpetuae

¹ Cherub. addit sine scapulari.

firmitatis robur adiicimus, fieri et observari debere.

§ 12. Ac supplentes omnes et singulos iuris, etiam communis et municipalis, et facti, etiam quarumcumque solemnitatum in eis forsitan ex dispositione iuris vel statutorum sive novarum reformationum Urbis circa validitatem donationum in genere, etiam respectu consensus propinquorum, parentum insinuationis et testium, ac donationum in subscriptionibus, et in specie contractuum mulierum, et omnia alia forsitan requisita, omnia et omittenda, praesertim quoad dicti Marci Antonii Iunioris, et desuper inter confratres et officiales confraternitatis S. Bernardi ac Ludovicum et Marcum Antonium Lanfrancum praefatos; necnon donationis per dictam Magdalenam aliaque omnia et singula legata, donationes, instrumenta, testamenta, codicillos, scripturas, documenta et alia quaecumque quomodolibet facta et facienda, aliosque defectus, siqui in praemissis omnibus et singulis seu eorum aliquo intervenerint aut intervenire possint quomodolibet in futurum. Inhibentes nunc et pro tempore existentibus praesidenti et deputatis fabricae dictae basilicae Principis Apostolorum, ac quibusvis aliis officialibus, ministris et personis, cuiusvis status, gradus et conditionis existant, etiamsi cardinalatus honore praefulgeant, ne priorem, officiales et confratres nunc et pro tempore existentes, in omnibus et singulis praemissis, et praesertim super dictis pecuniis per dictum Marcum Antonium Muretum legatis, et per Magdalenam Stroziam donatis, omnibusque et singulis aliis legatis, donationibus, testamentis et codicillis pro tempore per quascumque personas quomodolibet et ex quacumque causa factis et faciendis, in rebus vel bonis dictae confraternitatis,

Validatio dispositionum favorabilium eidem monasterio et collegio.

quovis quaesito colore vel ingenio, directe vel indirecte, molestare, perturbare aut inquietare audeant vel praesumant. Et etiam decernentes omnia et singula praemissa, ac inde secuta et inde sequenda quaecumque, valida et efficacia fore, ac suos plenarios et integros effectus sortiri et inviolabiliter ab omnibus observari debere.

Clausula sublati.

§ 13. Et sic per quoscumque iudices et commissarios, etiam sanctae Romanae Ecclesiae cardinales ac causarum Palatii Apostolici auditores, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere. Necnon quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Executorum bullae deputatio, et auctoritas.

§ 14. Quocirca venerabilibus fratribus nostris patriarchae Alexandrino, ac Marturanensi et Venusino episcopis per apostolica scripta motu simili mandamus quatenus si, vel duo aut unus eorum, per se vel alium seu alios, praesentes litteras et in eis contenta quaecumque, ubi et quando opus fuerit, ac quoties pro parte prioris, custodum ac confratrum praefatorum seu alicuius eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra priorem, custodes et confratres praefatos ac eorum singulos eisdem praesentibus et in eis contentis quibuscumque pacifice frui et gaudere; ac praesentes litteras et in eis contenta huiusmodi ab omnibus, quos illa concernunt et quomodolibet concernent in futurum, inviolabiliter observari. Non permittentes eos vel eorum aliquem desuper per quoscumque quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoslibet et rebelles per sententias et censuras ecclesiasticas ac etiam pecuniarias poenas, eorum arbi-

trio imponendas et moderandas, aliaque opportuna iuris et facti remedia, appellatione postposita, compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras et poenas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis.

Clausula derogatoria.

§ 15. Non obstantibus de non tollendo iure quaesito ac de non concedendo indulgentias et privilegia *ad instar*; necnon quibusvis aliis, etiam Pauli secundi et Pauli quarti ac Pii quinti de rebus ecclesiasticis non alienandis, et male alienatis recuperandis; ac quibusvis constitutionibus et ordinationibus apostolicis, Cancellariaeque Apostolicae regulis, ac monasterii, collegii Cisterciensis et Sancti Benedicti Ordinum huiusmodi statutis, et iuramento, confirmatione apostolica vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, tam monasterio Cisterciensi et Sancti Benedicti, quam quibusvis aliis etiam praefatis dictae Urbis monasteriis et illorum Ordinum, superioribus, conventibus et personis, necnon praesidenti et deputatis dictae fabricae, aliisque omnibus et singulis collegiis, fabricis, monasteriis et locis piis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, irritantibusque decretis, in genere vel in specie, quomodolibet concessis, etiamsi in eis expresse caveatur quod illis derogari nequeat, nisi derogationes huiusmodi et causae in eis forsitan expresse et specialiter insererentur; ac de consensu superiorum, monasteriorum, Ordinum, collegiorum, fabricarum et aliorum piorum locorum huiusmodi fierent, et alias factae derogationes huiusmodi nemini suffragentur. Quibus omnibus et singulis, etiamsi, pro

illorum sufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda, aut alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat harum serie, pari motu, specialiter et expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum quod interdici, suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Transumptio-
ram fides.

§ 10. Volumus autem quod earumdem praesentium transumptis, etiam impressis, ac manu prioris seu visitorum aut custodum ac secretarii dictae confraternitatis subscriptis, ac praefati Michaelis cardinalis, nunc et pro tempore existentis dictae confraternitatis protectoris, vel ipsius confraternitatis sigillo munitis, eadem prorsus fides, in iudicio et extra illud, adhibeatur, quae eisdem praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae. Nulli ergo etc.

Datum Romae apud Sanctum Marcum, anno Incarnationis dominicae millesimo quingentesimo octuagesimo septimo idibus iulii, pontificatus nostri anno tertio.

Dat. die 13 iulii 1587, pontif. an. III.

XCHII.

*Statutum quod officia generalis, visitorum, priorum, vicariorum et procuratorum congregationis sancti Georgii in Alga sint triennalia, et capitulum generale celebretur de triennio in triennium, et in electionibus nulla habeatur ratio absentium*¹.

Sixtus Papa V, ad futuram rei memoriam.

Ad exequendum nostri pastoralis of-

¹ Ex Regest. in Secret. Brevium.

ficii debitum vigilantibus studiis intendentes, ad ea, per quae congregationum quarumlibet, praesertim personarum sub suavi Religionis iugo Altissimo famulantium, felici successui ac directioni, ac ipsarum personarum opportunis gubernio et regimini cum divini cultus incremento valeat salubriter provideri, nostrae diligentiae studium libenter convertimus, ac in his eiusdem officii partes favorabiliter impartimur, prout in Domino conspicimus salubriter expedire.

§ 1. Cum itaque, sicut accepimus, ex veteri consuetudine et etiam statutis congregationis S. Georgii in Alga statutum et practice servatum fuerit ut in omnibus electionibus, etiam generalis prioris, ad eas omnes conventus mittant vota litteris inclusa cuiuscumque canonici ob-signata, ita ut unumquodque collegium suam litteram cum votis mittat, qui ritus servatur in electionibus socii capitularis et officialium particularium conventuum, et tamen vota absentium tantummodo in primo scrutinio olim valebant, in ceteris vero rejiciebantur in totum; et quot annis celebrabatur capitulum generale, et quando placet unicuique collegio, eligitur socius capitularis, dummodo eligatur post completas secundas visitationes; et dignitates in ipso capitulo decretae non se extendunt amplius quam per annum, neque generalis prior, neque visitatores et priores anno sequenti confirmari, praeterquam prior S. Salvatoris in Lauro de Urbe nuncupatus, et S. Mariae ab Horto Venetiarum quem sequentem annum confirmari solebant; reliqui in totum vacabant, et erant contumaces ad praedictas dignitates, nisi saltem vacarent ad prioratum et visitatoratum duobus mensibus, et ad generalatum tribus annis; et si aliquam ecclesiam per cessum vel decessum infra annum contingebat vacare, canonici ecclesiae va-

Promissum.

Causa huiusmodi
edendae constitu-
tionis

antis eligebant unum e collegio, quem dicunt socium capitularem, cuius munus est deferre vota inclusa et ob-signata ad S. Georgium in Alga, ubi una cum collegio illius conventus et patribus novem, computatis votis delatis a socio capitulari praedicto, perficitur electio ecclesiae vacantis; et subrogatio visitorum ad collegium S. Georgii in Alga cum patribus novem pertinet. Et postquam felicitis recordationis Pius Papa V, praedecessor noster, apostolica auctoritate mandaverat et ordinaverat ut in eorum capitulis, tam generalibus quam particularibus, celebrandis super electione prioris generalis aliorumque officialium vota absentium secreto reciperentur, et quod ipsa vota licet in primo scrutinio capitulari electio, de qua ageretur, non perficeretur, nihilominus in omnibus aliis sequentibus scrutiniis, prout in primo, et usque ad perfectam electionem firma et valida permanerent, ac eadem vim et robur haberent prout in primo. Idem Pius praedecessor mandato et ordinationi huiusmodi, certis de causis tunc expressis, derogando, ut dictorum absentium vota in totum reciperentur, iuxta formam antiquam congregationis, ultra primam vicem et primum scrutinium, nullam vim et robur in aliis sequentibus scrutiniis haberent, sed invalida remanerent, etiam mandaverit et ordinaverit; et postmodum piae memoriae Gregorius Papa XIII, etiam praedecessor noster, simili auctoritate mandaverit et ordinaverit quod cum canonicis praedictis in dictis eorum capitulis, tam generalibus quam particularibus, celebrandis super dicta electione prioris generalis aliorumque officialium vota absentium reciperentur, et ipsa vota non solum in primo, verum in omnibus aliis sequentibus scrutiniis, et usque ad perfectionem capituli et electionis prioris generalis fiendae eandem

vim et robur haberent, firmaque et valida, prout in primo scrutinio, permanerent, et dicta vota absentium non rejicerentur vel comburerentur, antequam dicta prioris generalis electio absoluta non fuisset, prohibuerit. Ita, quod si, durante eodemmet capitulo generali, electio prioris generalis per obitum vel cessionem nuper electi aut alias iteranda vel pluries habenda fuisset, absentium vota semper attenderentur, validaque et efficacia cum praesentium in capitulo suffragiis connumerarentur, et ex illis omnibus simul iunctis et computatis, si quis medietatem excederet, is in primo statim scrutinio prior generalis creatus, publicaretur; si nullus vero medietatem praedictam excederet, tunc secundo et tertio scrutinio a capitularibus iterato, connumeratis et votis absentium semper in omni scrutinio computandis, qui plures haberet voces, is prior generalis electus esse censeretur; et si contingeret, ut omnium vota in partes dividerentur aequales, tunc eo casu, qui in congregatione antiquior canonicus esset, omnium consensu prior generalis designatus esse intelligeretur; necnon, ut vota praedicta secreto porrigerentur, etiam praeceperit et mandaverit ut quicumque votum electivum habentium capitulo generali vel particulari personaliter interessent, ibi per suffragia et fabas, palloctas, ut vocant, in pixide tecta, sua cuiusque manu non autem aliena, immitterent, alioquin nulla immittenda sua vota declararent. Qui vero absentes forent, singuli in singulis schedulis vel chartulis nomen eligendorum in summa chartula, suum vero nomen in ima chartula, describerent, quae chartulae ab una parte complicatae, ita ob-signarentur et occluderentur ut eligentium nomina a nemine prorsus sciri possent; eligendorum vero nomina a scrutatoribus, iuxta antiquorum statutorum

eiusdem congregationis formam deputandis, legi, notari et numerari possent, dictaque forma et in capitulis conventualibus, in quibus aliae electiones essent fiendae, omnino observaretur, prout in ipsorum praedecessorum diversis litteris desuper confectis plenius continetur.

§ 2. Nos, cupientes salubri dictae congregationis directioni et regimini iuxta temporum varietates, ac prout his praesertim temporibus ratio postulat et exigit, providere, et ne in huiusmodi capitulis et electionibus, tam generalibus quam particularibus, per canonicos praedictos celebrandis, aliqua fraus aut vis adhibeatur, sed illa libere et canonice celebrentur, necnon pro eorumdem canonicorum communitatibus, totiusque congregationis et illius monasteriorum minori dispendio, ac sacri concilii Tridentini decretis inhærere volentes, dictarumque litterarum veriores tenores praesentibus pro expressis habentes, ipsosque congregationes et canonicos specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, motu proprio, non ad canonicorum aut congregationis huiusmodi aut alterius pro eis super hoc nobis oblatae petitionis instantiam, sed ex mera voluntate certaue scientia nostris, ac de apostolicae potestatis plenitudine, volumus ac praedicta auctoritate perpetuo statuimus et ordinamus quod deinceps, perpetuis futuris temporibus, prioris generalis, visitorum, priorum, vicariorum et procuratorum officia, dignitates usque ad triennium se extendant, et capitulum generale protrahatur ac celebretur de triennio in triennium, et electio sociorum capitularium in anno, quo celebrandum erit capitulum generale, fiat ab omnibus in omnibus conventibus, aliquo ex diebus hebdomadae incipiendo a sabbato dominicae Passionis usque ad sabbatum dominicae Palmarum; et in posterum nulla habeatur ratio votorum absentium cano-

nicorum, quos tali praerogativa privamus; et tam in electione generali quam in aliis, ut solummodo habeant ius eligendi illi qui personaliter intererunt electioni; quodque in posterum praedictum capitulum generale omnimodam habeat electionem prioris generalis et aliorum officialium, et si per cessum vel decessum contigerit vacare aliquam ecclesiam, tunc, temporibus a iure statutis, prior generalis accedat ad conventum ecclesiae vacantis; et si ipse ad illum accedere nequiverit, possit mittere alium nomine suo, qui fungatur vicibus suis, ad conventum ecclesiae vacantis, ac congreget omnes vocem habentes, et eligant priorem, in qua electione vocem etiam habeat ipse prior generalis vel eius vicegerens, si dictae ecclesiae praesens fuerit: in subrogando autem visitatore servetur ordo consuetus, ut capitulum Sancti Georgii in Alga cum patribus novem eligant.

§ 3. Necnon voluntatem, statutum, ordinationem et declarationem nostra huiusmodi ac praesentes litteras nullo umquam tempore revocari posse, sed semper valida et efficacia existere, illaque suos plenarios effectus sortiri ac ab omnibus inviolabiliter observari; sicque per quoscumque iudices et commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici auditores et sanctae Romanae Ecclesiae cardinales, etiam de latere legatos, necnon etiam locorum ordinarios, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et diffiniri debere; ac quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, attentari contigerit, irritum et inane decernimus.

§ 4. Quocirca venerabilibus fratribus patriarchis, archiepiscopis, episcopis ac dilectis filiis eorum vicariis in spiritualibus et officialibus generalibus, necnon dictae congregationis et aliis abbatibus et

Clausulae
praeservativae.

Delegatio e-
secutorum

prioribus et aliis, ad quos spectat et spectabit quomodolibet in futurum, per easdem praesentes committimus et mandamus quatenus ipsi, vel duo aut unus eorum, ubi et quando expedierit, et quoties pro parte congregationis aut canonicorum huiusmodi seu alicuius eorum fuerint requisiti, per se vel alium seu alios, faciant auctoritate nostra praesentes nostras litteras ab omnibus inviolabiliter observari: contradictores quoslibet et rebelles per sententias, censuras et poenas ecclesiasticas aliaque opportuna iuris et facti remedia, appellatione postposita, compescendo.

§ 5. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac congregationis huiusmodi, etiam iuramento, confirmatione apostolica vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis eidem congregationi illiusque superioribus et personis et quibusvis aliis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, confirmatis et innovatis. Quibus omnibus et singulis, etiam si, pro illorum sufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, ac servata eorum forma, insererentur praesentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communitate vel divisim ab Apostolica sit Sede

indultum quod interdicti, suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Datum Romae apud Sanctum Marcum, sub annulo Piscatoris, die xv iulii MDLXXXVII, pontificatus nostri anno III.

Dat. die 15 iulii 1587, pontif. anno III.

XCIV.

Confirmatio gestorum in dieta in monasterio de Pace de Urbe habita pro congregatione Lateranensi 1.

Sixtus Papa V, ad perpetuam rei memoriam.

§ 1. Licet capitulum generale dictorum filiorum canonicorum regularium Ordinis S. Augustini, congregationis Lateranensis singulo quoque triennio per illius rectorem generalem et diffinitores, abbatem, praelatos et socios capitulares, iuxta ordinationes et litteras felicitis recordationis Gregorii Papae XIII, praedecessoris nostri, post tertiam dominicam a festo Paschalis Resurrectionis Domini nostri Iesu Christi sequentem, celebrari debeat; nihilominus id hoc anno adveniente fine triennii, et instante tempore dicti generalis capituli de more solito congregandi, commissariis dicti Ordinis ad monasteria et loca eidem congregationi subiecta visitandum, et causas propter quas ipsa monasteria seu abbates et priores illorum onera eis incumbenda solvere cessarunt cognoscendum, transmissis, rationalibus causis celebrari non valuit, et loco eiusdem capituli generalis, de consensu venerabilis fratris Marci Antonii episcopi Praenestiniensis, cardinalis Columnae nuncupati, ac dictae congregationis protectoris, qui nobis dicta impedimenta significaverit;

Cum generale capitulum cogi nequiverit, de licentia papae celebrata est dieta.

1 Ex Regest. in Secret. Brev.

et praecipue de nostra licentia, verbo concessa, per dilectos filios Petrum Franciscum Rivam Veronensem, rectorem generalem, et diffinitores quarta dominica post dicta festa Paschalia in monasterio Beatae Mariae Pacis de Urbe dictorum Ordinis et congregationis diaeta habita fuit.

In ea electus visitator generalis, nonnulli abbates et priores.

§ 2. In qua, ut nobis relatum est, idem rector et diffinitores dilectum filium Andream Cremonensem in visitatorem, et plures alios in abbates monasteriorum S. Petri de Pado Cremonensi, S. Modesti de Benevento, ac S. Viti prope et extra muros Mantuanos, et priorem S. Mariae de Creta, crearunt et deputarunt, et alia tractarunt et gesserunt, quae dictae congregationi duxerunt expedire.

Sed mortuo procuratore generali antequam successor ei dari posset.

§ 3. Et post hanc diaetam quondam Cherubinus Reparius, dicti monasterii Beatae Mariae abbas, et ipsius congregationis procurator generalis in ultimo capitulo in civitate nostra Ravennatensi celebrato, insolidum cum dicto rectore generali, et cum amplis facultatibus in actis Hieronymia Porta notarii publici Ravennatensi, die trigesima aprilis anni Domini millesimi quingentesimi octuagesimi quarti, nuper diem clausit extremum, et dictum mandatum ad triennium dumtaxat factum expiravit; unde negocia, lites et causae dictae congregationis vix tractari, expediri et legitime defendi posse videntur, ut magnum inde potest damnum et incommodum resultare.

Pontifex acta in dicta diaeta confirmat, electionesque omnes in ea factas approbat.

§ 4. Cupientes itaque eiusdem congregationis indemnitati consulere, ipsamque specialibus favoribus et gratis prosequi, ac dicti Marci Antonii episcopi et cardinalis supplicationibus hac in parte inclinati, ex certa nostra scientia et de apostolica potestatis plenitudine, creationem et denominationem visitatoris, abbatum et prioris praedictorum et quaecumque in ipsa diaeta gesta, apostolica auctoritate,

tenore praesentium, approbamus, illaque de voluntate et consensu nostro facta fuisse, et plenissimum firmitatis robur habere decernimus, perinde ac si in ipso capitulo generali legitime celebrato praemissa omnia gesta fuissent. Alios quoque visitatores, abbates, priores, praepositos ceterosque praelatos et officiales monasteriorum et locorum dicti Ordinis nunc existentes, cum omnibus facultatibus et iurisdictionibus solitis et consuetis confirmamus, et, quatenus opus sit, de novo deputamus, ita ut eorum officium, gubernium, administrationem et regimen, donec in primo capitulo generali de aliis officialibus, ut moris est, per congregationem ipsam provisum fuerit, exercere ac continuare valeant.

Novum deputat procuratorem generalem.

§ 5. Et insuper, ne, defectu dicti mandati generalis vel propter dubium illius validitatis, ipsa congregatio aut eius monasteria in suis negociis, rebus, litibus et causis damnum vel praeiudicium aut impedimentum aliquod patiantur vel incurrant, immo ut possint omnia incumbentia utiliter expedire, et praesertim ut contractus, qui nomine dictae congregationis cum dilecto filio Ioanni Baptista Lurago, et quondam Pompilio fratribus germanis, super extinctione censuum valoris quadringentorum millium scutorum auri celebrati, et per nos in forma brevis die XIII mensis iulii MDLXXXVII, confirmati fuerunt, adimpleri, eidem Petro Francisco, quem in rectorem generalem atque procuratorem et administratorem dictae congregationis, suorumque monasteriorum, bonorum et iurium confirmamus et de novo deputamus, ad easdem omnes facultates et auctoritates, quae in dicto instrumento mandati, ex actis ipsius Hieronymi confecto, cuius tenorem, ac si de verbo ad verbum insereretur praesentibus, haberi volumus pro expresso, plenius continetur, ac ad omnia et singula negocia,

res, lites et causas active et passive, necnon ad omnia et singula congregationem ipsam suaque monasteria et loca ac eorum quodlibet concernentia, et demum omnia in dicto mandato contenta tractandum et expediendum, ac quoscumque veteres census redimendum, et novos utiliori conditione creandum et vendendum super quibuscumque dictorum monasteriorum bonis, et alia faciendum pro dicti contractus cum Ioanne Baptista et Pompilio praedictis adimplemento necessaria et opportuna; ipsumque Petrum Franciscum quoad praemissa omnia et singula in locum dicti Cherubini ponimus et subrogamus, et insuper eidem Petro Francisco et duobus visitatoribus quemcumque procuratorem totius Ordinis praedicti generalem, cum eademmet auctoritate et mandato, quae ei solet conferri per capitulum generale, prout in actis ipsius capituli generalis, per dictum Hieronymum authenticatis constat.

Nonnullas ei concedit facultates.

§ 5. Et abbates, priores, praepositos, praelatos et officiales in locum defunctorum et vacantium, prout necessitas vel occasio postulabit, usque ad capituli generalis celebrationem iuxta eorum constitutiones, necnon facto prius verbo cum dicto Marco Antonio episcopo cardinale, protectore dictae congregationis, et de eius consensu, quoscumque praelatos, abbates, priores, praepositos sive quoscumque alios, quovis nomine nuncupatos, superiores ad regimen quorumlibet monasteriorum quomodocumque vacantium, etiam non expectata illorum renunciatione, si actu praelati fuerint, aut abbates seu priores eligendi et deputandi, seu electos confirmandi; et si ita expedire visum fuerit pro quiete subditorum aut utilitate monasteriorum praedictorum, de consensu protectoris et duorum visitatorum praedictorum, quemcumque abbatem, priorem, praepositum aut alium superio-

rem a regimine unius monasterii amovendi, et ad alterius regimen et gubernium transmittendi, plenam et amplam auctoritatem concedimus et impartimur.

Validitatem addit hic quae ab eo fieri non debet.

§ 6. Decernentes omnia et singula gesta et gerenda per ipsum Petrum Franciscum, et ab eo desuper substituendos in quibuscumque contractibus, distractibus, rebus, negociis et litibus perpetuo valida et efficacia ac legitima fore, suosque effectus sortiri debere.

Constitutionem suam de solvendis oneribus monasteriorum suspendit.

§ 7. Praeterea litteras eidem congregationi a nobis in forma Brevis contra eos, qui onera suorum monasteriorum a praedicta congregatione imposita non solvisent, anno proximo praeterito concessas et emanatas, executioni demandari nolimus, earumque effectum pro hac vice tantum omnino suspendimus, donec et quousque per Marcum Antonium episcopum et cardinalem, ac Petrum Franciscum, necnon visitatores et commissarios praedictos, de mandato nostro eandem congregationem visitantes, causae propter quas onera huiusmodi per eos soluta non fuerint, cognitae sint, et pro veris, legitimis et necessariis reportae fuerint. Et quod nullo unquam tempore abbates, priores, praepositi seu quocumque alio titulo nuncupati praelati, ministri et officiales, qui propter legitimas et rationabiles causas per protectorem, generalem et commissarios sua onera solvere non potuisse reperti fuerint, molestari seu perturbari occasione dictarum nostrarum litterarum a quocumque iudice et a Sede Apostolica delegato possint, omni penitus contradictione et oppositione remotis.

Clausulae praeservativa

§ 8. Sicque per quoscumque iudices et commissarios, ordinarios et delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici auditores ac S. R. E. cardinales, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, ubique iudicari et definiri debere; irritum

quoque et inane decernimus si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio
contrariorum.

§ 9. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, usibus et naturis dictae congregationis, ac etiam iuramento, confirmatione apostolica vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis ipsi congregationi, illiusque ac dictorum monasteriorum superioribus, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis clausulis et decretis, etiam irritantibus, etiam motu proprio ac consistorialiter ac alias in contrarium quomodolibet concessis, approbatis et innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis illorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quavis alia expressio habenda foret, illorum tenores praesentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Marcum, sub annulo Piscatoris, die 1 augusti MDLXXXVII, pontificatus nostri anno III.

Dat. die 1 augusti 1587, pontif. anno III.

XCV.

*Statutum quod libri linguae Arabicae, Turcicae, Persicae et Chaldaicae etiam sacrae theologiae et quarumcumque facultatum imprimendi, ante quam imprimantur debeant per cardinales super congregatione indicis deputatos examinari et corrigi, etc.*¹

Sixtus Papa V, ad perpetuam rei memoriam.

§ 1. Alias felicitis recordationis Gregorius
¹ Ex Regest. in Secret. Brevium.

Papa XIII, praedecessor noster, dilectum filium nostrum Ferdinandum Sanctae Mariae in Via Lata diaconum cardinalem de Medicis nuncupatum protectorem linguae Arabicae constituit et deputavit, eique, ut praedictae ac Turcicae, Persicae et Chaldaicae linguarum usus et exercitium in collegiis ab eodem praedecessore in Urbe institutis quanto citius introducerentur, grammaticales institutiones et dictionaria ipsarum linguarum fideliter conscribi et exarari, conscriptaque et exarata et alios libros linguis praedictis compilatos et compilandos ac interpretandos imprimi et typis excudi faciendi curam demandavit, prout in litteris ipsius praedecessoris in forma brevis desuper confectis plenius continetur.

§ 2. Cum autem, sicut accepimus, hoc negotium, spatio quatuor annorum et ultra, non sine dicti Ferdinandi cardinalis maxima impensa, ac laboribus et vigiliis personarum ab eodem Ferdinando cardinale ad hoc deputatarum, eo redactum sit, quod non solum praedicti, sed etiam omnes alii libri praedictarum et aliarum partium orientalium linguarum, etiam sacri, et quarumcumque aliarum facultatem de facili imprimi poterunt.

§ 3. Nos, sperantes quod ex huiusmodi impressione librorum et dictarum linguarum apud christifideles cognitione, in partibus infidelium fides catholica, quae antiquis temporibus inibi floruit, verbi Dei praedicatione, dictorumque librorum lectione, dante Domino, restitui poterit: ac propterea tam laudabile et reipublicae christianae salutiferum opus, quantum in nobis est, confovere, utque praemissa omnia quanto citius, et sub ea, qua decet, correctione, sublatis impedimentis quibuslibet, publicari et in lucem poni possint, providere volentes, motu proprio, non ad alicuius super hoc oblatae nobis petitionis instantiam, sed

Greg. XIII grammaticas linguarum Arabicae, Turcicae, Persicae et Chaldaicae imprimi fecit pro collegiis a se erectis.

Hinc alii etiam libri Sacri compacit sunt a cardinale de Medicis.

Cavet itaque Sixtus ne tales libri imprimantur inconsulta hac congregatione indicis.

ex certa scientia nostra, volumus et apostolica auctoritate statuimus et ordinamus quod libri praedictarum linguarum etiam sacrae theologiae et utriusque iuris scientiae, nec non aliarum quarumcumque facultatum de cetero imprimendi, antequam imprimantur, a dilectis filiis sanctae Romanae Ecclesiae cardinalibus et aliis personis super congregatione indicis a nobis et successoribus nostris deputatis et deputandis examinentur et corrigantur; qui sic examinati et correcti possint a deputatis ab eodem Ferdinando cardinale libere, et absque alicuius impedimento, imprimi, ac impressi ubique locorum teneri, legi et vendi.

Clausulae.

§ 4. Decernentes deputatos ab eodem Ferdinando cardinale super praemissis per quoscumque quomodolibet molestari, perturbari seu inquietari non posse; irritum quoque et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§ 5. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac privilegiis, indultis et litteris apostolicis quibusvis personis, etiam eiusdem sanctae Romanae Ecclesiae cardinalibus, etiam motu et scientia similibus, etiam consistorialiter ac alias in contrarium quomodolibet concessis, approbatis et innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica et expressa mentio habenda esset, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur praesentibus, pro expressis et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Marcum, sub annulo Piscatoris, die 5 augusti MDLXXXVII, pontificatus nostri anno III.

Dat. die 5 aug. 1587, pontif. anno III.

XCVI.

*De constitutionibus Pii IV et Pii V circa confidentias beneficiates editis, in regno Galliae exequendis, cum moderatione poenarum.*¹

Sixtus episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Pastoralis officii sollicitudo nos admonet ut quae ad Dei laudem, animarumque salutem a praedecessoribus nostris provide statuta fuisse noscuntur, debitae executioni demandari curemus, et si quando opus sit, illa etiam moderemur, prout, personarum et locorum qualitate pensata, id in Domino conspiciamus salubriter expedire.

§ 1. Sane felicitis recordationis Pius Papa quartus, praedecessor noster, ad tollendam fiduciariae mancipationis beneficiorum ecclesiasticorum corruptelam, statuit et decrevit, etc.²

§ 2. Et deinde recolendae memoriae Pius Papa quintus, etiam praedecessor noster, ad tam nefarium crimen facilius detegendum et profligandum, similiter statuit et decrevit, etc.³

§ 3. Cum autem, sicut accepimus, litterae praedictae in regno Galliae, ob temporum iniuriam aliasque varias subortas difficultates diversaque impedimenta, adhuc debitae executioni non fuerint demandatae, ac propterea tam perniciosum confidentiae vitium, quod celeriter extirpari et eradicari oportuerat, in dies magis serpere ac propagari noscatur, in maximum animarum periculum ac scandalum plurimorum; nos, ad hanc corruptelam

¹ Hanc bullam Pii IV, habes in tom. IV, const. Romanum, pag. 305; illam Pii V, habes in eodem const. IV, Intolerabilis, pag. 754. De materia vero confidentiarum et simoniarum beneficium, vide superius in const. LXXI, Divina, pag. 794.
² et ³ Omititur residuum huius narrativae, quia illam reperies in locis in praecedenti nota signatis

Proemium.

Pii IV bulla edita in rubrica.

Pii V bulla ibi estim edita.

Hic modo Pontifex mandat in regno Franciae dictas bullas executioni demandari ab ordinariis etc.

e regno illo, quod non ita dudum omni christianarum virtutum genere florebat, et, adiuvante Domino, etiam in posterum florebit, tollendam ac prorsus eliminandam, animarumque saluti in primis consulere volentes, omnibus et singulis dicti regni archiepiscopis et episcopis, eorumque officialibus, et ad quos de iure et consuetudine pertinet, per praesentes mandamus, ac sub interminatione divini iudicii districtius iniungimus ut in suis quisque ecclesiis, civitatibus, dioecesibus et locis, etiam exemptis, ad praedicta studiose attendant, et in eos, quos in confidentiae crimine, praesertim vero in aliquo ex casibus superius expressis, etiam per praesumptiones et coniecturas praedictas, deliquisse constiterit, severe animadvertant. Qui, si in praemissis exequendis negligentiores fuerint, eorum negligentiam suppleri volumus a capitulis ecclesiarum metropolitanarum et cathedralium, ac etiam collegiatarum, ubi de beneficiis ipsarum collegiatarum ecclesiarum agatur, ac etiam ab abbatibus seu prioribus claustralibus et conventibus monasteriorum, aliorumque regularium locorum, ubi de eorundem monasteriorum seu locorum officiis et beneficiis quaestio extiterit.

Appellationem non suspensionem concessit.

§ 4. Et nihilominus appellationes a sententiis, quas contra delinquentes huiusmodi fieri contigerit, ad proximos superiores iuxta canonicas sanctiones devolvi, executionem tamen sententiarum praedictarum minime impedire aut retardare.

Beneficia ex hoc crimine vacantia per ordinarios dicti regni conferri indulget.

§ 5. Beneficia vero occasione confidentiae huiusmodi ad praesens vacantia et in posterum vacatura ab ipsorum beneficiorum ordinariis collatoribus, perinde ac si dispositioni dictae Sedis Apostolicae minime reservata fuissent, libere conferri, et de illis provideri posse et debere decernimus, dum tamen talium criminum participes aut consentientes non fuerint.

Quo casu, ac etiam ubi iidem ordinarii collatores per sex menses a die delectae et comprobatae seu convictae confidentiae beneficia ipsa, ut praefertur, vacantia, canonicè conferre et de illis providere neglexerint, beneficiorum eorundem collatio et provisio ad proximos superiores devolvatur. Quae vero beneficia de iure patronatus laicorum fuerint, ad eorundem patronorum praesentationem, dummodo in crimine huiusmodi non fuerint participes, conferri. De ecclesiis vero ac monasteriis aliisque beneficiis ecclesiasticis, ad carissimi in Christo filii nostri Henrici tertii Francorum regis christianissimi nominationem spectantibus, novam ipsius regis nominationem, iuxta concordata seu indulta a Sede Apostolica ei concessa, volumus expectari.

Fructus eorum, usui ecclesiarum applicari iubet.

§ 6. Fructus vero ex ecclesiis, monasteriis et aliis beneficiis praedictis male et indebite perceptos, in usum ac reparationem ecclesiarum, monasteriorum et beneficiorum praedictorum, super quibus confidentia huiusmodi contracta et commissa fuerit, per archiepiscopos, episcopos seu officiales aliosque praedictos converti et applicari posse volumus ac decernimus.

Hortatur regem ad exequenda praedicta

§ 7. Magnopere hortantes et enixe in Domino requirentes eundem regem christianissimum, ut omne studium, operam et auctoritatem ad praedicta peragenda et exequenda praestare et impertiri velit.

Absolutionem a censuris Nuncio reservat.

§ 8. Absolutionem autem a censuris et poenis ac irregularitatibus propter crimen confidentiae huiusmodi quomodolibet incursis pro tempore existenti nostro et Sedis Apostolicae apud regem praedictum Nuncio, et quoad provincias sub legatione Avinionensi comprehensas eidem Avinionensi Legato, cum facultate etiam alios subdelegandi, de quorum pietate et prudentia magis confidant, per praesentes committimus et demandamus.

XCVII.

Derogatio contrariorum.

§ 9. Non obstantibus Pii quarti et Pii quinti praedecessorum praedictorum litteris, quas quoad dictum regnum in superius expressis duximus relaxandas et moderandas, illis nihilominus quoad alia regna et loca in suo robore duraturis, aliisque apostolicis constitutionibus; privilegiis quoque et indultis, generalibus vel specialibus, quorumcumque tenorum existant, per quae, praesentibus non expressa aut in totum non inserta, praesentium effectus et executio impediri valeat quomodolibet vel differri, et de quibus eorumque totis tenoribus habenda sit in nostris litteris mentio specialis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides exemplorum.

§ 10. Volumus autem ut praesentium exempla, etiam impressa, edantur, eaque notarii publici manu et cuiusque curiae ecclesiasticae eiusve praelati sigillo obsignata, eandem illam prorsus fidem in iudicio et extra, ubique locorum faciant, quam ipsae praesentes facerent, si essent exhibitae vel ostensae.

Sanctio poenalis.

§ 11. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum mandati, iniunctionis, decretorum, hortationis, requisitionis, commissionis, demandationis et voluntatum infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac Beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursum.

Datum Romae apud Sanctum Marcum, anno Incarnationis dominicae millesimo quingentesimo octuagesimo septimo, idibus augusti, pontificatus nostri anno III.

Dat. die 13 aug. 1587, pont. anno III.

Studii generalis almae Urbis regimen collegio advocatorum consistorialium confertur, cum antiquorum privilegiorum confirmatione et praecedentiae concessione 1.

Sixtus episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Proemium.

Sacri apostolatus ministerio, meritis licet insufficientibus, superna dispositione praesidentes, inter ceteras curas quae animum nostrum delectant, illam libenter suscipimus, per quam nostrae provisionis auspiciis, officia singula, praesertim in hac Urbe nostra consistentia, illorumque regimina, viris committantur idoneis, quorum opere et auxilio adolescentes, studii bonarum artium causa, e diversis mundi partibus ad ipsam Urbem confluentes, eorum animos virtutibus et bonis moribus feliciter excolere valeant, ac desuper officii nostri partes interponimus, prout in Domino conspicimus salubriter expedire.

Revocatio concessionum regiminis Studii cuiusque concessi.

§ 1. Sane, licet alias officium rectoratus gymnasii almae Urbis uni ex praelatis Romanae Curiae ad eius vitam concedi et assignari solitum fuerit, etc.; nihilominus, attendentes quod si dictum officium collegio dilectorum filiorum sacrae aulae nostrae consistorialis advocatorum perpetuo uniretur, annecteretur et incorporaretur, idem officium feliciter gubernaretur, ac utilitati publicae et ipsius gymnasii plenius consuleretur, cum in dicto collegio semper adsint viri litterarum scientia, rerum experientia, ac usu et prudentia praestantes. Idcirco quaslibet concessionem, assignationem ac alias dispositiones de dicto officio per nos ac praesentes

1 De huius studii erectione, et indultis, vide in Bonif. VIII. const. XVI. In supremae. tom. IV pag. 157. De advocatis autem consistorialibus, vide in Bull. IV Martini V. In apostolicae, tom IV pag. 679.

dictam ad quosvis alios praedecessores nostros dictis et aliis quibusvis personis haecenus factas, praemissis et certis aliis rationabilibus causis adducti, harum serie, specialiter et expresse revocantes, cassantes, irritantes et annullantes, illasque prorsus et omnino revocatas, cassas, irritas et annullatas esse et censi debere declarantes, easdemque personas a praedicto officio penitus amoventes, ac utilitati publicae prospicere, ipsumque collegium ac illius singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes et absolutos fore censentes, ac dictarum litterarum tenores praesentibus pro sufficienter expressis habentes:

Concessio dicti regimini cum suis oneribus, honoribus et emolumentis, collegio advocatorum consistorialium.

§ 2. Motu proprio, non ad collegii praedictorum vel aliorum pro ipsis nobis super hoc oblatae petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate et ex certa scientia nostra, deque apostolicae potestatis plenitudine, officium rectoratus gymnasii Urbis huiusmodi, per ipsos collegium regendum et gubernandum, iuxta providam dispositionem et ordinationem per eos vel eorum maiorem partem faciendam, et toties, quoties eis vel eorum maiori parti expedire videbitur, mutandam, cum omnibus et singulis illius fructibus, redditibus, proventibus, iuribus, obventionibus et emolumentis universis et quibuscumque, tam ordinariis quam extraordinariis, et quae alii, qui pro tempore fuerunt rectores dicti gymnasii quovis modo habuerunt seu habere potuerunt, ac quibusvis causis et rationibus, necnon cum quibusvis honoribus, oneribus, praeminentiis, antelationibus, praerogativis, iurisdictionibus, auctoritatibus, facultati-

bus, libertatibus, immunitatibus et exemptionibus, privilegiis et indultis, solitiis ac consuetis, et quibusvis aliis concessionibus et gratiis, quibus tam ultimus quam alii rectores dicti gymnasii, quavis ratione vel causa, usi, gavisii et potiti fuerunt, ac uti, gaudere et potiri potuerunt, collegio advocatorum huiusmodi, ita quod liceat ipsis collegio, per se vel alium seu alios eorum et collegii huiusmodi nominibus, corporalem, realem et actualem possessionem dicti officii apprehendere ac perpetuo retinere, illiusque fructus, redditus, proventus, iura, obventiones et emolumenta percipere, exigere et levare, et in suos ac collegii et officii huiusmodi usus et utilitatem convertere. Ipsumque officium per se et quemlibet eorum exercere, regere et gubernare, ac omnia et singula quae ad huiusmodi officium eiusque liberum exercitium spectant et pertinent, gerere et facere, cuiusvis licentia desuper minime requisita, auctoritate apostolica, tenore praesentium, perpetuo unimus, annectimus et incorporamus, etc.

§ 3. Ac ut collegium et advocati huiusmodi, qui maioribus occupationibus detinentur, maioris etiam dignitatis titulo decorentur, omnibus et singulis praedictae aulae consistorialis advocatis, ut ipsi universos et quoscumque advocatos, procuratores, doctores, etiam antiquiores, et quoscumque alios, tam in Romana Curia quam extra eam, praecedant.

Praecedentia ante alios advocatos et doctores, etiam antiquiores, eisdem datur.

§ 4. Omniaque et quaecumque privilegia eisdem collegio et advocatis per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros, et praecipue per piae memoriae Iulium Papam tertium, etiam praedecessorem nostrum, super facultate doctores creandi, etiam private quoad alios: quae privilegia et litteras apostolicas desuper confectas, eorum tenorem praesentibus etiam pro expressis habentes, auctoritate et tenore praedictis, confirma-

Doctorandi facultas et alia quaecumque privilegia confirmantur.

mus et innovamus, et, quatenus opus sit, de novo concedimus, motu, scientia ac potestatis plenitudine praedictis. Ac universis et singulis, cuiuscumque conditionis, status, gradus, dignitatis et honoris, ne sub indignationis nostrae aliisque arbitrio nostro imponendis poenis, eosdem collegium advocatorum in praemissis vel circa ea aut in eorum aliquo quomodolibet impedire, molestare, perturbare seu inquietare contra praesentium continentiam et tenorem ullatenus audeant vel praesumant, districtius inhibemus, necnon omnibus et singulis ad quos spectat et spectabit quomodolibet in futurum, ut haec omnia plene observent et observari faciant praecipimus.

Clausulae preservativa.

§ 5. Decernentes unionem, annexionem, incorporationem, applicationes, indultum, inhibitionem ac praeceptum praedicta, praesentesque litteras, nullo unquam tempore, etiam ad praedictorum et aliorum quorumvis instantiam, etiam ex quacumque et inexcogitata causa, etiam sub praetextu quod in forma iuris facta non fuerint, revocari, alterari, limitari, modificari aut ad terminos iuris communis reduci, vel quempiam adversus illa in integrum restitui, seu de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae aut alio quovis defectu notari vel impugnari posse; dictosque collegium ad causam seu causas, propter quas illa emanarint, coram quocumque ad verificandum non teneri, nec propterea, aut ex eo quod interesse praetendentes vocati non fuerint, per subreptionem vel obreptionem obtenta praesumi, aut alias viribus carere; ac illorum quasvis revocationes, suspensiones, derogationes vel limitationes pro tempore factas et emanatas, pro nova illorum concessione haberi, ac quoties illae emanabunt, toties renovata et de novo concessa, etiam sub datum per eosdem collegium eligendum,

censeri; ac collegium huiusmodi, eorumdem locorum emptores et quoscumque alios in praemissis interesse quomodolibet praetendentes, ad probandum seu verificandum praemissa et in quos usus praedicta summa conversa fuerit, nullo unquam tempore teneri, nec locorum huiusmodi proventus in sortem principalem computari.

Decretum irritans.

§ 6. Sicque per quoscumque iudices et commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici auditores huiusmodi, ac sanctae Romanae Ecclesiae cardinales, etiam de latere legatos, ac alios quoscumque, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, in quavis instantia iudicari et definiri debere; et irritum, etc.

Deputatio executoris.

§ 7. Quocirca dilecto filio magistro Evangelistae Pallotto, datario et praelato domestico nostro, motu simili, per apostolica scripta mandamus quatenus ipse, per se vel alium seu alios, faciat auctoritate nostra collegium ac illius advocatos praedictos unione, annexione, incorporatione, permissione, concessione, impartitione, confirmatione, innovatione, inhibitione et decreto aliisque praemissis pacifice frui et gaudere. Non permittentes eos et eorum quemlibet desuper contra praesentium tenorem quomodolibet per quoscumque indebite molestari. Contradictores per censuras et poenas ecclesiasticas aliaque opportuna iuris et facti remedia, appellatione postposita, compescendo.

Derogatio contrarium.

§ 8. Non obstantibus praemissis ac nostra de non tollendo iure quaesito et aliis Cancellariae Apostolicae regulis, ac quatenus opus sit, Lateranensis concilii novissime celebrati uniones perpetuas, nisi in casibus a iure permissis fieri prohibentis, et aliis constitutionibus et ordinationibus apostolicis; necnon Urbis et advocatorum ac gymnasii, etiam iura-

mento, confirmatione apostolica vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus; privilegiis quoque, inductis et litteris apostolicis eisdem Urbi, collegiisque et tribunalibus, ac gymnasi illius ipsorumque superioribus et personis, ac dilectis filiis populo Romano, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, per quoscumque praedecessores nostros, etiam iteratis vicibus aut alias quomodolibet in contrarium concessis, approbatis et innovatis. Quibus omnibus et singulis, etiamsi de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica et expressa ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, etc. Nulli ergo etc.

Datum Romae apud S. Marcum, anno Incarnationis dominicae MDLXXXVII, decimo kalendas septembris, pontificatus nostri anno tertio.

Dat. die 23 aug. 1587, pontif. anno III.

XCVIII.

Declaratio circa proprietatem olim congregationi canonicorum saecularium Sancti Georgii in Alga Venetiarum absolute interdictam.

Sixtus Papa V, ad futuram rei memoriam.

Circumspecta Romani Pontificis benignitas, fidelium quorumlibet sub regulari

¹ Alia de institutione et statu huius congregationis videnda sunt in constitut. II Gregorii XII, Illis, tom. IV, pag. 645.

observantia piae vitae studio vacantium necessitatibus et commoditatibus intendens, nonnunquam ab eo provide statuta moderatur, ac quae sacrarum Religionum et sanctionum decreta generaliter interdiciunt, fidelibus ipsis ex apostolicae potestatis plenitudine sibi tradita relaxat et specialiter permittit, prout illorum statui et conscientiae purificationi conspicit salubriter expedire.

§ 1. Sane, licet alias nos, ut abusus habendi proprium et retinendae proprietatis pecuniarum ac honorum, etiam plerumque male acquisitorum, qui inter plures canonicos seu fratres congregationis Sancti ¹ Augustini, contra expressum paupertatis votum ab eis emissum, irrepperat, extirparetur, et simul dissolutioni aeris alieni, quo universa congregatio huiusmodi gravata erat, ac aliis illius necessitatibus provideretur, universos et singulos eiusdem congregationis fratres, seu canonicos ac priores, etiam generales, privato et proprio rerum honorumque omnium, mobilium et se moventium, dominio, usu, usufructu, possessione, proprietate et etiam pecuniis, a quocumque peculio quomodolibet acquisitis vel obtentis, per alias nostras litteras perpetuo privaverimus; ac omnia et quaecumque privilegia, dispensationes, licentias, permissiones et indulta unicuique eorum tam apostolica quam suorum superiorum, etiam generalis, prioris vel capituli dictae congregationis auctoritate desuper concessa, confirmata et innovata, revocaverimus et annullaverimus; ac omnino prohibuerimus ne quis frater vel canonicus eiusdem congregationis, quocumque officio vel dignitate, etiam prioris generalis, fungens, proprium quicquam aut peculiare haberet, et a ceteris separatim sibi vindicaret aut possideret, nec similes licentiae seu permissiones per quoscumque dictae congregationis superiores aut

¹ Cher. addit *Georgii in Alga Venetiarum, Ordinis Sancti, etc.* (R. T.).

Hic Pontifex canonicis et fratribus congregationis proprietatem stricto interdixerat, solumque victum et vestitum eis subministrari iusserat.

etiam capitulum generale alicui unquam desuper concederentur. Insuper praecipimus et mandaverimus ut res, pecuniae, debitorum nomina, redditus, taxae ac alia omnia, ut quaecumque bona supradicta, per singulos fratres seu canonicos, qui aliquid tale privatim possiderent, in uno loco communiter, a priore et fratribus cuiuscumque domus designando, actu et re ipsa, intra certum tunc expressum tempus, deponerentur, et quoad dominium, possessionem et usum in commune conferrentur; hisque perfectis, statim unusquisque prior cuiuslibet domus generalem priorem de his omnibus diligenter certiore faceret, transmissio ad eum inventario, in quo praemissa omnia antea privatim retenta, deinde vero in commune collata, descripta essent. Demum ipse prior generalis victum et vestitum ac quantum rei convenientis praesens necessitas videretur postulare, cuique canonico seu fratri congrue suppeditari curaret; id autem omne quod reliquum esset, in extinctione aeris alieni, quo singulae domus vel tota congregatio communiter obstricta erat, converteretur, aut ipsis domibus vel universae congregationi, ad communes usus et necessitates sublevandas, perpetuo applicaretur.

Contravenientibusque poenas imposuerat, ut in eius bulla quam uti hic sufficienter enunciatam poenere nolui.

§ 2. Quicumque autem litteris nostris praedictis continuo non obtemperarent, vel ante illarum publicationem, pecunias et alia praedicta occultarent, sive intra vel extra domus praedictas deponerent, aut etiam in pias causas converterent, aut alicui pio loco assignarent, quique alios canonicos seu fratres inobedientes non statim superioribus, ut praefertur, denunciarent, in poenam privationis dignitatum et officiorum suorum inciderent, et ad ea in posterum obtinenda inhabiles censerentur, ac pro crimine etiam tanquam fures severe punirentur, et excommunicationis sententiam incurrerent eo

ipso, a qua, non nisi in mortis articulo constituti; ab alio quam Romano Pontifice absolutionis beneficium valeret obtinere, prout in litteris praedictis plenius continetur.

§ 3. Nihilominus, cum sicut accepimus, litterae ipsae fuerint debitae executioni, quantum commode fieri potuit, mandatae, etiam aere alieno huiusmodi pro modo dissoluto, operae pretium fore censemus circa prohibitionem nostram praedictam, in omnes paulo severius interpositam, moderationis remedium adhibere, ac in futurum prospicere, ne, stante prohibitione huiusmodi, multorum animae censuris praedictis in salutis suae perniciem illaqueatae remaneant, et non solum fratres seu canonici praedicti a rebus, pecuniis et bonis ad vitae remedium, suis industria et labore, acquirendis, sed etiam eorum parentes et consanguinei ab eleemosynis, donationibus, legatis, relictis et aliis subventionibus eis privatim faciendis retrahantur, et exinde congregatio ipsa rerum, bonorum, donationum, legatorum, relictorum et subsidiorum huiusmodi successione destituatur, ac graviora dispendia et expensarum onera subire cogatur in sublevandis necessitatibus eorundem fratrum seu canonicorum, qui alias sine suae cuiusque domus incommodo et dispendio se possent commode sustentare. Quocirca, de nobis attributae potestatis plenitudine, omnes et singulas censuras et poenas in proprietarios et alios praedictos, dictarum litterarum serie promulgatas, ad eas dumtaxat, quae decretis sacrorum canonum concilii Tridentini, ac Ordinis et congregationis praedictorum regulis et constitutionibus contra tales statuta sunt, apostolica auctoritate, tenore praesentium, reducimus et moderamus; ac prohibitionem et alia praedicta, necnon omnia et singula in eisdem nostris litteris contenta,

Nunc idem Pontifex, ex causis hic expressis, prohibitionem moderatur, et reducit ad terminum concilii Tridentini, et constitutionum ipsius congregationis.

ad hoc ut deinceps prior generalis pro tempore existens, necnon ii ex dictis fratribus seu canonicis, quibus id ab ipso priori generali aut aliis eorum superioribus specialiter permissum aut indultum fuerit, ex pecuniis rebusque et bonis unicuique eorum sigillatim intuitu personae suae donatis vel relictis, ac in posterum donandis vel relinquendis, aut suis labore et industria vel alias undecumque, licite tamen et legitime, acquisitis ac acquirendis, exceptis pecuniis per eosdem fratres et canonicos vigore dictarum litterarum ubicumque depositatis, quas in monasteriorum et congregationis huiusmodi utilitatem omnino cedere volumus, eam partem et portionem, quae pro eorum moderato victu et vestitu ac occurrentibus necessitatibus, secundum cuiusque gradum et qualitatem, necessaria videbitur, privatim percipere, habere, retinere, ac in suos usus et necessitates huiusmodi convertere libere et licite, sine alicuius poenae vel censurae incursu, possint et valeant, apostolica auctoritate et tenore praedictis, relaxamus, eisque desuper indulgemus.

Superioribusque Ordinis facultatem concedit remittendi poenas incursas.

§ 4. Necnon priori generali et aliis superioribus congregationis huiusmodi, ut quoscumque illius fratres seu canonicos, qui hactenus praemissorum occasione excommunicationis vinculis et aliis censuris praedictis irretiti, ad ipsos humiliter recurrerint et absolutionem petierint, praevia debita restitutione seu satisfactione, si quae fuerit facienda, ab excommunicationis et aliis censuris propterea incurris absolventi et totaliter liberandi, dictasque poenas eis remittendi et condonandi, omnemque inhabilitatis et infamiae maculam sive notam contra eos praemissorum occasione quomodolibet insurgentem ab eis abdicandi, ipsosque et eorum singulos in pristinum et eum, in quo antea quomodolibet erant, statum restitu-

endi, reponendi et plenarie reintegrandi, plenam et liberam, eisdem auctoritate et tenore, concedimus facultatem.

§ 5. Non obstantibus prohibitione aliisque praemissis et apostolicis, ac in provincialibus, synodalibus et universalibus conciliis editis, specialibus vel generalibus constitutionibus et ordinationibus necnon congregationis, Ordinis et domorum huiusmodi, etiam iuramento, confirmatione apostolica vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 6. Volumus autem quod earumdem praesentium transumptis etc.

Datum Romae apud Sanctum Marcum, sub annulo Piscatoris, die v septembris MDLXXXVII, pontificatus nostri anno III.

Dat. die 5 sept. 1587, pont. anno III.

XCIX.

Prohibitio admittendi ab beneficia regni Valentiae alienigenas regnorum Hispaniae, in quibus ipsi Valentini ad similia non admittuntur.

Sixtus episcopus, servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.

In sacrosancto Beati Petri principis apostolorum solio, nullis nostris meritis, sed sola Redemptoris nostri benignitate, constituti, in universi orbis regiones et provincias, praesertim infidelibus et barbaris nationibus adiacentes, aciem nostrae meditationis, more vigilis pastoris domini gregis, passim reflectimus, et ut ibidem divini nominis ac catholicae religionis cultus feliciter conservetur et effloreat, illarumque indigenae in fidei et devotionis erga Sanctam Sedem sinceritate apostolicis favoribus ac spiritualibus et temporalibus adiumentis iugiter confoveantur, opem et operam libenter intendi-

Clausulae derogatorias.

Fides exemplorum.

Proemium

mus, ac in his pastoralis officii nostri partes favorabiliter interponimus, prout regionum et provinciarum huiusmodi publicae utilitati et felici statui, ipsorumque indigenarum ad ecclesiastica ministeria et litterarum studia directioni et commoditati cognoscimus in Domino salubriter expedire.

Causae huius constitutionis

§ 1. Cum itaque, sicut accepimus, regnum Valentiae, in citeriori Hispania consistens, angustissimos fines habeat, et nihilominus populi multitudine refertum, et in illius metropoli Universitas Studii generalis celeberrima a felicis recordationis Alexandro Papa VI, praedecessore nostro, inde oriundo, ad ipsius regni indigenarum et quorumcumque aliorum ibi confluentium, necnon theologiae ac utriusque iuris et aliis optimis scientiis vacare affectantium instructionem atque profectum instituta; et ab eo, ac etiam nuper a nobis, variis amplissimisque privilegiis et gratiis ornata existat, et alienigenae, praesertim ex aliis Hispaniarum regnis, provinciis et dominiis et illis adiacentibus insulis oriundi, dignitates, canonicatus, praebendas et alia beneficia ecclesiastica in dicto regno Valentiae constituta ambientes, si qui de illis provideri, ac fructus eorumdem, et seu pensiones desuper reservari procurant, et passim, absque ullo obstaculo, ad beneficia, fructus et pensiones huiusmodi recipiantur et admittantur; ipsius vero regni Valentiae indigenae in aliis regnis, provinciis, dominiis et insulis praedictis, praetextu quorundam privilegiorum et indultorum apostolicorum seu constitutionum, aut sanctionum pragmaticarum nuncupatarum vel consuetudinum ibidem vigentium, ab assecutione quorumcumque beneficiorum et perceptione fructuum et pensionum omnino excludantur ac repellantur; et exinde plerique eorum, qui assiduis laboribus et vigiliis maximisque impensis

1 Cher. legit sibi loco si qui. (R. T.).

in dicta Universitate, tamquam ingenuarum artium ac sacrarum et aliarum scientiarum uberrimo seminario, virtutis et doctrinae semina susceperunt, et in agro Dominico, si ad illius culturam vocarentur, salutaria germina, quae Altissimo lectissimos fructus suo tempore redderent, producere, sibi et aliis ad salutem ac catholicae religionis fideique propagationem et conservationem prodesse possent; neque beneficia ecclesiastica aut fructus vel pensiones pro eorum decenti sustentatione, neque in patriae solo, propter exterorum illa occupantium frequentiam, minusque extra illud assequi, exacta iam aetate, et facultatibus suis consumptis, veluti inertes, aerumnosam et miserabilem vitam ducere, ac paupertatem in senectute (quod durissimum est) tolerare cogantur; alii vero, illorum conditione perterriti, et spe assecutionis beneficiorum huiusmodi destituti, se clericali militiae adscribi, ac in disciplinis et ministeriis ecclesiasticis sacrarumque litterarum studiis se exercere non curent; et denique proceres, nobiles et alii incolae eiusdem regni Valentiae a beneficiorum fundatione, ac iurium eorumdem libertatisque ecclesiasticae defensione et tuitione quodammodo retrahantur:

§ 2. Nos, statui indigenarum regni Valentiae huiusmodi paterna caritate compatiens, ac aequum et rationi consonum esse consentes ut ipsi in beneficiorum eiusdem regni assecutione exteris praeferrantur, aut saltem ad beneficia aliorum regnorum, provinciarum, dominiis et insularum huiusmodi, ad instar incolarum eorumdem, aequo iure admittantur, ac eandem conditionem experiantur, ac propterea pro pastoralis officii nostri munere, praemissis incommodis occurrere et desuper opportune providere volentes, ipsosque indigenas ac eorum singulos a quibusvis excommunicationis,

Ad beneficia regni Valentiae quovismodo cultura indigenae eiusdem regni in eo veniunt et non alienigenae aliorum regnorum Hispaniae admittantur.

suspensionis et interdicti aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutos fore censentes; necnon beneficiorum in dicto regno Valentiae consistentium qualitates, quantitates, innovationes, nuncupationes, denominationes, situationes et illorum fructuum veros annuos valores praesentibus pro expressis habentes, motu proprio, non ad indigenarum praedictorum vel alicuius ipsorum aut alterius seu aliorum pro eis nobis super hoc oblatae petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione et certa scientia nostra, ac de apostolica potestatis plenitudine, hac nostra in perpetuum valitura constitutione statuimus et ordinamus, quod ex nunc deinceps, perpetuis futuris temporibus, omnia et singula beneficia ecclesiastica in universo regno Valentiae huiusmodi nunc et pro tempore consistentia, etiamsi canonicatus et praebendae, dignitates etiam maiores post pontificales, et principales personatus, administrationes et officia, etiam curata et electiva, in metropolitana et aliis cathedralibus ac collegiatis ecclesiis, necnon parochiales ecclesiae seu earum perpetuae vicariae, ac in Romana Curia vel extra eam litigiosa, et de iure patronatus etiam regum, ducum vel aliorum laicorum, etiam nobilium et illustrium, seu eorum et clericorum mixtim, etiam ex fundatione vel donatione aut indulto apostolico seu alias quomodolibet qualificata sint vel fuerint, quoties illa per cessum, etiam ex causa permutationis, vel decessum seu quamvis aliam dimissionem vel amissionem aut privationem ea pro tempore obtinentium seu ius in illis vel ad illa habentium, aut alias quovis modo, etiam apud Sedem praedictam, ac etiam

in aliquo ex mensibus, in quibus vacantium beneficiorum ecclesiasticorum dispositio nobis et Sedi Apostolicae etiam per constitutiones apostolicas seu Cancellariae Apostolicae regulas est vel pro tempore fuerit reservata, vel etiam ordinariis collatoribus per easdem constitutiones seu regulas vel litteras alternativarum, aut alia privilegia et indulta concessis hactenus et in posterum concedendis, simul vel successive vacare contigerit, etiamsi actu nunc, ut praefertur, vel alias quibusvis modis et ex quorumcumque personis vacent; ac ex eo quod beneficia ipsa obtinentes, seu in illis vel ad illa ius habentes, nostri et quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum praedecessorum seu successorum nostrorum, aut S. R. E. cardinalium, etiam viventium et in dicta Curia praesentium, familiares, continui commensales, seu dictae Sedis notarii, subdiaconi, acolythi, cappellani, litterarum apostolicarum abbreviatores, scriptores, cubicularii, scutiferi, proventuum et iurium Camerae Apostolicae debitorum collectores et subcollectores, seu quicumque alii Curiae et Sedis praedictarum officiales, etiam sub diversis constitutionibus felicis recordationis Pauli Papae IV, praedecessoris nostri, suorum et pro tempore existentium Romanorum Pontificum familiarium, continuorum commensalium declaratoriis, comprehensi, praesentes et futuri, quocumque nomine nuncupati, seu ex quavis alia causa dispositioni apostolicae specialiter vel alias generaliter reservata, aut ex generali reservatione apostolica affecta, seu ad Sedem eandem devoluta existant vel fuerint, solis indigenis dicti regni, vere, realiter et non ficte in eo natis et nascituris, affecta et debita; praedictique alienigenae ad huiusmodi beneficia in titulum, commendam, administrationem vel alias quomodolibet obtinendum, aut il-

lorum fructus, redditus, proventus, iura, obventiones, distributiones et emolumenta quaecumque seu super eis pensiones annuas percipiendum, omnino inhabiles ac incapaces, et si ullo umquam tempore eadem beneficia etiam ad illorum patronorum praesentationem sibi conferre, aut de illis provideri, seu fructus, redditus, proventus et pensiones huiusmodi reservari obtinuerint, aut collationibus, provisionibus, praesentationibus, institutionibus, reservationibus et aliis dispositionibus ipsis desuper factis seu etiam motu simili concessis, uti, seu eas ratas et gratas habere praesumpserint, omni et quocumque beneficio et officio ecclesiastico per eos, etiam extra dictum regnum, ubicumque obtento, eo ipso, absque aliqua declaratione desuper facienda, privati existant.

§ 3. Necnon quicumque ordinarii et alii inferiores collatores, ac etiam patroni, qui contra praemissa quicquam attentare praesumpserint, a quorumcumque beneficiorum collatione, provisione, electione, praesentatione, institutione et quacumque alia dispositione, prout cuique competierit, tamdiu suspensi remaneant, donec remissionem a Romano Pontifice pro tempore existente meruerint obtinere. Et nihilominus si sic suspensi conferre, providere, eligere, praesentare, instituere aut alias quomodolibet disponere ausi fuerint, excommunicationis latae sententiae poenam eo ipso incurrant, nec ullus alius quam Romanus Pontifex pro tempore existens sive absolutionis sive relaxationis beneficium, excepto mortis articulo, valeat eis impartiri.

§ 4: Notarii vero et tabelliones, etiam apostolica vel imperiali aut regia seu alia quacumque auctoritate creati, qui super adipiscenda possessione cuiuscumque beneficii in dicto regno Valentiae pro tempore rogabuntur, nisi prius eis fide dignorum testimoniis aut alias legitime con-

stiterit cum, cui possessio ipsa fuerit tradenda, vere, realiter et non ficte in eodem regno Valentiae natum fuisse, ullum omnino super actu possessionis huiusmodi instrumentum publicum aut quacumque aliam etiam privatam scripturam conficere, seu in protocollum redigere minime valeant; et si secus fecerint, crimen falsi eo ipso etiam incurrant, necnon ad huiusmodi ac quaecumque alia munera et officia publicasque functiones similiter inhabiles existant.

§ 5. Et quicumque iudices ordinarii vel delegati, coram quibus litem contra quemcumque alienigenam in quovis beneficio contra praesentium tenorem intrusum, tam in dicta curia quam extra eam, moveri contigerit, cum primum sibi legitime constiterit beneficium ipsum ab alienigena detineri, possessionem ac fructus, redditus et proventus eiusdem beneficii, donec iis, ad quos de iure spectabunt, adiudicentur, sequestrare, ac sub arcto et firmo sequestro ponere debeant et teneantur. Ita tamen ut, si in fundationibus beneficiorum de iure patronatus laicorum seu illorum et clericorum mixtim, ut praefertur, existentium, caveatur expresse quod non nisi per clericos seu presbyteros de ipsorum fundatorum genere et familia oriundos obtineri possint, eo casu etiam alienigenae, de genere seu familia fundatorum huiusmodi ad illa praesentari, ac in eis institui libere possint, nec sub praesenti statuto quoad assecutionem talium beneficiorum comprehendantur.

§ 6. Et quatenus ullo umquam tempore licuerit et permissum fuerit praedictis indigenis beneficia, fructus et pensiones in aliquo ex aliis regnis, provinciis, dominiis et insulis praedictis libere et indifferenter, absque aliquo obstaculo, perinde ac si ibidem nati essent, obtinere et percipere, ipsi quoque alienigenae, ex tali

aliquam conditionem possunt hic descriptis praesentari.

Alienigenae autem praedicti admittuntur ad beneficia iurispatronatus et in fundationibus caveatur per oriundos de genere fundatorum dubitatur illa obtineri posse.

Collatores in praemissis contravenientes adiciantur poenis hic expressis.

Notarii quoque super adipiscenda possessione beneficiorum dicti regni Valentiae per alios quam nativis dicti regni scripturam

Et etiam alienigenae alicuius regni Hispaniae in quo ipsi Valentiae ad beneficia admittuntur.

regno seu provincia vel dominio aut insula orti, ad similia beneficia ac fructus et pensiones in dicto regno Valentiae vicissim admitti debeant, et ad illa habiles et capaces censeantur.

Collationes
et provisiones
quocumque
ad favorem alienigenarum contra dictam formam huiusmodi nullae exist.

§ 7. Decernentes omnes et singulas collationes, provisiones, commendas, electiones, acceptationes, praesentationes, institutiones et quasvis alias dispositiones de quibuscumque beneficiis dicti regni Valentiae, ut praefertur, vel alias quomodolibet qualificatis, ac reservationes illorum fructuum, reddituum, proventuum et pensionum super eisdem in favorem dictorum alienigenarum, contra praesentis statuti formam et tenorem, etiam per nos et quoscumque alios Romanos Pontifices successores nostros, dictamque Sedem, ac illius legatos, etiam de latere et nuncios, omnesque et singulos alios ius et facultatem conferendi, providendi, commendandi, eligendi, praesentandi, instituendi et alias quomodolibet de huiusmodi beneficiis disponendi, illorumque fructus, redditus, proventus et super eis pensiones reservandi ab ipsa Sede habentes, necnon ordinarios et alios inferiores collatores, etiam ad patronorum praesentationem seu de illorum consensu pro tempore factas, ipso iure nullas et invalidas, nulliusque roboris vel momenti fore et esse, ac pro nullis et infectis haberi, nec per eas cuiquam ius vel etiam coloratum possidendi titulum tribui posse, ipsosque alienigenas illarum prorsus usu et commodo carere; nec Cancellariae Apostolicae regulas seu constitutiones de annali et triennali possessoribus, etiam propter quantumvis diuturnam continuatae possessionis tolerantiam, aut quodcumque aliud ius vel beneficium, ullo tempore illis suffragari; sed beneficia huiusmodi ut prius vacare, et quae ex illis tempore dispositionis apostolicae dictis alienigenis factae eidem dispositioni reser-

vata seu affecta fuerint, sub eadem reservatione seu affectione remanere, et tam illa quam etiam omnia alia non reservata neque affecta, de quibus a dicta Sede vel illius legatis seu nunciis aut alijs, ius et facultatem conferendi a dicta Sede, ut praefertur, habentibus, in huiusmodi alienigenas quodcumque dispositum fuerit, ad novam Romani Pontificis pro tempore existentis dispositionem dumtaxat pertinere; ab ordinariis vero et alijs inferioribus collatoribus, cessantibus reservationibus seu affectionibus apostolicis, eisdem alienigenis pro tempore collata, ac etiam ea quae de iure patronatus huiusmodi fuerint, si contingat ad illa quemquam contra praesentis statuti formam praesentari, devolutioni ad Sedem praedictam immediate eo ipso subiacere, illaque omnia ab alienigenis dicti regni et Sede praedicta dumtaxat impetrari posse, nec ius ullum ad resignantes seu cedentes, etiamsi in possessione, etiam diutina, remanserint, et resignationes seu cessiones huiusmodi publicatae non fuerint, redire vel penes eos remanere.

§ 8. Impetrationes vero ac motu proprio concessionem, quae de eisdem beneficiis pro tempore fient, quibuscumque derogationibus fuerint suffultae, numquam sub clausulis generalibus aut vacationum modis conditionalibus vel implicitis comprehendi, sed specialiter et expresse, ob non servatam praesentis statuti formam, cum declaratione nominum et cognominum ipsorum alienigenarum, dispositive, et non conditionaliter nec per aequipollens, omnino fieri debere; eisdemque praesentibus litteris per quas-

Etiam clausulae derogatorias etc. in eorum impetrationibus adesse debent etc.

tes, nullatenus derogari posse, nec derogatum censer, nisi earundem praesentium tenor de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, insertus, ac urgens et sufficiens causa expressa, ac per trinas distinctas in forma brevis litteras, earundem praesentium tenorem continentes, tribus distinctis vicibus, cum unius mensis intervallo, ordinibus trium statuum eiusdem regni Valentiae prius legitime intimata et insinuata, ac derogationes ipsae, motu, scientia et potestatis plenitudine similibus, consistorialiter et de S. R. E. cardinalium pro tempore existentium consilio factae fuerint, et Ordinum trium statuum regni Valentiae huiusmodi ad hoc expressus accesserit assensus, appareatque Romanum Pontificem illis expresse derogare voluisse; et aliter factas derogationes nemini suffragari, et clausulam implicitae derogationis, videlicet, quod eorum vel earum seu praesentium tenores latissime extendi, et eadem praesentes ac desuper conficiendae litterae earumque tenores habeantur pro expressis, seu in toto vel parte exprimi possint in quibusvis supplicationibus, concessionibus, gratiis et litteris, a nobis et successoribus nostris pro tempore emanatis, appositam, nihil penitus operari, nec in litteris apostolicis desuper conficiendis quicquam, ultra quod in supplicationibus, concessionibus et gratiis huiusmodi specificum fuerit expressum, narrari posse, nec quemquam ad parendum litteris derogatoriis huiusmodi et decretis super illis processibus ac eorum executoribus et subexecutoribus, illorumque mandatis et monitionibus minime teneri, sed illis firmiter resistere, et litterarum earundem executionem omnino impedire, nec ratione resistentiae huiusmodi aliquibus censuris vel poenis ecclesiasticis seu pecuniariis per eosdem executores et subexecutores innodari. Necnon easdem praesentes litteras, etiam eo quod causae, propter quas

emanarunt, coram locorum ordinariis, etiam tamquam a Sede praedicta delegatis, vel alias quomodolibet examinatae, iustificatae, verificatae, purificatae et approbatae, ipsique ordinarii et alii inferiores collatores ac patroni et alienigenae, necnon quicumque interesse habentes, ad id legitime vocati non fuerint, neque praemissis consenserint, seu etiam enormis et enormissimae laesionis vel alio quocumque praetextu, aut ex quavis alia causa, quantumvis legitima, urgenti et iuridica, de subreptionis et obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae vel quocumque alio defectu notari, impugnari, invalidari, retractari, in ius vel controversiam revocari, ad terminos iuris reduci, seu adversus eas quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium impetrari posse, nec sub quibusvis similibus vel dissimilibus gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus aut alijs contrariis dispositionibus a nobis vel quibuscumque alijs Romanis Pontificibus ac dicta Sede, etiam motu, scientia et potestatis plenitudine similibus, pro tempore emanatis, comprehendi, sed semper ab illis exceptas, et quoties illae emanabunt, toties in pristinum et eum, in quo antea quomodolibet erant, statum, restitutas, repositas et plenarie reintegratas, ac de novo, etiam sub data posteriori per ordines trium statuum regni Valentiae huiusmodi eligenda, concessas, validasque et efficaces fore et esse, ac vim validi et efficacis contractus inter nos et dictam Sedem ex una, ac ordines trium statuum regni Valentiae huiusmodi ex altera partibus rite et recte initi, stipulati ac etiam utrimque iurati habere et perpetuo obtinere, suosque plenarios et integros effectus sortiri, ac ab omnibus inviolabiliter observari.

§ 9. Sicque per quoscumque iudices, ordinarios et delegatos, etiam causarum

Palatii Apostolici auditores, ac eiusdem sanctae Romanae Ecclesiae cardinales, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, in quavis causa et instantia, iudicari ac definiri debere; irritum quoque et inane si secus super his a quocumque et inane si secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari. Quocirca dilectis filiis causarum curiae Camerae Apostolicae generali auditori et archidiacono ecclesiae Valentinae, ac abbati monasterii Beatae Mariae Valisidignae, Cisterciensis Ordinis, Valentinae dioecesis, per apostolica scripta motu simili mandamus quatenus ipsi, vel duo aut unus eorum, per se vel alium seu alios, praesentes litteras et in eis contenta quaecumque, ubi et quando opus fuerit, ac quoties pro parte indigenarum praedictorum seu alicuius eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra praesentes litteras et in eis contenta huiusmodi ob omnibus ad quos spectat et pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, ipsosque indigenas illis pacifice frui et gaudere, non permittentes eos vel quempiam ex illis desuper quomodolibet indebite molestari; contradictores quoslibet et rebelles per sententias, censuras et poenas ecclesiasticas aliaque opportuna iuris et facti remedia, appellatione postposita, compescendo; necnon legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras et poenas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis.

Ulaeulae de-
rogatoriae.

§ 10. Non obstantibus praemissis, ac pie memoriae Bonifacii Papae VIII, etiam praedecessoris nostri, qua cavetur ne quis extra suam civitatem vel dioecesim, nisi in certis exceptis casibus, et illis ultra

unam diaetam, a fine suae dioecesis ad iudicium evocetur; seu ne iudicet a Sede praedicta deputati extra civitatem et dioecesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii vel aliis vices suas committere audeant seu praesumant; et in concilio generali edita de duabus diaetis, dummodo ultra tres diaetas aliquis auctoritate praesentium ad iudicium non trahatur; necnon, quatenus opus sit, nostra de non tollendo iure quaesito, aliisque apostolicis ac in provincialibus, synodalibus et universalibus conciliis editis, specialibus vel generalibus, constitutionibus et ordinationibus; necnon ecclesiarum, in quibus beneficia huiusmodi fuerint, ac regnorum, provinciarum, dominiorum et insularum huiusmodi, iuramento, confirmatione apostolica vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, etiam quantumvis longissimo tempore observatis, ac legibus, etiam municipalibus, et pragmaticis aliisque sanctionibus; privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, etiam super facultate beneficia praedicta ipsis alienigenis conferendi, seu de illis providendi et alias quomodolibet disponendi, ipsosque alienigenas ad beneficia, fructus et pensiones huiusmodi recipiendi et admittendi, eisdem ecclesiis, illarumque praesulibus et capitulis, necnon regnis, provinciis, dominiis et insulis praedictis, eorumque communitatibus, universitatibus, hominibus, incolis et personis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, necnon irritantibus et aliis decretis, etiam vim validi et efficacis contractus seu statuti perpetui vel legis habentibus et inducentibus, per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros ac nos et dictam Sedem, etiam motu, scientia et potestatis plenitudine

similibus, etiam consistorialiter, seu etiam ad imperatoris, regum, reginarum seu aliorum principum instantiam, vel eorum contemplatione et intuitu, in genere vel in specie, aut alias quomodolibet, etiam iteratis vicibus et pluries concessis, approbatis et innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum quod interdicti, suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Forma et effectus publicationis huius constitutionis.

§ 11. Ceterum, ut statutum, ordinatio et alia praemissa ac eadem praesentes litterae ad eorum quorum interest notitiam deducantur, nullusque possit aliquam illorum ignorantiam praetendere vel excusationem allegare, sed illa perpetuo firma et illibata permaneant, volumus ut eadem praesentes litterae in basilicae Principis Apostolorum de Urbe ac Cancellariae Apostolicae valvis et acie Campi Florae per aliquem ex cursoribus nostris affixae, copia illarum ibidem dimissa, ab eadem die omnes et singulos perinde efficiant et arceant, ac si illis ipsis fuissent personaliter intimatae.

Fides exemplorum.

§ 12. Quodque earum exemplis, etiam impressis etc.

Sanctis poenalis

§ 13. Nulli ergo etc.

Datum Romae apud S. Marcum, anno Incarnationis dominicae millesimo quingentesimo octuagesimo septimo, nonis septembris, pontificatus nostri anno III.

Dat. die 5 sept. 1587, pontif. anno III.

C.

Ampliatio collegii clericorum Camerae ad numerum duodenarium ¹.

Sixtus Papa V, ad perpetuam rei memoriam.

Sic humani plerumque fallit incertitudo iudicii, dum futuris eventibus certam normam praefigere nititur, ut quae utilia ab initio videbantur, temporis successu, inefficacia dignoscantur; unde Romanus Pontifex, singula quaeque mature perpendens, saepius a praedecessoribus suis constituta, rationalibus suadentibus causis, in melius reformat moderamine certo, prout, rerum et temporum qualitate pensata, in Domino conspicit salubriter expedire.

§ 1. Sane, cum felicis recordationis Pius Papa V, praedecessor noster, attendens collegium clericorum Camerae Apostolicae negotiis pertractandis litibusque dirimendis praesidentium, quod antea a pie memoriae Eugenio Papa IV, etiam praedecessore nostro, ad septenarium numerum redactum fuerat, adeo arctatum et angustatum fuerat, ut, si qui clericorum praedictorum vel adversa valetudine laborarent, aut aliis dictae Sedis ingruentibus occupationibus distracti, seu quopiam simili impedimento detenti forent, reliqui clerici imminetia pertractare negotia et muneri suo competenter satisfacere minime valerent; idem Pius praedecessor, his et aliis rationabilibus causis adductus, uno clericatus officio, quod tunc per obitum Iulii Sauli, olim dictae Camerae clerici, vacabat, suppresso et extincto, eius loco, de fratrum suorum, de quorum numero tunc eramus, consilio, sex alia similia officia perpetuo crexit et constituit, qui, cum aliis sex tunc superstites clericis coniuncti, numerum duodenarium adimplerent, assignato di-

Praemium

Pius V numerum clericorum Camerae ausit ad duodenarium.

¹ Ex Regest. in Secret. Brevium.